

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

Σπουδάστριες:

Παπαβλασίου Γεσθημανή

Κούτσικου Μαρία

Υπεύθυνος καθηγητής:

Παπαδημητρίου Αθανάσιος

Πτυχιακή Εργασία για την λήψη Πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

Πάτρα 1997

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2309

Η τριμελής Επιτροπή για την Έγκριση της Πτυχιακής

Υπογραφή

Υπογραφή

Υπογραφή

ΠΑΤΡΑ 1997

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Ευχαριστούμε θερμά όλους αυτούς που με τον τρόπο τους βοήθησαν στην συγγραφή αυτής της εργασίας.

Αυτούς που με προθυμία συνεργάστηκαν στη διεξαγωγή της ερευνητικής προσπάθειας.

Το επόπτη μας κυρ. Παπαδημητρίου επίκουρο καθηγητή του τμήματος Κοιν. Εργασίας του ΤΕΙ Πάτρας που με τις κατευθύνσεις του κατορθώσαμε να φέρουμε σε πέρας το έργο αυτό.

Τις οικογένειές μας που μα συμπαραστάθηκαν καθ' όλη την διάρκεια της εργασίας μας.

Την Σύμπραξη κατά της ομοφυλοφιλίας για το υλικό που μας παρείχε σε όλη την διάρκεια της εργασίας μας.

Την κυρ. Παπαβλασίου Σταυρούλα Κοινωνική Ανθρωπολόγο που μας βοήθησε για την ανεύρεση της βιβλιογραφίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	5
ΜΕΡΟΣ Ι	5
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	5
ΜΕΡΟΣ ΙΙ	11
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΩΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	11
1. ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ - ΠΑΛΙΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ	11
2. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	15
3. ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	21
4. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	27
5. ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ	30
6. ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ Η ΟΧΙ; (ΜΕΛΕΤΕΣ - ΘΕΩΡΙΕΣ) ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΓΚΕΥ»	33
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ	39
ΕΠΙΔΡΑΣΗ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	39
1. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	39
2. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ	50
Ομοφυλοφιλικός Γάμος, Εκφυλισμός ή ίση μεταχείριση;	57
3. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	60
4. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	65
ΜΕΡΟΣ ΙV	69
ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ	69
1. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	69
2. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	73
3. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	88
ΜΕΡΟΣ Ι	88
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	88
α. Διατύπωση του θέματος	88
β. Κατάρτιση σχεδίου έρευνας	88
β ₁ . Είδος έρευνας.	88
β ₂ . Ορισμός πληθυσμού.	89
β ₃ . Πλαίσιο.	89
β ₄ . Δείγμα.	89
γ. Μέθοδος συλλογής πληροφοριών.	89
ΜΕΡΟΣ ΙΙ	91

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	91
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ	117
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	117
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	122

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κρατάμε μια στάση απέναντι σε μια κατάσταση δίχως να την γνωρίζουμε καλά. Γινόμαστε επιθετικοί με το λόγο μας, απορριπτικοί γιατί μάθαμε από τους γονείς μας. Οφείλουμε όμως κάποια στιγμή να σκαλίσουμε αυτές τις πτυχές και να δούμε μεμονωμένα μια κατάσταση, για να αξιολογήσουμε στο τέλος και τη δική μας αληθινή θέση γύρω από ένα θέμα.

Η δομή της εργασίας βασίζεται αφ' ενός στο θεωρητικό μέρος. Παρουσιάσαμε τις θέσεις και απόψεις άλλων ερευνητών, αναφερόμενες κυρίως σε γενικές θεωρητικές προσεγγίσεις, σε απόψεις που κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν ως μοχλός ερμηνείας της ομοφυλόφιλης συμπεριφοράς. Στο δεύτερο μέρος αφ' ετέρου περιλαμβάνει τους μηχανισμούς που διαμορφώνουν την σεξουαλική ταυτότητα, συγκεκριμένα την Οικογένεια, την Κοινωνία και την Θρησκεία. Τρεις δεσμοί, οι οποίοι αποτελούν τον πυρήνα, πάνω στον οποίο καθορίζονται στάσεις και συμπεριφορές. Και τέλος στο τρίτο μέρος περιλαμβάνει μια έρευνα που σκοπό έχει να συσχετίσει την συγκεκριμένη συμπεριφορά με το δικό μας χώρο επαγγελματικής οντότητας, μελετώντας τις στάσεις, τις γνώσεις, τις προκαταλήψεις του σπουδαστή και του μελλοντικού επαγγελματία Κοιν. Λειτουργού.

Στόχος μας είναι να εντοπίσουμε, εάν υπάρχουν διαφορές απόψεων ανάμεσα σε ανθρώπους που δέχθηκαν την εκπαίδευση της Κοινωνικής Εργασίας. Από την παραπάνω διαδικασία προσπαθήσαμε τα αποτελέσματα των απαντήσεων να τα ερμηνεύσουμε στατιστικά, μετατρέποντας τα σε μετρήσιμα μεγέθη και ερμηνεύοντας διαφορετικά

ΣΚΟΠΟΣ - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι,

η βιβλιογραφική προσέγγιση και ανάλυση του θέματος. Η προσέγγιση αυτή γίνεται μέσω της ανάλυσης των απόψεων των βιολόγων, ψυχολόγων, ψυχιάτρων, κοινωνιολόγων με στόχο την πληρότητα της παρουσίασης των διαφόρων θεωρητικών προσεγγίσεων πάνω στο θέμα.

Επίσης γίνεται προσπάθεια μιας επιμέρους αναλυτικής παρουσίασης του προβλήματος σε σχέση με διάφορους κοινωνικούς δεσμούς (οικογένεια, θρησκεία, κοινωνία).

Το δεύτερο μέρος της εργασίας μας αποτελείται από μια έρευνα που στόχο έχει τη διερεύνηση της στάσης τελειοφοίτων σπουδαστών του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πάτρας απέναντι στην ομοφυλοφιλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΜΕΡΟΣ Ι

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Μια ιστορική αναδρομή στο θέμα της ομοφυλοφιλίας πρέπει να ξεκινάει αναμφισβήτητα από αυτή την λέξη, (διαπαιδαγώγηση) η οποία ίσως αρχικά μπορεί να προκαλέσει μια μικρή σύγχυση. Αυτό που οφείλουμε να ξεκαθαρίσουμε είναι ότι δεν πρόκειται για έναν οποιονδήποτε προσηλυτισμό που αποσκοπεί στην μετατροπή των νέων σε αποκλειστικά ομοφυλόφιλους. Η ομοφυλοφιλική διαπαιδαγώγηση, έτσι όπως εκφράστηκε σε όλες τις εποχές, είναι η εκμάθηση του ανδρισμού από τον πλάγιο δρόμο της ομοφυλοφιλίας. (E. Badinter, 1984, σελ. 108). Μια θεωρία η οποία περιέχει ωστόσο μια κρυφή αλήθεια. Η ομοφυλοφιλική διαπαιδαγώγηση πολύ παλιότερη απ' όσο πιστεύουμε εμφανίζεται σε κοινωνίες όπου ο ανδρισμός θεωρείται απόλυτη ηθική αξία. Όπως σημειώνει ο John Boswell, στους αρχαίους λαούς γινόταν συχνά παραδεκτό ότι οι άντρες που αγαπούσαν άλλους άντρες ήταν πιο αρρενωποί από τους ετεροφυλόφιλους ομολόγους τους. Για την υποστήριξη αυτής της άποψης προβαλλόταν το λογικό επιχείρημα ότι οι άντρες που αγάπησαν άντρες θα προσπαθήσουν να τους μοιάσουν και να γίνουν σαν και αυτούς, ενώ οι άντρες που αγάπησαν γυναίκες, θα γίνουν σαν και αυτές. (Αριστοφάνης, Συμπόσιο του Πλάτωνα, 192 α)

Πράγματι, πολλοί ρωμαίοι αυτοκράτορες επιδόθηκαν επίσημα στην ομοφυλοφιλία. Ο Αντίνοος ευνοούμενος του συνετού αυτοκράτορα Αδριανού, έγινε αντικείμενο ειδικής λατρείας ύστερα από τον πρόωρο θάνατό του. (Paul Veayne, 1984, σελ. 43)

Επτά αιώνες νωρίτερα η ομοφυλοφιλία θεωρούνταν τόσο ευγενική επίδοση, ώστε ο Σόλων την είχε απαγορεύσει στους δούλους. Όπως γράφει ο Michel Foucault: «Η ερωτική σχέση με αγόρια ήταν εντελώς ελεύθερη, όχι μόνο επιτρεπόμενη» από τους μόνους, αλλά παραδεκτή από την κοινή γνώμη. Ακόμη καλύτερα έβρισκε ισχυρά ερείσματα στους διάφορους δεσμούς (στρατιωτικούς ή παιδαγωγικούς) ήταν δηλ. μια πράξη πολιτιστικά καταξιωμένη (Michel Foucault, 1984, σελ. 211)

Σε άλλες, πολύ διαφορετικές κοινωνίες, όπου ο ανδρισμός αποτελεί αν όχι αξία τουλάχιστον θέμα ζωτικής σημασίας, η ομοφυλοφιλική διαπαιδαγώγηση είναι το μυστικό της μεταμόρφωσης των αγοριών σε άνδρες. Είναι η περίπτωση των πολεμικών φυλών Σάμπια και Μπαρούγια, όπου η αρρενωπότητα γίνεται έμμονη ιδέα εφόσον θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση της επιβίωσης τους. Ζώντας σ' ένα εξαιρετικά άγριο γεωγραφικό και ανθρώπινο περιβάλλον, αυτές οι φυλές, που απαριθμούν μια ή δύο χιλιάδες άτομα, και που πρόσφατα βρίσκονταν σε συνεχή κατάσταση πολέμου, επέζησαν μόνο χάρη στην αντοχή των ανδρών τους. Γι' αυτές τις φυλές η ομοφυλοφιλία δεν συμβαδίζει με τη θηλυκότητα. Αντίθετα είναι μια αναπόφευκτη φάση προς την ετεροφυλόφιλη αρρενωπότητα (E. Badinter, 1994, σελ. 108-109)

Από τους Έλληνες ως τους Σάμπια και από τους Ρωμαίους ως τους Μπαρούγια (φυλή) παρατηρείται η κοινή πίστη πως ο σωστός ανδρισμός περνά μέσα από μια στενή σχέση μεταξύ ανδρών.

Κατά τον Μ. Foucault, από το σεξ έχουμε πρόσβαση στην αυτογνωσία μας. Στην Ελλάδα, λοιπόν «η αλήθεια και το σεξ ενώνονταν στο παιδαγωγικό σύστημα μια πολύτιμης γνώσης, το σεξ χρησίμευε ως υπόβαθρο για τη μύηση στη γνώση». (Μ. Foucault, 1976, σελ. 82)

Από τη διαμόρφωση του πολεμιστή του Ιερού Λόχου της αρχαίας Θήβας (στρατιωτική μονάδα) ως την διάπλαση του τίμιου Αθηναίου πολίτη, κάθε ανδρική εκπαίδευση αφιέρωνε ένα μεγάλο μέρος της στη μυητική και παιδαγωγική ομοφυλοφιλία, που είχε την αξία δεσμού (Συμπόσιον, 182, β) «Στη Σπάρτη τα αγόρια από επτά ετών ασκούσαν στην πάλη με την επίβλεψη των μεγαλύτερων τους. Στα δώδεκα χρόνια τους, όσα είχαν αποκτήσει καλή φήμη έβρισκαν εραστές που συνδέονταν μαζί τους, οι μεγαλύτεροι, από τη μεριά τους συνέχιζαν την επιτήρηση, πήγαιναν συχνά στα γυμναστήρια και παρακολουθούσαν την πάλη και στους αστεϊσμούς που αντάλλασσαν μεταξύ τους τα παιδιά. Και πέρα από μια καθόλου επιφανειακή επίβλεψη, κοιτάζονταν όλοι μεταξύ τους σαν πατέρες, επιβλέποντες και αρχηγοί όλων των νέων.» (Πλούταρχου, σελ. 75-76).

Τα αγόρια λοιπόν, αποκτούσαν εραστή μέσα στο πλαίσιο μιας παιδαγωγικής διαδικασίας. Ο σκοπός του δεσμού ήταν προφανής: «να γίνει το παιδί όσο το δυνατόν καλύτερο». Αυτό ήταν το καθήκον του εραστή, που ήταν δάσκαλος του ερωμένου. Στην Αθήνα, όπου η

παιδραστία είχε γενικευτεί και όπου δεν είχε πια καμιά σχέση με τον πόλεμο, ο παιδαγωγικός χαρακτήρας της ομοφυλοφιλίας επιβίωσε. Ελλείπει ειδικευμένων εκπαιδευτικών «μόλις ο παιδαγωγικός ρόλος πέρασε από ένα μέλος της εξ' αίματος οικογένειας σε κάποιον ξένο ή σε κάποιον εξ αγχιστείας συγγενή, συμπληρώνεται με ερωτική σχέση, είτε σεξουαλικά ολοκληρωμένη είτε όχι.» (B. Sergent, σελ. 120).

Ακόμη και ο συντηρητικός Αριστοφάνης, που εξυμνεί τα σεμνά ήθη της αρχαίας Αθήνας συγκινείται από αυτή την ερωτική ατμόσφαιρα: «Στο δάσκαλο της γυμναστικής, όταν βρίσκονταν σε στάση ανάπαυσης τα παιδιά έπρεπε να τεντώσουν μπροστά το πόδι για να μη δείξουν τίποτα το ερεθιστικό στους ξένους. Ποτέ ένα αγόρι εκείνης της εποχής δεν θα αλειφόταν με λάδι πιο κάτω από τον αφαλό: μα τι τρυφερό χνούδι σκεπάζει τα όργανά τους - ένα βελούδο, ένας αχνός, σαν την φλούδα του ροδάκινου!» (Αριστοφάνης, Νεφέλες, σελ. 121)

Κατά τον B. Sergent, η βασική αρχή της εκπαίδευσης ήταν η μεταβίβαση της αρετής, δηλ. της αξίας, του θάρρους, της ευφυΐας, και της τιμής, από έναν ολοκληρωμένο άντρα και άξιο πολίτη στο μαθητή που πλησίαζε στην ηλικία της απόκτησης αυτού του τίτλου. Ο Πλάτωνας, θεωρούσε τον ομοφυλοφιλικό πόδο και έρωτα, τα σημεία αφετηρίας από τα οποία έπρεπε να αναπτύξει την μεταφυσική του θεωρία (R. Fiacellere, 1979, σελ. 245)

Είναι γεγονός ότι οι ανδρικοί έρωτες αποτέλεσαν το αντικείμενο ενός αναβρασμού σκέψεων, στοχασμών, και συζητήσεων σχετικά με τις μορφές που έπρεπε να προσλάβουν ή με την αξία που μπορούσε να

τους αναγνωριστεί. Η ομοφυλοφιλία στην κλασική αρχαιότητα, όπως είδαμε ήταν ένα φαινόμενο διαδεδομένο και παραδεκτό, σε σημείο που ένας έφηβος, χωρίς εραστή, να ήταν ανάλογο με την κοπέλα που δεν κατόρθωνε να βρει άντρα. Η δέση της ομοφυλοφιλίας σαν παράγοντας αρτιότητας και εξευγενισμού του πνεύματος θα παίζει τον σημαντικότερο ρόλο στην αρμονία των κοινωνικών φαινομένων της Αρχαίας Ελληνικής ζωής. Μολονότι ο Σωκράτης τοποθετεί τον ψυχικό έρωτα πάνω από την σωματική επαφή, η ερωτική σχέση μεταξύ ανδρών θα μείνει για την Ελλάδα το κλειδί της ανδρικής διαπαιδαγώγησης.

Τέλος θα κλείσουμε με ένα απόσπασμα ενός νόμου, ο οποίος δίνει μια άλλη όψη στην ομοφυλοφιλία ή παιδεραστία τονίζοντας συγχρόνως και την σκληρή στάση των Αρχαίων απέναντι στην ομοφυλοφιλία. Επί λέξει μας παραδίδει ο Αισχύνης

«Εάν κάποιος Αθηναίος εκδίδεται ως παθητικός ομοφυλόφιλος, να μην επιτρέπεται σ' αυτόν να εκλέγεται ως ένας εκ των εννέα αρχόντων, ούτε να γίνεται σύνδικος του δήμου, ούτε ν' αναλαμβάνει το αξίωμα του ιερέως, ούτε να εισέρχεται στα δημόσια ιερά, ούτε να έχει δικαίωμα να φέρει στις γιορτές που συνηθίζεται τούτο. Ούτε να πηγαίνει στα περιαντήρια που βρίσκονται μέσα στην αγορά. Αν δε κάποιος κάνει κάτι απ' αυτά, εφόσον έχει αποδεχθεί δικαστικώς ότι εταιρεί να τιμωρείται με θάνατο». (Αισχίνου κατά Τιμάρχου παρ. 21: Νόμος) Εάν τις Αθηναίος εταιρήση μη εξέστη αυτώ των εννέα αρχόντων γενέσθαι μη δε συνδικήσαι τω δήμω, μηδέ αρχής αρχέτω μηδεμίαν, μήτε ενδήμον μήτε υπερόριον, μήτε κλωρωτήν μήτε χειροτονητή, μηδ' επί κηρυκείαν αποστελλέσθω, μηδέ γνώμην λεγέτω, μηδ' εις τα δημοτελή ιερά εισίτω

μηδ' εν ταις σταιφανιοφοριαίας στεφανούσθω μηδ' ενός των της αγοράς περιραντήρ πορευέσθω. Εάν δε τις ταύτα ποιή, καταγνωσθέντως αυτού εταιρείν θανάτω Δημιούσθω» (Αισχίνης, Νόμος 21)

Σχολιάζοντας το μόνο στην συνέχεια ο Αισχίνης, παρατηρεί ότι ο νομοθέτης τον θέσπισε για τα απερίσκεπτα κρούσματα που σημειώνονταν ανάμεσα στα μεράκια «Τούτον με τον νόμον έδηκε περί των μερακίων των προχείρων εις τα εαυτών σώματα εξαμαρτανόντων»

Φαντάζεται κανείς πόσο σκληρότερη θα ήταν η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής για τις περιπτώσεις κρουσμάτων μεταξύ των ενηλίκων. Σημειωτέον επίσης, ότι στο Αττικό Δίκαιο προβλέπετο η περίφημη «γραφή εταιρήσεως» δηλ., κάθε πολίτης είχε το δικαίωμα να μηνύσει ενώπιον της Δικαιοσύνης τον εκδιδόμενο κύναιο και να ζητήσει την εις θάνατον καταδίκη του βάσει της κείμενης νομοθεσίας. (Γ. Κουβαράς, 1996, εκ Δαύλος)

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΩΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

1. ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ - ΠΑΛΙΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

Είπαν πως ο ομοφυλόφιλος δεν γίνεται, αλλά γεννιέται, πως παρασύρθηκε, πως στερήθηκε το πρότυπο ενός δεσποτικού πατέρα, πως σταμάτησε απότομα η συναισθηματική του ανάπτυξη, πως δεν μπορεί να προσελκύσει άτομα του αντίθετου φύλου, πως είναι σεξουαλικά ανίκανος ή πως είναι υπερσεξουαλικός, πως επαναστάτησε κατά της κυριάρχουσας κοινωνίας, πως ίσως έπεσε θύμα κάποιας τραυματικής εμπειρίας...

Τους αποκάλεσαν ψυχικά άρρωστους, ανώμαλους. Μίλησαν για διαστροφή, για νεύρωση, αναζητώντας την, ως αιτία «προέλευσής της». Τους έκλεισαν σε άσυλα και φυλακές, τους οδήγησαν στο εκτελεστικό απόσπασμα (Ροζ τρίγωνα - Χίτλερ), τους υπέβαλαν σε διάφορες θεραπείες γυχαναλύσεις και εξευτελισμούς, χωρίς να καταφέρουν κάποια αλλαγή της κατάστασής τους. Ποτέ δεν έπαυαν οι ομοφυλόφιλοι να έρχονται αντιμέτωποι με εχθρικές αντιδράσεις, αφού το απληροφόρητο κοινό υποθέτει πως η ομοφυλοφιλία παίρνει τέτοιες διαστάσεις που κινδυνεύουν οι παραδοσιακοί και οικογενειακοί δεσμοί.

Ιστορικά το να είσαι «ομοφυλόφιλος» ή «λεσβία» σήμαινε αυτόματα να γίνεσαι αντικείμενο οποιουδήποτε εξευτελισμού και να πέφτεις θύμα των κοινωνικών πεποιθήσεων. Το να έρχεσαι απλά αντίθετος με τις αποδεκτές νόρμες σήμαινε και σημαίνει την περιθωριοποίηση και το στιγματισμό του σαν το όνειδος της κοινωνίας. Οι περισσότερες

αναφορές αφορούν σχέσεις μεταξύ ανδρών, ενώ φαίνεται να αγνοείται ο λεσβιασμός, ίσως γιατί η κυριαρχία των ανδρών πάνω στο γραπτό λόγο και στη διαμόρφωση των νόμων, υπονοούσε την έλλειψη σεξουαλικής πράξης συγχρόνως με την έλλειψη του φαλλού.

Κατά τον Αριστοτέλη, όπως είδαμε ο ομοφυλόφιλος γεννιέται κάτω από συνθήκες που τον καθιστούν εν μέρει ανίκανο και επομένως δεν είναι υπεύθυνος των πράξεών του. «Οι άντρες βρίσκουν ευχαρίστηση σε ότι έχουν συνηθίσει να κάνουν» και επομένως παραμένουν ομοφυλόφιλοι λόγω έλξεως. Με άλλα λόγια, η ομοφυλοφιλία θεωρούνταν επίκτητη ή εκ γενετής ανωμαλία, μια θεωρία που χρησιμοποίησε κατά κόρον ο δυτικός πολιτισμός. (K. J. Dover, σελ. 247)

Οι δύο παραπάνω θεωρίες συγχωνεύονται από τον Έλληνα φυσικό Soranus (πρώτο ήμισυ του 2^{ου} μ.χ. αιώνα), που εμφάνιζε την ομοφυλοφιλία σαν ανίατη ασθένεια από τη στιγμή που το πρόβλημα ξεκινούσε από το μυαλό και όχι από το σώμα. Αργότερα και ο St Albertus Magnus (1206-1280) που συμφωνεί πως οφείλεται σε διακαή φρενίτιδα (χωρίς να εξηγεί την αιτία) με δυνατότητα να εξαπλώνεται σαν επιδημία, συνιστώντας έτσι στους νέους να προσέχουν περισσότερο, και ο Βολτέρος (1694-1778) είπε: «Ανέκαθεν το δηλυκό αισθάνεται έλξη για το αρσενικό. Αλλά τα αγόρια που μεγαλώνουν μαζί, μη βρίσκοντας άλλο αντικείμενο εκτόνωσης, αναγκάζονται να ικανοποιηθούν μεταξύ τους. Σε νεαρή ηλικία το αγόρι έχει μια κοριτσίστικη φρεσκάδα και καθώς μεγαλώνει αυτή η φρεσκάδα αντικαθίσταται από χαρακτηριστικά που καθορίζουν το φύλο και τα πράγματα παίρνουν το κανονικό τους ρυθμό...» (Δέον, Ειρ. Πετροπούλου, Τεύχος 1, Ιούνιος 1997)

Κατά την 19^ο αιώνα, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις αιτίες που προκαλούν την ομοφυλοφιλία, ενδιαφέρον που σχετίζεται με την ραγδαία ανάπτυξη των μεγάλων αστικών κέντρων και με την εμφάνιση ποικίλων σεξουαλικών προσανατολισμών. Οι ρεφορμιστές προβληματίζονται από την άνηση της πορνείας - ιδιαίτερα των γυναικών και ασχολούνται κατ' επέκταση, με την πορνεία των ανδρών. Εμφανίζεται ο F. Garlier και επιτηρώντας την ομοφυλόφιλη κοινότητα, πλουτίζει τα αρχεία της αστυνομίας με τα ονόματα 7,242 ομοφυλόφιλων (ή παιδεραστών όπως τους αποκαλούσε). (Δέον, Ιούνιος '97, σελ. 20). Ευτυχώς που το νομοθετικό πολίτευμα της Γαλλίας απαγόρευε την οποιαδήποτε επέμβαση του κράτους στην ιδιωτική ζωή των πολιτών γιατί ο Garlier θα είχε καταδικάσει τους μισούς από αυτούς.

Μεταξύ 1965 και 1875, ο κυριότερος εκπρόσωπος της ομοφυλόφιλης κοινότητας Karl Heinrichs Ulrichs (1825-1895) ή Numa Numantias, εκδίδει διάφορα φυλλάδια πάνω στο θέμα: «Τα δύο φύλλα έχουν παράλληλη ανάπτυξη, μέχρι κάποιο στάδιο, μετά διαχωρίζονται στον άντρα, στην γυναίκα και στα άτομα που σωματικά ανήκουν στο ένα και σεξουαλικά στο άλλο. Ο όρος ομοφυλόφιλος χρησιμοποιείται για πρώτη φορά από τον Ούγγρο Karoby Maria Benket το 1869. (Γκυ Οκενγεμ, ΝΕΦΕΛΗ 1983, σελ. 15)-

Ο Carl Westbhal (1833-1890) θεωρεί την ομοφυλοφιλία «αντιφατικό σεξουαλικό συναίσθημα» που δεν έχει καμία σχέση με το βίτσιο, αργότερα επικρατεί ο όρος «ομοφυλοφιλία», που είναι αποδεδειγμένα και ο σωστότερος.

Ο Γάλλος γιατρός Paul Moreau θεωρεί πως ο άνθρωπος διαθέτει μια έκτη αίσθηση, την σεξουαλικότητα, που μπορεί εύκολα να υποστεί κάποιο τραυματισμό και κάτω από ορισμένες συνθήκες να εκδηλωθούν διαστροφές. Κύρια μορφή της εκδήλωσης της διαστροφής είναι ο αυνανισμός είχε πει, γι' αυτό και συνιστούσε να «ερευνούν» το σώμα τους. (Δέον, Ιούνιος 1997)

Από τη στιγμή που χάρη στις θεωρίες του Δαρβίνου, η ομοφυλοφιλία ταυτίζεται με τον αναβισμό (εμφανίζονται πρωτόγονες τάσεις σε πολιτισμένα άτομα) η κοινή γνώμη λαμβάνει οποιαδήποτε άτομο που δείχνει διαφορετική σεξουαλικότητα σαν εκφυλισμένο και πρωτόγονο. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός χρησιμοποιείται πλέον για να ορίσει ποιο άτομο ανήκει και ποιο όχι στο κοινωνικό σύνολο. Ακολουθεί η περίπτωση του Benjamin Tarnowski που ξεχωρίζει τους «ασθενείς», σ' αυτούς που έχουν γεννηθεί «διστραμμένοι» και σ' αυτούς που έγιναν αργότερα «ανώμαλοι». Ο Gesare Lombroso επιστρατεύει τη θεωρία του Δαρβίνου για να πως οι σεξουαλικά διστραμμένοι ανήκουν στο κατώτερο στάδιο εξέλιξης του ανθρώπου. (G. Boutouille, σελ. 130)

Ο Richard Von Krafft Ebing (1840-1902) όπως θα δούμε παρακάτω (Ψυχαναλυτική Προσέγγιση), συνδυάζει αρκετές από τις μέχρι τότε θεωρίες και κερδίζει τις εντυπώσεις.

Αντίθετα ο Harelock Ellis (1859-1939) τον οποίο θα συναντήσουμε αργότερα, δείχνει μεγαλύτερη προτίμηση στην περισυλλογή πληροφοριών παρά στην εξαγωγή πορισμάτων.

Πιο δετικές απόψεις διατυπώνουν οι Jon Symonds (1840-1893) και Edward Stevenson (1898-1942) γνωστότερος με το ψευδώνυμο Xavier Kinsey με έρευνες που βασίζονται στον δειγματοληπτικό έλεγχο. (Δέον, Τεύχος 1, Πετροπούλου, 1997)

Όπως είδαμε οι παλιότερες απόψεις θεωρητικών και επιστημόνων πάνω στο θέμα της ομοφυλοφιλίας ήταν ποικίλες και διαφορετικές. Αυτό που θα δούμε στην συνέχεια θα είναι ορισμένες τοποθετήσεις λίγο νεώτερες και γνωστότερες από αυτές πάνω στις οποίες βασίστηκαν σύγχρονοι ερευνητές, στην προσπάθεια να εξηγήσουν, «το φαινόμενο» της ομοφυλοφιλίας. Κατά πόσο αυτές οι θεωρίες έπαιζαν τον δεμέλιο λίθο για την μετέπειτα προσπάθεια των επιστημόνων δεν έχει ξεκαθαριστεί.

2. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

«Σε ηλικία 13 χρονών και ενώ πήγαινα ακόμα στην πρώτη Γυμνασίου γυρίζοντας μια μέρα από το σχολείο, έκανα ένα τεράστιο βήμα να πιάσω τον εαυτό μου από τους ώμους, να τον κοιτάζω στα μάτια και να του πω. «Ας το παραδεχτούμε τώρα. Είσαι μια κουκλίτσα». Πολύ πριν αυτό το κοσμοϊστορικό για μένα τόλμημα είχα επανειλημμένα δοκιμάσει τα κολιέ και τα φορέματα της μαμάς μου, είχα πάει με κραγιόν στο σχολείο, είχα ερωτευθεί το συμμαθητή μου, είχα φορέσει υηλά τακούνια. Με λίγα λόγια είχα υποβάλλει τον εαυτό μου σε όλες τις απαραίτητες και επώδυνες διαδικασίες που θα του επέτρεπαν σύντομα να βγει από το βαθύ σκοτάδι της ντουλάπας, να πει καλημέρα στον κόσμο και να ζήσει την υπόλοιπη ζωή του, όπως ακριβώς ταιριάζει στους ανθρώπους του

είδους του. Αρχισα να εξερευνώ μόνος μου στη συνέχει τα πονηρά μονοπάτια της γκέι πραγματικότητας, οδηγημένος από την πεποίθηση πως δεν μπορούσα να κάνω αλλιώς. Όμως ποτέ δεν έπαγα να αναρωτιέμαι αυτό που για τους ομοφυλόφιλους ισοδυναμεί με το αυγό του Κολόμβου; Τελικά είχα γεννηθεί ή είχα γίνει ομοφυλόφιλος; Έφταιγα εγώ ή τα γονίδια μου;» (ο Πόδος, Απρίλιος 1996)

Η αναζήτηση μια ορμονικής αιτιολογίας για την ομοφυλοφιλία άρχισε με τα πρώτα βήματα της ενδοκρινολογίας εδώ και ένα περίπου αιώνα. Πρώτος ο Kraft το 1892, έκανε τη σκέψη χωρίς όμως να φέρει καμία απόδειξη ότι μια ενδοκρινολογική ανωμαλία μπορεί να συμμετέχει στον μηχανισμό της ομοφυλοφιλίας.

Πράγματι με τις πρώτες γνώσεις της ενδοκρινολογίας, με την ανακάλυψη θηλυκών και αρσενικών ορμονών, πολλοί πίστευαν ότι όλα μπορούν να εξηγηθούν εύκολα: υπέδεσαν ότι υπάρχει κάποια ανωμαλία στις ορμονικές εκκρίσεις των ομοφυλόφιλων. Μόλις όμως οι ορμονικές μετρήσεις έγιναν δυνατές, η υπόθεση αυτή άρχισε να καταρρέει: οι ομοφυλόφιλοι έχουν απολύτως φυσιολογική ορμονική παραγωγή. Η ψυχολογική εξήγηση φαινόταν τώρα η μοναδική. Αλλά και αυτή η θέση φαίνεται τώρα ανεπαρκής με τα πορίσματα των ερευνών που είχαν γίνει με τα εξής δεδομένα: είχαν ανακαλυφθεί οι ορμονικοί υποδοχείς του εγκεφάλου, που μπορούν να κάνουν τον εγκέφαλο λιγότερο ή περισσότερο δεκτικό στις ορμόνες. Οι πιο ακριβείς ορμονικές μετρήσεις έφεραν στο φως καινούργια δεδομένα και το 1962 εκτελείται από τον Dorner η πειραματική ομοφυλοφιλία σε ζώα. (Χριστίνα Κιτρομηλίδου, Μάρτιος 1982)

Τα καινούργια αυτά στοιχεία έρχονται να δώσουν βάση στη θεωρία της βιολογικής ανωμαλίας. Πρέπει όμως να τονίσουμε ότι παραμένουν οι επιστήμονες ακόμη στο στάδιο της υπόθεσης, για το λόγο αυτό γίνεται μια συνεχής προσπάθεια προκειμένου να δοθεί μια απάντησή στα τόσα ερωτηματικά που έχουν δημιουργηθεί γύρω από την ομοφυλοφιλία. Πάντως από την πειραματική ομοφυλοφιλία στα ζώα φάνηκε ότι (η ομοφυλοφιλία) πραγματοποιήθηκε με την αλλαγή του ορμονικού περιβάλλοντος του εγκεφάλου κατά τις πρώτες μέρες της ζωής ή κατά την τελευταία εμβρυϊκή περίοδο. Φυσικά ο παραλληλισμός τους με τον άνθρωπο δεν μπορεί παρά να γίνει με πολύ μεγάλη προσοχή. Ορμονικές μελέτες έγιναν πολλές στον άνθρωπο, αλλά με αποτελέσματα συχνά αντιλεγόμενα. (Κιτρομηλίδου, Μάρτιος 1982). Έτσι ορισμένοι ερευνητές ανακάλυψαν αύξηση της ορμόνης του αντίθετου φύλου στο αίμα των ομοφυλόφιλων. Άλλοι δεν συμφώνησαν και βρήκαν φυσιολογική την ορμονική παραγωγή. Άλλες πάλι πιο πρόσφατες μελέτες ασχολήθηκαν με την αντίδραση του υποθαλάμου στα οιστρογόνα. Στους άντρες διαπιστώθηκε, ότι έχουμε αύξηση της εκκρίσεως των υποθαλαμικών ορμονών, ακριβώς ότι συμβαίνει στις φυσιολογικές γυναίκες. Η θετική αυτή αντίδραση του υποθαλάμου δεν παρατηρήθηκε ούτε στις γυναίκες ομοφυλόφιλες ούτε στους φυσιολογικούς άντρες. Επίσης υποτέθηκε ότι η έλλειψη ανδρογόνων κατά την εμβρυϊκή ηλικία μπορεί να προκαλέσει μια θηλυκή διαφοροποίηση του εγκεφάλου. («Βιολογική Πλευρά της Ομοφυλοφιλίας», Κιτρομηλίδου, Μάρτιος 1982)

Οι έρευνες πάνω στη γενετική της ομοφυλοφιλίας κατέληξαν σε ορισμένα ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Διάφοροι ερευνητές μεταξύ αυτών ο Kallmann, πρόσεξαν ότι οι μονοωικοί δίδυμοι των ομοφυλόφιλων είναι συνήθως και αυτοί ομοφυλόφιλοι ενώ οι διωδικοί δίδυμοι είναι πολύ σπάνια. Η εργασία του Kallmann αφορά 80 ομοφυλόφιλους δίδυμους, από τους οποίους οι μισοί είναι μονοωικοί. Άλλοι ερευνητές που ασχολήθηκαν με το ίδιο θέμα δε συμφωνούν μ' αυτά τα πορίσματα. Άλλες έρευνες που έγιναν σε οικογένειες ομοφυλόφιλων αναφέρουν την ύπαρξη δεύτερου ομοφυλόφιλου ατόμου σε 17 περιπτώσεις από τις 18 οικογένειες ομοφυλόφιλων που ερευνήθηκαν. Σε 24 οικογένειες ετεροφυλόφιλων μόνο 2 περιπτώσεις ομοφυλοφιλίας βρέθηκαν. Τα στοιχεία αυτά συνηγορούν για μια γενετική προέλευση της ομοφυλοφιλίας αλλά και εδώ οι αδιάσειστες αποδείξεις βρέθηκαν λανθασμένες. (F. J. Kallmann, 1953).

Το 1991 το επιστημονικό περιοδικό Science δημοσίευσε μια μελέτη του Simon Le Vay (γνωστός νευροβιολόγος) στην οποία γινόταν ζανά για μια ανατομική ιδιαιτερότητα: μια συγκεκριμένη περιοχή του υποθαλάμου ήταν πιο αναπτυγμένη στους ετεροφυλόφιλους απ' ότι στους ομοφυλόφιλους. Επίσης εξέφρασε την άποψη ότι: «το να είναι κανείς ομοφυλόφιλος δεν ήταν περισσότερο εγκληματικό από το να έχει πράσινα μάτια ή καστανά μαλλιά». Δύο χρόνια μετά μια άλλη δημοσίευση (Science, σελ. 7, 1993) μια ομάδα ερευνητών γνωστή ως ομάδα Dean Hamer υπέγραψε μια επιστημονική ανακοίνωση σύμφωνα με την οποία υπήρχαν 99% πιθανότητες να οφείλεται η ομοφυλοφιλία σε κάποιο γονίδιο.

Την ιδέα ότι η ομοφυλοφιλία είναι έμφυτο κληρονομικό χαρακτηριστικό εξέφρασαν πολλοί επιστήμονες, χωρίς να υποστηρίζουν με ακρίβεια την γενετική προέλευσή της. Εάν αυτό συνέβαινε παλιότερα, θα έβρισκε αντίθετες τις κυβερνήσεις, οι οποίες ισχυρίζονταν πως οι έρευνες τους απειλούσαν τα θεμέλια της κοινωνίας και τον ιστό των ηθικών αξιών.

Ο Μάγκνους Χίρσφελντ (γιατρός και ο μεγαλύτερος θεωρητικός του γερμανικού ομοφυλοφιλικού κινήματος) το 1914 στο «Η ομοφυλοφιλία άντρα και της γυναίκας» παρουσιάζει την αντίληψη του για τις σχέσεις μεταξύ του «αληθινού» εκ γενετής ομοφυλόφιλου και του γιατρού: «Υποστήριζε ότι η ομοφυλοφιλία είναι μια έμφυτη συμπεριφορά που δεν οφείλεται σε κανένα σφάλμα του ασθενούς. Δεν είναι κακό από μόνη της (αυτή καθ' αυτή) αλλά αποβαίνει κακό περισσότερο εξαιτίας της λανθασμένης ερμηνείας που της γίνεται. Αυτή η ερμηνεία οδηγεί τους ομοφυλόφιλους να υποφέρουν σαν ένοχοι για ένα «σφάλμα» που δεν έχουν διαπράξει. Γι' αυτό πρέπει να αποδεχτούν τους ομοφυλόφιλους, ή έστω να γίνει μια προσπάθεια, χωρίς προκαταλήψεις και καταπιέσεις. Τόνισε τέλος ότι η εκ γενετής ομοφυλοφιλία δεν μπορεί να θεραπευτεί με καμία ιατρική μέθοδο ούτε με καμία ψυχοθεραπεία. Γι' αυτό κύριο μέλημα όλων είναι να κάνουν τον ομοφυλόφιλο να νιώσει άνετα. Τη μέθοδό του την θεώρησε ο Χίρσφελντ σαν μια «θεραπεία προσαρμογής» στην κοινωνία (Μ. Χίρσφελντ, «Η ομοφυλοφιλία του άντρα και της γυναίκας, κεφ. 23)

Οι αντιλήψεις για την προέλευση της ομοφυλοφιλίας και τα συμπεράσματα του Χίρσφελντ επιβεβαίωσαν πλήρως, ύστερα από πολλές

έρευνες, όλοι σχεδόν οι με τα βιολογικά και ενδοκρινολογικά ζητήματα ασχολούμενοι επιστήμονες.

Ο Γεώργιος Ζουράρι, (Ιατρός Σεξολόγος) τόνισε «ότι πραγματική και γνήσια ομοφυλοφιλία δεν αποκτάται και δεν δημιουργείται ποτέ από εξωτερικά γεγονότα και εξωτερικές επιδράσεις». Μίλησε όμως για διαστροφή και συγκεκριμένα είπε ότι:» η διαστροφή είναι πάντοτε ένα χαρακτηριστικό ιδίωμα της ζωής, οφειλόμενο αποκλειστικά και μόνο στην έμφυτη ιδιοσυγκρασία ενός ατόμου η οποία συνδέεται με αυτό. (Σεξουαλική Ορμή» Γιώργος Ζουράρις, Εκδ. Μέλισσα 1988)

Ο Μανιάν (Γάλλος γυχίατρος) δέχεται το έμφυτο της ομοφυλοφιλίας και υποστηρίζει πως «η ανατροφή της γενετησιακής κατεύθυνσης φαίνεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής».

Ο Ιβάν Μηλόχ προχώρησε παραπέρα απαριθμώντας περισσότερες από εξήντα συμπτωματικές αιτίες με τις οποίες ήθελε να στηρίζει ότι υπάρχει και επίκτητη ομοφυλοφιλία (Βέρα Ρόδη, 1978). Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία θα μπορούσε να πει κανείς ότι βρέθηκε μπροστά σε τέτοιου είδους αιτίες.

Η Evelyn Fox Keller ιστορικός της γενετικής λέει: «η ιδέα ασθενειών που οφείλονται σε γενετικές αιτίες, αντιπροσωπεύει μια επέκταση της μοριακής βιολογίας που ξεπερνάει τα μόρια της. Σήμερα μας λένε πως αυτό που μας κάνει ανθρώπους είναι τα γονίδια μας. Εάν αυτό ισχύει τότε η έννοια της κουλτούρας, που δεν έχει σχέση με την βιολογία, τείνει να εξαφανιστεί» (Evelyn Keller, Δεκέμβριος 1992)

Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο άνθρωπος είναι από τη φύση του αμαρτωλός και η διπλή ηλικία του DNA περιέχει όλα τα μυστικά μας πάθη. Πολύ σύντομα θα προβληματιζόμαστε εάν υπάρχει το γονίδιο του σαδομαζοχισμού ή το γονίδιο της οφθαρμλαχνείας. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η τάση να ανοίγονται όλα στη γενετική περιέχει μια μεγάλη δόση αφέλειας. Κατ' αρχάς αγνοεί εντελώς την επίδραση που μπορεί να έχει το κοινωνικό περιβάλλον και η κουλτούρα (όπως αναφέρει και η Enelyn Kellef), καθώς και οι προσωπικές εμπειρίες, στο σεξουαλικό προσανατολισμό του ατόμου. Βέβαια, αν υπάρχει ένας τομέας στον οποίο μπορεί η γενετική να δώσει απαντήσεις στα κρίσιμα ερωτήματα, αυτός είναι ο τομέας της σεξουαλικότητας. Όπως φαίνεται όμως μέχρι τώρα λίγοι είναι οι ερευνητές που ασχολούνται με κάτι σχετικό και οι έρευνες τους μένουν στο επίπεδο των υποθέσεων.

3. ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

«Η φροϋδική θεώρηση των πραγμάτων μου έλεγε πως έγινα ομοφυλόφιλος γιατί ήμουν πολύ δεμένος με τη μαμά μου. Ήταν μια εξήγηση που με άφηνε βασικά ακάλυπτο. Εμπεριείχε μια υπόνοια δικής μου ευθύνης. Τι παιδί ήμουν τέλος πάντων που δεν μπορούσα να ξεκολλήσω από τα φουστάνια της μαμάς μου, τόσο πολύ ώστε στο τέλος να τα φοράω και να παίρνω πόζες μπροστά στον καθρέπτη της ντουλάπας; Αυτή η συμμετοχή συνενοχή στο αποτρόπαιο έγκλημα να γουστάρω ένα αντρικό σώμα και να βάζω έτσι μπουρλότο στα θεμέλια της κοινωνίας ήταν η βασική αιτία της ενοχής που μου χάρισε τον τίτλο της «Μις Νεύρωση». Βέβαια, βαθιά μέσα μου, ήξερα πως τα πράγματα

δεν είναι ακριβώς έτσι, όμως η ενοχή, καλά ριζωμένη, ξύπναγε μέσα μου την κούκλα του Σατανά αυτό το τέρας που δεν σ▲ αφήνει να τα βρεις με τον εαυτό σου και τους άλλους αυτό το αποτρόπαιο θηρίο που σε κάνει να πιστεύεις στις επειδή είσαι διαφορετικός». (Ο Πόθος, Μάιος 1996)

Για να λύσει το άνοιγμα του «σεξουαλικού παραλογισμού» ο Φρόιντ διατυπώνει την περίφημη θεωρία του για την παιδική σεξουαλικότητα. Το παιδί είναι ένα «πολύμορφο διεστραμμένο πλάσμα» η αναρχική σεξουαλικότητα του οποίου μερίζεται σε διαφορετικές ζώνες του σώματος του χωρίς συγκεκριμένο σκοπό. Η ανάπτυξη του ατόμου κατά τον Φρόιντ συντελείται πάνω σε μια διπλή γραμμή. Από τη μια μεριά οι διάφορες ερωτογενείς ζώνες (στοματική, πρωκτική) υποτάσσονται στα πρωτεία της γενετικής ζώνης. Από την άλλη μεριά, η επιδίωξη της ηδονής, μπαίνει στην υπηρεσία της αναπαραγωγής. Πρόκειται για μια αρμονική σύλληψη, που λαμβάνει υπόψη της, σύμφωνα με τον Φρόιντ τα διάφορα επίπεδα και το επιστέγασμα μιας πετυχημένης σεξουαλικής ζωής. Το ερωτικό ένστικτο, σκορπισμένο και σπαταλημένο στην αρχή σε εγωιστικές ικανοποιήσεις, δεν γίνεται «φυσιολογικό» παρά μόνο μέσα από οργανικές τροποποιήσεις (ωρίμανση των γεννητικών οργάνων) και ψυχικές απαγορεύσεις (αναστροφή, απδία), χάρη στις οποίες οι πολλαπλές κινήσεις και ωθήσεις της παιδικής ζωής ενσωματώνονται σε μια μόνη τάση που κατευθύνεται προς ένα και μοναδικό σκοπό: την μονογαμική, αναπαραγωγική ένωση.

Αν αυτό το εξελικτικό σχήμα ανακοπεί για τον ένα ή τον άλλο λόγο, εμφανίζονται οι «σεξουαλικές αποκλίσεις».

Ο Φρόιντ μιλάει για «διαστροφές», γιατί θεωρεί κάθε σεξουαλική δραστηριότητα που επιζητεί την ηδονή σαν ανεξάρτητα από την αναπαραγωγή «σαν διεστραμμένη». Φυσικά, υπογραμμίζει ο Φρόιντ, καμιά μορφή δεν πρέπει ν' αποδίδεται στον όρο «διαστροφή».

Με αυτή τη θεωρία από το 1905 προβάλλει αυτό που θα αποτελέσει την κλασική φιγούρα του ομοφυλόφιλου για μισό αιώνα: όχι πλέον ένας εγκληματίας καταραμένος από τον Θεό, ούτε ένας αποτυχημένος, ούτε ακόμα ο «εκφυλισμένος» του Κράφτ Έμπινγκ, αλλά το θύμα μιας ανακοπής στην πορεία της εξέλιξης. Το «βίτσιο» μεταβάλλεται σ' ένα είδος ατυχήματος κατά την πορεία προς την ωριμότητα και την ευτυχία. Ο ομοφυλόφιλος από ἔδω και πέρα σαν ένας «πρωτόγονος» της σεξουαλικής ζωής. Είτ' αυτό οι παράγοντες που μπορεί να συμβάλλουν σε μια τέτοια συμπεριφορά θα πρέπει ν' αναζητηθούν στην παιδική ηλικία και συγκεκριμένα στην περίοδο της «Οιδιπόδειας σύγκρουσης» (τρία δοκίμια πάνω στη θεωρία της σεξουαλικότητας 1905 Φρόιντ) Ο Φρόιντ γύρισε ξανά δύο φορές στο θέμα. Το 1910 συνδέει την ομοφυλοφιλία με μια διπλή «αιτία» από την μια μεριά η αγάπη για τη μητέρα του και η αποφυγή των γυναικών από πίστη προς τη μητρική εικόνα, από την άλλη η εκλογή του προσώπου του «ως ιδανικού προτύπου, με βάση την ομοιότητα του οποίου διαλέγει τα νέα ερωτικά του αντικείμενα». «Γίνεται ένας ομοφυλόφιλος, ή μάλλον επιστρέφει στον αυτοερωτισμό, ενώ τα' αγόρια, που το αγόρι αγαπά μεγαλώνοντας, δεν είναι παρά υποκατάστατα και νέες εκδοχές του δικού του παιδικού προσώπου» (Παιδική Ανάμνηση του Λεονάρντο ντα Βίντσι, 1910)

Το 1911, ο Φρόιντ συνοψίζει την θεωρία του για την ομοφυλοφιλία:

α) Το άτομο, κατά την ανάπτυξη του αρχίζει παίρνοντας τον εαυτό του για ερωτικό αντικείμενο: στάδιο του αυτοερωτισμού, αυνανισμός

β) Μετά έρχεται η φάση της αντικειμενικής εκλογής ενός άλλου προσώπου πριν όμως περάσει στο στάδιο της ετεροφυλοφιλίας, το υποκείμενο διέρχεται από μια περίοδο μεταξύ ναρκισσισμού και έρωτα με το αντικείμενο, όπου προσκολλάται σε κάποιον που είναι προικισμένος με γεννητικά όργανα όμοια με τα δικά του. Αυτοί που αργότερα γίνονται ομοφυλόφιλοι είναι άντρες που δεν μπόρεσαν ποτέ ν' απαλλαγούν από την απαίτηση ότι το αντικείμενο πρέπει να έχει τα ίδια γεννητικά όργανα με τους ίδιους. (Πέντε μηχαναλύσεις, 1911 Της 9^{ης} Απριλίου), μεταφρασμένος στον τόμο: Φρόιντ Αλληλογραφία 1966. Gallimard ο Φρόιντ έγραψε το εξής: Η ομοφυλοφιλία δεν αποτελεί προφανώς πλεονέκτημα, αλλά δεν υπάρχει τίποτε εδώ για το οποίο θα έπρεπε κανείς να ντρέπεται, αφού δεν πρόκειται ούτε για βίτσιο, ούτε για ατιμία και δεν θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε ασθένεια. Τη θεωρούμε σαν μια παραλλαγή της σεξουαλικής λειτουργίας, που προκαλείται από κάποιο σταμάτημα της σεξουαλικής εξέλιξης. Το γράμμα αυτό ήταν μια απάντηση σε μια ανήσυχη μητέρα στο θέμα του γιου της. (1935 Σιγκμουν Φρόιντ)

Η Ομοφυλοφιλία για τον Κραφτ-Έμπινγκ, είναι ένα «όργανο και εκφυλιστικό στίγμα» ένα «νευροψυχοπαθολογικό υπόλειμμα» που έχει πιο συχνά την κληρονομικότητα σαν αιτία. Τέσσερις αιτίες ξεχωρίζουν.

- Ο ψυχικός ερμαφροδιτισμός, όπου υπάρχει η τάση και για τα δύο φύλα

- Η αληθινή ομοφυλοφιλική κλίση αποκλειστική για τα πρόσωπα του ίδιου φύλου, ανωμαλία που περιορίζεται μόνο στη σεξουαλική ζωή

- Η ψυχική εκδήλωση

- Ο σωματικός ανδρογυνισμός, που αντιπροσωπεύει το έσχατο σημείο του εκφυλισμού (1886, Δρ. Κραφτ-Έμπινγκ, *Psychopathia Sexual* Γαλλική, Έκδοση, Payot, 1931)

Πριν από τον Κραφτ-Έμπινγκ, υπήρχαν οι Γάλλοι Σαρκώ (ένας από τους δασκάλους του Φρόιντ) και Μανιάν, οι οποίοι μίλησαν για «διαστροφή του γεννητικού αισθήματος». Στο άρθρο που δημοσιεύτηκε (το 1882) στα Αρχεία της νευρολογίας και παρατίθεται από τον Χάβελock Έλλις, που παρουσιάζεται η ομοφυλοφιλία σαν ένα «σύνδρομο της θεμελιακής εξέλιξης του κληρονομικής εξέλιξης του κληρονομικού εκφυλισμού» και μπορεί να συγκριθεί με νοσηρές έμμονες ιδέες όπως η διγομανία και η κλεπτομανία. Ο Χάβελock Έλλις υπογραμμίζει ότι στη Γαλλία προπάντων η ομοφυλοφιλία συνδέεται με τον εκφυλισμό του είδους (Η αρπαγή του Γανυμήδη, Fernandez Duminigue, Εξάντας 1995)

Ο Στέκελ επαναποθετούσε την ομοφυλοφιλία στο μεγαλειώδες πλαίσιο μια πάλης ανάμεσα στην κουλτούρα και τη φύση. Στηριζόμενος στις ανακαλύψεις του Φρόιντ, του οποίου υπήρξε μαθητής, αλλά αρνούμενος να χρησιμοποιήσει τους όρους «διαστροφή» και «διαφθορά», ο Στέκελ αποκαλούσε την ομοφυλοφιλία «παραπάθεια» - ένα άλλο όνομα για τη νεύρωση - δηλ. μοιραίο αποτέλεσμα μιας ακατανίκητης

πάλης ανάμεσα στο ένστικτο και την απαγόρευση (Βίλχελμ Στέκελ, Αυνανισμός και Ομοφυλοφιλία, 1923)

Εκείνος που θα ιδρύσει το ψυχαναλυτικό κίνημα στην Ουγγαρία και θα γίνει ένας από τους πιο μεγάλους ψυχαναλυτές όλων των εποχών, ο Φερέντος δε γνώριζε ακόμα τα έργα του Φρόιντ, ήταν σε ηλικία τριάντα τριών ετών, παρουσιάζει στον Ιατρικό Σύνδεσμο της Βουδαπέστης, ένα εκπληκτικό κείμενο όπου, παίρνοντας ανοιχτά μέρος υπέρ των ομοφυλόφιλων, τους οποίους αποκαλεί «ουραμιστές» εξοργίζει τους συναδέλφους του. Αρχικά εκθέτει μια θεωρία περί αμφισεξουαλικότητας η οποία μπορεί να είναι βιολογική η ψυχολογική. Υπαναχωρεί από τη θέση που είχε λέγοντας ότι «Η ομοφυλοφιλία είναι μια νεύρωση που έχει στενή σχέση με την ανικανότητα: κοινό στοιχείο, και στις δύο είναι η αποφυγή των γυναικών. Στο βιβλίο του «Ονοερωτισμός, το 1911, υιοθετεί την φροϋδική θεωρία των σταδίων. Πολύ γρήγορα, λοιπόν η «καθήλωση» των ομοφυλόφιλων στο «ναρκισσιστικό στάδιο» γίνεται υποχρεωτικό κλισέ στην ψυχαναλυτική φιλολογία. Ο Φερέντσι πηγαίνει ωστόσο παραπέρα ξεχωρίζοντας τους ομοφυλόφιλους σε ομοερωτικούς «εξ υποκειμένου» δηλαδή τους διεστραμμένους που παρουσιάζουν δηλικά χαρακτηριστικά στη σωματική μορφολογία και από την άλλη τους «εξ αντικειμένου» εντελώς αρρενωποί αλλά μελαγχολικοί εξαιτίας ενός ατυχήματος κατά την πορεία της ψυχικής τους διαμόρφωσης και με μια έμμονη νεύρωση». Τέλος σ' ένα καθυστερημένο και μεταθανάτιο κείμενο (το 1932 ή 1933) στη Συνοπτική παρουσίαση της ψυχανάλυσης ο Φερέντσι χαρακτηρίζει την ομοφυλοφιλία σαν «μια από τις πιο συχνές διαστροφές». Όταν αυτή οφείλεται στη φρίκη που προκαλεί το αντίθετο

φύλο, μια θεραπεία με γυχανάλυση μπορεί να έχει μερικές ελπίδες επιτυχίας για το Φενέντσι.

Από αυτήν την καταπληκτική πνευματική περιπέτεια φαίνεται πως η επίδραση του Φρόιντ πάνω στο Φενέντσι υπήρξε καταστροφή αφότου ο μαθητής παραιτήθηκε από την πνευματική του ελευθερία για να αποτελέσει έναν κρίκο στην αλυσίδα της νέας θεωρίας. (Ενδιάμεσες σεξουαλικές καταστάσεις, 1966)

Οι σημερινοί γυχολόγοι βλέπουν την ομοφυλοφιλία σαν μια καθήλωση της γυχοσεξουαλικής ανάπτυξης. Για τους άντρες πιστεύεται ότι το πρόβλημα είναι αποτέλεσμα εμπειριών παιδικής ηλικίας με μια πολύ κοντινή δεσμευτική και σαγηνευτική μητέρα και ένα παθητικό εχθρικό ή απουσιάζοντα πατέρα. Για τις γυναίκες δεν έχει προταθεί καμιά ξεκάθαρη υπόθεση με κάποιου είδους οικογενειακό σχήμα, αλλά οι παραδοσιακές θεωρίες πιστεύουν ότι η ομοφυλοφιλία μεταξύ γυναικών είναι αποτέλεσμα άλυτων αναπτυξιακών δυσκολιών. Αυτές οι γυχαναλυτικές υποθέσεις δεν έχουν επικυρωθεί συστηματικά στην κλινική πράξη «της θεραπείας» ομοφυλοφίλων αντρών και γυναικών. (Νίκος Μάνος, Κλινική Ψυχιατρική Θεσ/ 1988). Οι υποτιθέμενες «θεραπείες» που προτείνονται είναι η γυχανάλυση, η γυχοθεραπεία και θεραπεία της συμπεριφοράς, όλες όμως με περιορισμένη έως και μηδαμινή αποτελεσματικότητα.

4. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

«Γινόταν λόγος για ομοφυλοφιλία και νεύρωση. Δύο συγγενικές όψεις για την Dr Αντζελο Εσοναρ, μιας και της αυτής βασικής γυχοβιολογικής

διαταραχής που φαίνεται ν' αποτελεί μια κάποια συγκινησιακή καθυστέρηση, δηλαδή μια ανώμαλη τάση να παραμείνει κανείς προσπλωμένος στις συγκινήσεις και τις επιθυμίες της παιδικής ηλικίας, μια δυσκολία εξέλιξης, σύμφωνα με το σχέδιο της ενστικτώδους ζωής μέχρι την συγκινησιακή κατάσταση του ενήλικα»

Άλλοι πάλι κάνουν λόγο για βίτσια, για ανωμαλία η οποία συμβαίνει σε διάφορες σωματικές λειτουργίες. Οι περισσότεροι ψυχίατροι τείνουν να τοποθετούν τις πηγές της ομοφυλοφιλίας σε κάποια «ανώμαλη» οικογενειακή ζωή, αλλά μια τέτοια εξήγηση δεν είναι ιδιαίτερα πειστική. Οι ομοφυλόφιλοι που έχουν πατέρες δυνατούς και αξιαγάπητους και οι ετεροφυλόφιλοι που έχουν μητέρες δεσποτικές είναι πάρα πολλοί, για να μας επιτρέπουν ν' αναζητάμε την λύση του προβλήματος απ' αυτή τη μεριά.

Σύμφωνα με τον Δρ. Μάρσελ η ομοφυλοφιλία είναι μια «κοινωνική μάστιγα» από την οποία ο ψυχίατρος, εξορκίζει τα θύματα να θεραπευτούν (εκδ. Fugard). «Διακινδυνεύοντας να θεωρηθώ κακόβουλος από πολλούς δεν μπορώ παρά να βεβαιώσω ότι δεν έχω ποτέ δει ομοφυλόφιλο που να μην παρουσιάζει, δυνάμεις τουλάχιστον, κάποια νευρωτικά στοιχεία. Ο καθαρός ομοφυλόφιλος, ο απαλλαγμένος από κάθε ενδεχόμενο νεύρωσης μου φαίνεται εξαίρεση και δεν τον συναντούμε στα εργαστήρια μας» είχε δηλώσει ο γιατρός το 1960 σε μια συνέντευξη που είχε δώσει. Σύμφωνα με τον Δρ. Υβ Πελίτσε η ομοφυλοφιλία τοποθετείται στον κατάλογο των διαστροφών ανάμεσα στην παιδοφιλία και το φετιχισμό (1972, η Ψυχιατρική με καταληπτό τρόπο μέσα στην κοινωνία αλλά και ανάμεσα σ' αυτούς που

ασχολούνται με το αν η ομοφυλοφιλία είναι ή όχι ψυχική διαταραχή. Αν και ο Freud δεν πίστευε ότι είναι, πολλοί οι ψυχίατροι που μετά από αυτόν θεώρησαν την ομοφυλοφιλία σαν παθολογική, όπως είδαμε παραπάνω. Πρόσφατες μελέτες σε μεγάλο ομοφυλόφιλο και ετερόφυλο μη νοσηλευόμενο πληθυσμό δεν υποστηρίζουν καθόλου τη θέση ότι η ομοφυλοφιλία σχετίζεται με παθολογικά στοιχεία προσωπικότητας ή με αυξημένη συναισθηματική δυσφορία ή με κοινωνική δυσλειτουργία. Πιστεύεται, λοιπόν σήμερα ότι το φάσμα της γυχοπαθολογίας που αφορά τους ομοφυλόφιλους είναι τόσο ευρύ, όσο και αυτό που αφορά στους ετεροφυλόφιλους. Έτσι η Αμερικανική Ψυχιατρική του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου των Ψυχικών Διαταραχών (D.S.M -III). Η ομοφυλοφιλία παρ' όλα αυτά αναφέρονταν σαν διαταραχή στο DSM -III, μόνο όμως όταν ήταν δυστονική προς το εγώ - δηλαδή όταν το άτομο ενοχλούνταν έντονα από τον ομοφυλοφιλικό του προσανατολισμό και επιθυμούσε την αλλαγή του προς την ομοφυλοφιλία δεν αναφέρεται πουθενά, παρά μόνο στην περίπτωση που υπάρχει «επίμονη και έντονη ενόχληση του ατόμου για το σεξουαλικό προσανατολισμό» και τότε, χρησιμοποιείται ο όρος «Σεξουαλική Διαταραχή Μη Προσδιοριζόμενη Αλλιώς».

Πολλά ομοφυλόφιλα άτομα που ενοχλούνται από τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό αντιμετωπίζονται με υποστηρικτικές συμβουλευτικές μεθόδους που δεν στοχεύουν στο ν' αλλάξουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις, αλλά προσπαθούν να βοηθήσουν το άτομο να είναι πιο άνετο με τον ομοφυλοφιλικό τρόπο ζωής ελαττώνοντας την ντροπή, την ενοχή και το άγχος που συνήθως συνυπάρχουν με την ομοφυλοφιλία.

Έτσι ο κλινικός ψυχίατρος προσπαθεί τουλάχιστον τώρα να έρθει πιο κοντά στον ομοφυλόφιλο και να τον βοηθήσει να βγει από το κοινωνικό αδιέξοδο που βρίσκεται εάν αυτός το ζητήσει. (Νίκος Μάνος, Κλινική Ψυχιατρική, 1988)

5. ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

(Το κύριο χαρακτηριστικό των καινούργιων απόψεων είναι ότι έχουν πάψει να θεωρούν την ομοφυλοφιλία διαστροφή ή και απλή απόκλιση. Μιλάμε για απόκλιση από τι; Τι είναι σωστό και πως καθορίζεται αντικειμενικά ώστε να μπορούμε να χαρακτηρίσουμε το λάθος σαν τέτοια ιστορικά αποδείχθηκε πως ήταν υποκειμενικές ερμηνείες αυτών που ήταν στην εξουσία, που επιβάλλονταν απέναντι στις αμαθείς και ανιστόρητες μάζες. Πάντα και δεχόμενα ότι ο κανόνας του ισχυρού καθορίζει τους ρόλους στην παραγωγή και στη ζωή, καθορίζει συνακόλουθα το κοινωνικό εποικοδόμημα σαν αντανάκλαση του καταμερισμού του πλούτου και της οικονομικής δύναμης) (Βέρα Ρόδη, 1978)

Απόψεις τέτοιου είδους εκφράστηκαν μετά τα συμπεράσματα του Κίνσεϋ. Ο Κίνσεϋ υπήρξε ο αδιαμφισβήτητος πρόδρομος του δεύτερου κινήματος ομοφυλόφιλης απελευθέρωσης: κατ' αρχήν αποκαθιστώντας με συγκεκριμένες στατιστικές την καθολικότητα της ομοφυλοφιλικής επιθυμίας (37% του αρσενικού πληθυσμού, από αυτούς δύο στους πέντε άντρες, είχαν ομοφυλοφιλικές εμπειρίες, 8% ήταν αποκλειστικά ομοφυλοφιλικές τουλάχιστον για τρία χρόνια, 4% παραμένουν αποκλειστικά παρατηρήσεις που κάνει σχετικά μ' αυτούς τους αριθμούς,

σύμφωνα με τον Κίνσεϋ αυτό το πρόβλημα (της εκλογής ερωτικού συντρόφου του ενός ή του άλλου φύλου) αποτελεί μέρος του ευρύτερου προβλήματος, της ελεύθερης βούλησης γενικά: της εκλογής του δρόμου που κατοικεί κανείς, των ρούχων που φοράει, της τροφής που τρώει κ.λ.π.» Για πρώτη φορά γίνεται λόγος για προσωπική βούληση, κάτι το οποίο μέχρι τώρα δεν είχαμε δει. Καμιά συνηγορία εδώ και σαράντα χρόνια δεν έβγαλε ήχο τόσο σαφή, που αυτές οι φράσεις που προσφέρθηκαν μ' ένα ουδέτερο τόνο, από έναν αμερόληπτο επιστήμονα (1948, Δρ. Αλφρεντ Κίνσεϋ, Η σεξουαλική συμπεριφορά του άντρα)

Αυτός που θεωρείται ότι συνέβαλε στην απελευθέρωση των ηδών ένας από τους γκουρού της μετά τον Μάη του '68 περιόδου, υπήρξε ο Βιλχελμ Ράϊχ «Η ομοφυλοφιλία σύμφωνα με τον Ράϊχ δεν ήταν γι' αυτόν παρά ένα κοινωνικό φαινόμενο, η συνέπεια της καταπίεσης της ετεροφυλίας των νέων, θα την εξαλείψουμε «πραγματοποιώντας όλες τις αναγκαίες συνθήκες για μια φυσική ερωτική ζωή των μαζών». Ο Ράϊχ στρέφεται ενάντια στα διακριτικά μέτρα, αλλά η στάση του απέναντι στους ομοφυλόφιλους είναι διαποτισμένη από ένα αίσθημα ευσπλαχνικής ανωτερότητας. Τους λυπάται με το πρόσχημα, ότι η σεξουαλική τους ζωή είναι λιγότερο «έντονη» από εκείνη των ετεροφυλόφιλων. Παρουσιάζεται εδώ μια καινούργια θεωρία που θα κάνει την τύχη της στη σεξολογία στα χρόνια του 1970: πρέπει ν' αφήσουμε ήσυχο τον ομοφυλόφιλο, δεν βλάπτει κανένα, αλλά είναι καταδικασμένος, να μη φτάσει ποτέ στην πληρότητα του είναι του. Άρα ούτε εγκληματίας, ούτε βιτσιόζος, ούτε άρρωστος: αποκλεισμένος απλώς από τη διανομή των αγαθών που παρέχει η κοινωνία σ' αυτούς που

έχουν τα μέσα να επωφεληθούν απ' αυτά, λέει ο Ράϊχ. (1936 Βιλχελμ Ράϊχ, η σεξουαλική επανάσταση). Στα βιβλία του «η λειτουργία του οργανισμού» «Ανάλυση του χαρακτήρα» και «ο σεξουαλικός αγώνας της νεολαίας» λέει το εξής:

Η ομοφυλοφιλία δεν είναι κοινωνικό έγκλημα, δεν βλάπτει κανέναν

Ο μοναδικός τρόπος να περιοριστεί, είναι η δημιουργία όλων των προϋποθέσεων για τη φυσική ερωτική ζωή της μάζα.

Ως την πραγματοποίηση αυτού του σκοπού θα πρέπει να θεωρείται σαν ένα μέσον σεξουαλικής ικανοποίησης, που έχει τα ίδια δικαιώματα με την ετεροσεξουαλική, και με εξαίρεση την αποπλάνηση ανηλίκου δεν θα πρέπει να τιμωρείται. (Η σεξουαλική Επανάσταση, Ράϊχ)

Το γεγονός είναι πως η ομοφυλοφιλία παύει σιγά σιγά να θεωρείται παθολογική ή ψυχική ασθένεια, χωρίς όμως να έχει αποφύγει το στίγμα της «διαταραχής του σεξουαλικού προσανατολισμού» και αυτό γιατί οι ψυχίατροι, ψυχολόγοι και ψυχαναλυτές δεν γνωρίζουν πως να χειριστούν το όλο θέμα με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν τόσο ασαφείς όρους που τείνουν να παραπληροφορούν παρά να πληροφορούν. Ακόμα και σήμερα που μετά από τόσες έρευνες θα έπρεπε να είχε βρεθεί κάποια λύση, στέκεται αδύνατο να εντοπιστούν οι συγκεκριμένοι παράγοντες με τους οποίους θα εξηγηθεί επακριβώς, γιατί ένα άτομο γίνεται ομοφυλόφιλο και γιατί ένα άλλο ετεροφυλόφιλο. Είναι αυτονόητο πως ίσως θα έπρεπε να σταματήσει αυτή η εμμονή στα στερεότυπα και το στυλιζάρισμα της σεξουαλικότητας σε συγκεκριμένες νόρμες.

Εξ' άλλου, ο ίδιος ο άνθρωπος απέδειξε πως μπορεί να εκφράζει την αγάπη του με πολλούς και ποικίλους τρόπους, ένας εκ των οποίων είναι και η ομοφυλοφιλία. Πρόκειται θα λέγαμε για καθημερινούς ανθρώπους που αντιπροσωπεύουν την μεγαλύτερη μειοψηφία της γης, όσο και αν το αρνούμαστε. Ίσως η ομοφυλοφιλία είναι η έκφραση μιας διαφορετικής αισθητικής με βαθύτερες προτιμήσεις που δεν αφορά τον βιολογικό αλλά τον ψυχικό κόσμο του ατόμου; Ίσως είναι η έκφραση μιας διαφορετικής αισθητικής που δημιουργείται και εξελίσσεται σε προτίμηση βαθύτερη των εξωτερικών παραγόντων. Πολλά ερωτηματικά που θα συνεχίσουν να παιδεύουν ορισμένους επιστήμονες στην προσπάθεια τους να γιάζουν τι ακριβώς συμβαίνει.

6. ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ Η ΟΧΙ; (ΜΕΛΕΤΕΣ - ΘΕΩΡΙΕΣ) ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΓΚΕΥ»

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960, παράλληλα με τη φεμινιστική αμφισβήτηση της ταυτότητας και του ρόλου του φύλου, ένας ορισμένος αριθμός αμερικανών ομοφυλόφιλων βγήκε από την αναγκαστική σιωπή, για να θέσει τέρμα σε μια περιθωριοποίηση που βιώνταν επώδυνα ως παθολογική.

Άρχισαν από την αλλαγή της ονομασίας. Από τη λέξη «ομοφυλόφιλος» που μοιάζει κάπως με ιατρική ορολογία συνδεδεμένη με τη διαστροφή, προτιμούσαν το πιο ουδέτερο χαρακτηρισμό «γκέι» , (Pandora, Press, 1985) ο οποίος υπάρχει από τον 19^ο αιώνα και εκφράζει μια ιδιαίτερη και θετική κουλτούρα. Είναι η γέννηση του κινήματος γκέι, που είχε ακριβώς ως σκοπό να δείξει ότι η ετεροφυλοφιλία δεν είναι η μόνη ομαλή σεξουαλικότητα.

Οι μελέτες για τους γκέι αποτελούν το σύνολο των εργασιών, συχνά αζιόλογων - με θέμα την ομοφυλοφιλία, την ιστορία της, τη φύση της ή την κοινωνιολογία της. «Αποδοκιμάζοντας την ετεροφυλοφιλία ως ψυχολογικό και κοινωνικό κατεστημένο, οι γκέι αμφισβήτησαν ορισμένες απόψεις των ανδρικών δεσμών και των αρσενικών προνομίων». (G. Kinsman, σελ. 513). Σ' αυτό το σημείο βοήθησαν πολύ τη φεμινιστική σκέψη. Ο Αυστραλός Dennis Altman σημειώνει ότι στο διάστημα μιας δεκαετίας από το 1970 ως το 1980, στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε άλλα μέρη του κόσμου παρακολουθήσαμε την εμφάνιση μιας νέας μειονότητας, εφοδιασμένης με δική της κουλτούρα, με δικό της τρόπο ζωής, με πολιτική έκφραση και με διεκδικήσεις στη νομιμότητα. (A. Altman, 1982)

Μόλις αυτή η μειονότητα έγινε ορατή, συγκρούστηκε με τη διεθνή κοινότητα. (Μια πραγματική γκέι κοινότητα δεν περιορίζεται σε μπαρ, κλαμπ, ρεστοράν... ούτε σ' ένα σύμπλεγμα από φιλίες. Είναι μάλλον ένα σύνολο δεσμών που περιλαμβάνει κοινωνικές και πολιτικές ομάδες, δημοσιεύσεις, βιβλιοπωλεία, δρασκευτικούς ομίλους, κέντρα επικοινωνίας, ραδιοφωνικούς σταθμούς, διάσους, κ.α. που αντιπροσωπεύει ταυτόχρονα ένα γενικό αίσθημα αξιών και την επιθυμία επιβεβαίωσης της ομοφυλοφιλίας ως σημαντικού μέρους της ζωής και όχι πια ως ενός στοιχείου ιδιωτικού και κρυφού»). Σε μια χώρα όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, όπου δεν είναι παράξενο ότι οι ομοφυλόφιλοι κατέληξαν να βλέπουν τον εαυτό τους σαν μια ακόμη εθνική ομάδα και ότι απαίτησαν να αναγνωριστούν με βάση αυτή την αναλογία. Παρόλα αυτά με αυτή την πράξη τους, ξεσήκωσαν συζητήσεις για να γίνουν αποδεκτοί ως

ομοφυλόφιλοι, οι οποίες όμως είχαν ως αποτέλεσμα την απόρριψη που τόσο ήθελαν να αποφύγουν.

Πράγματι, η φυλετική συσπείρωση ζύπνησε και πάλι την απορία για τον έμφυτο χαρακτήρα της ομοφυλοφιλίας, και ταυτόχρονα τη θεωρία ότι ο ομοφυλόφιλος αποτελεί ιδιαίτερο είδος που δεν εξηγείται παρά μόνο με τη γενετική και ορμονική θεωρία. Η αναγνώριση των ομοφυλόφιλων ως μειονότητα είχε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της. Το ότι απέκτησαν αυτοπεποίθηση και αποδέχτηκαν μερικοί ομοφυλόφιλοι ανοιχτά την ιδιότητα τους θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πλεονέκτημα, ενώ έχοντας υπόψη την πραγματική σημασία της μειονότητας, ήταν δύσκολο να δει κανείς την εκφρασμένη ή απωθημένη ομοφυλοφιλία ως άποψη της σεξουαλικότητας του καθενός. (D. Altman, σελ. 39). Άλλο μειονέκτημα ήταν ότι όσο περισσότερο «ορατοί» και απαιτητικοί γίνονταν, τόσο μεγαλύτερη ήταν η απόρριψη και η άρνηση. Δεν πρέπει να ξεχνάμε εξάλλου ότι η ετεροφυλοφιλική κοινωνία μας δεν έχει υποστεί πολλές αλλαγές, διατηρώντας ακόμη ορισμένες αρνητικές προκαταλήψεις και φαντασιώσεις. Στη δεκαετία του 1980, που σηματοδεύτηκε από την εμφάνιση της Moral Majority (της Ηθικής Πλειοψηφίας, αντίθετης στο φεμινισμό, την ομοφυλοφιλία και τις εκτρώσεις) η οποία υποστηρίζει την επιστροφή στις παραδοσιακές αξίες, οι ομοφυλόφιλοι άλλαξαν την θεωρία και την τακτική τους. (Elisabeth Badinter, σελ. 149)

Συνειδητοποιώντας ότι η ομοφυλοφιλία είναι μια πολύ ευρύτερη αντίληψη από την σεξουαλική ταυτότητα, οι μελέτες για τους γκέι αφοσιώθηκαν στην προσπάθεια να αποδείξουν ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι

άντρες σαν τους άλλους. Παρόλο που η ομοφυλοφιλία αποτελεί ανατροπή των παραδοσιακών ρόλων των φύλων, η σεξουαλικότητα δεν προσδιορίζει το φύλο. Στο εξής, όσοι σκέφτονται την ομοφυλοφιλία φροντίζουν επιμελώς να απορρίψουν κάθε εξομοίωση της «ταυτότητας» με τον σεξουαλικό «προσανατολισμό». Κατακρίνουν την φιλοσοφία του εσσενσιαλισμού (Carlan, σελ. 47-48) και παγιδεύουν κάθε λέξη που μπορεί να οδηγήσει σ' αυτήν. Για την διάκριση της συμπεριφοράς από την κατάσταση, ορισμένοι πρότειναν να μη χρησιμοποιείται ο όρος «ομοφυλόφιλος» ως ουσιαστικό αλλά ως επίθετο. (G.M. Herek, ΣΕΛ. 569).

Ο J. Katz προχωρεί ακόμη περισσότερο, προτείνοντας μέχρι και κατάργηση της διάκρισης μεταξύ ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων. Στο όνομα του Kinsey και της συχνότητα της πρωκτικής συνουσίας στους ετεροφυλόφιλους, ο Katz δεν βλέπει για ποιο λόγο πρέπει να υποστηρίζεται ο δυϊσμός της σεξουαλικής δραστηριότητας. (J. Katz, σελ.22). Άλλοι τέλος, προτείνουν την κατάργηση του τίτλου «γκέι» που κατατάσσει τη σεξουαλικότητα και χρησιμεύει για δελτία ταυτότητας. (Nungesser, σελ.26). Ο K. Plummer, ένας από τους πιο φανατικούς πολέμιους του σεξουαλικού εσσεντολισμού, αρνείται ακόμη και την ιδέα του προσανατολισμού που χρησιμοποιούν οι γενετιστές, οι κλινικοί ψυχολόγοι και οι συμπεριφοριστές, και προτείνει να παραμείνουμε στην ιδέα μια κοινωνικής δόμησης της ταυτότητας, που είναι πολύ διαδεδομένη σήμερα στις Ηνωμένες Πολιτείες. (Garrigan, Connel, σελ. 63-100)

Ο Jeffrey Weeks, δεν έπαγε να υπενθυμίζει την ύπαρξη της πολλαπλότητας στην ομοφυλοφιλία, και αρνείται να εγκλωβιστεί σε μια εξτρεμιστική εναλλακτική αντίληψη. Αντιτιθέμενος στους εσσενσιαλιστές υποστηρίζει ότι αυτές οι διαπιστωμένες διαφορές (ανάμεσα στους ομοφυλόφιλους και ετεροφυλόφιλους) δεν παράγουν ταυτότητες απαραίτητα ανταγωνιστικές (J. Weeks, σελ. 86). Σημφώνησε με τον Michel Foucault, που θεωρούσε την ομοφυλοφιλία ως « τυποποίηση», ο J. Weeks αντιλαμβάνεται την ταυτότητα ως έκφραση επιλογής και αγώνα: «Τελικά, η ταυτότητα δεν είναι ίσως τίποτε περισσότερο από ένα παιχνίδι, μια στρατηγική για την επίτευξη ορισμένου τύπου σχέσεων και απολαύσεων..» (Αυτόθι, σελ. 209-210)

Τελικά θα δούμε ότι το ομοφυλοφιλικό κίνημα και η ιδεολογία που το σημαδεύει είχαν την ίδια μοίρα με άλλες μειονότητες που ξεσηκώθηκαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1960. Ύστερα από την φάση των επανελλειμένων διεκδικήσεων του δικαιώματος στην διαφορά απαιτώντας την αναγνώριση που τους ανήκει, οι μειονότητες, κατέλαβαν τον κίνδυνο της εμμονής προς μια κατεύθυνση, που συχνά οδηγεί στον στιγματισμό και στην απομόνωση. Στο εξής διαπιστώνουν ότι η διαφορά δεν είναι πλέον προσωπική επιλογή αλλά εξαναγκασμός που επιβάλλεται από το περιβάλλον. Έτσι πλέον οι ομοφυλόφιλοι δεν διεκδικούν το δικαίωμα στην διαφορά αλλά το δικαίωμα στην αδιαφορία. Επιθυμούν να τους αντιμετωπίζουν ως ίσους πολίτες με τα ίδια δικαιώματα δίχως καμιά διάκριση. Ωστόσο, το δράμα συνεχίζεται αντιμετωπίζοντας τους ομοφυλόφιλους σαν μια ξεχωριστή κατηγορία με όλες τις προκαταλήψεις. Βλέπουμε ότι η μοίρα τους εξαρτάται από το

πως τα βλέπει η ετεροφυλοφιλική πλειονότητα. Επομένως, όπως ακριβώς ορισμένες μειονότητες παίζουν τον κοινωνικό και πολιτικό ρόλο του αποδιοπομπαίου τράγου, έτσι και συγκαταλέγονται σ' αυτή την κατηγορία αντιμετωπίζοντας μια ιδεολογία μια ολόκληρη κοινωνία η οποία θέλει να λέει ότι ξέρει και ρυθμίζει τα πάντα, φροντίζοντας πάντα για το καλό του συνόλου, ελέγχοντας οποιονδήποτε παρεκκλίνει από το «φυσιολογικό»

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΕΠΙΔΡΑΣΗ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

1. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

«Μονόλογος;»

Σας παρακαλώ ακούστε αυτά που έχω να σας πω! Μην αφήσετε τον εαυτό μου να σας κοροϊδέγει! Το λέω επειδή φοράω μάσκες, μάσκες τις οποίες φοβάμαι να κατεβάσω. Καμία από αυτές τις μάσκες δεν είμαι εγώ. Πάντα θα σας δίνω την εντύπωση ότι είμαι εύθυμος, ότι είμαι μια χαρά και ότι δεν σας χρειάζομαι. Κι όμως δεν κάνει να μας πιστεύετε! Με πιάνει πανικός όταν σκέφτομαι ότι είμαι ομοφυλόφιλος, κάτι που εσείς δεν ξέρετε και που σίγουρα δεν θα δεχόσασταν. Γιατί μιλάω με τέτοια σιγουριά; Φοβάμαι ότι στο βλέμμα σας δεν θα υπάρχει αποδοχή και αγάπη. Πως άλλωστε να καταλάβετε ότι αυτό που είμαι, δεν συμβαδίζει με αυτό που θέλετε εσείς. Τι μπορώ να κάνω για να σας δείξω ότι αυτό που επιθυμείτε δεν θα μπορέσω να στις το δώσω ποτέ, μια οικογένεια, εγγονάκια και την απεριόριστη χαρά να τα μεγαλώνετε. Δεν φαντάζεστε πόσο δύναμη θα μου έδινε η κατανόηση και υποστήριξη σας. Αισθάνομαι πως ο μοναδικός τρόπος για να μπορώ να διώξω αυτό το τεράστιο βάρος που αισθάνομαι πάνω μου, είναι να σας πω την αλήθεια. Αλλά πως μου έχουν πει ότι η αγάπη είναι αυτή που τα συγχωρεί όλα και πάνω σ' αυτό ελπίζω. Ίσως κάποτε με συγχωρέσετε.» (Βιταμίνη Ο, Τεύχος5, Δεκ.)

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε την επίδραση που έχει το άμεσο συγγενικό και κοινωνικό περιβάλλον, την συμβολή του και τον ρόλο του στον προσανατολισμό της σεξουαλικότητας. Έτσι οι δεσμοί μέσα στους οποίους υπάγονται η οικογένεια, το σχολείο, οι θρησκευτικές διδαχές και στο σύνολο η ίδια η κοινωνία είναι φυσικό επακόλουθο να επηρεάζουν και να ρυθμίζουν ορισμένους χαρακτήρες, φροντίζοντας έτσι για την ομαλότητα και την ηρεμία.

Πρώτα απ' όλα θ' αναφερθούμε στο βασικότερο δεσμό της κοινωνίας που είναι η οικογένεια. Γνωρίζοντας ότι η οικογένεια αποτελεί την κατεξοχήν κοινωνική ομάδα μέσα στην οποία βιώνονται αλληπάλληλες εμπειρίες, συντελείται η βιολογική, ψυχική και κοινωνική ωρίμανση και καλύπτοντας ή όχι βασικές μας ανάγκες, θα προσπαθήσουμε να περιγράψουμε το σύστημα αναγκών μέσα στην οικογένεια, τον τρόπο ικανοποίησής τους, τις δυνάμεις εξουσίας που αναπτύσσονται λίγο από τους γονείς σε σχέση με τον προσανατολισμό της σεξουαλικότητας.

Ο άνθρωπος είναι βιολογικό και κοινωνικό ον. Η βιολογική υπόσταση, μοιράζεται σε ορμές και ένστικτα, τα οποία προσπαθούν να διατηρήσουν και να ρυθμίσουν τη ζωή του, μέσα στην οποία περιλαμβάνεται η αναπαραγωγή και όλη η υπόλοιπη πορεία του. Η κοινωνική υπόστασή του, μοιράζεται σε ενέργειες που συμβάλλουν στην δημιουργία κοινωνικών δομών που χρησιμεύουν για την ικανοποίηση βιολογικών του αναγκών. Οι βιολογικές δομές οι οποίες είναι και το δημιούργημα του ανθρώπου, προσπαθούν να αλλάξουν εξελικτικά την αναγκαιότητα της βιολογικής του μοίρας.

Αυτή η πανάρχαιη μάχη μεταξύ των βιολογικών νόμων και των κοινωνικών αναγκών αποτελεί την πρωταρχική αναφορά, την βάση δηλαδή του κοινωνικού γίνεσθαι. Οι κοινωνίες των ζώων για παράδειγμα χαρακτηρίζονται από ουσιαστικά στατικές αλλά και αυστηρές δομές ιεραρχίας και εξουσίας που εξυπηρετούν την ικανοποίηση αλλά βασικά προορίζονται για την νομοτελειακή αναπαραγωγή του είδους. Στον άνθρωπο είναι φανερό ότι η ικανοποίηση της επιθυμίας έχει σε σημαντικό βαθμό αυτονομηθεί απέναντι στην ιδέα της αναπαραγωγής. Και αυτό χάρη στην δημιουργία κοινωνικών δεσμών και στην παρέμβαση της ανθρωπίνης κοινωνικής οντότητας απέναντι στην βιολογική αναπαραγωγή. Το πεδίο όπου οι κοινωνικές και οι βιολογικές ανάγκες ικανοποιούνται είναι η οικογένεια.

«Η θεωρία των γενικών συστημάτων μας βοήθησε σήμερα να δούμε τους μηχανισμούς αλληλεπίδρασης στην φύση, στην κοινωνία στην οικογένεια, που αποτελεί το βασικό πυρήνα όλων των αλληλεπιδράσεων που μεταβιβάζονται στις τελικές επιδράσεις. Η οικογένεια είναι το βασικό σύστημα στο οποίο καταλήγουν όλες οι επιδράσεις των υπερσυστημάτων - φυλή, κράτος, κοινωνία, τάξη και μεταδίδοντας στα υποσυστήματα, της οικογένειας που είναι τα παιδιά. Τα παιδιά γίνονται στην συνέχεια οι αποδέκτες αυτών των

Οι πολιτικές συνθήκες μιας χώρας, σε μια δεδομένη στιγμή καθορίζουν μεταξύ άλλων και τις μορφές έκφρασης της. Τα προοδευτικά πολιτικοκοινωνικά κινήματα των ανθρώπων σε μια προσπάθεια να ξεφύγει από τον βιολογικό προσδιορισμό και να δημιουργήσει κοινωνίες όπου επικρατούν καθαρά αξίες όπως η δικαιοσύνη, η ισότιμη κατανομή

αγαθών, η ελευθερία εκλογής τρόπου ζωής και σεξουαλικής ικανοποίησης. Ολοκληρωτικές μορφές εξουσίας, τείνουν σε μια παλινδρόμηση του ανθρώπου σε αρχαϊκές, πιο ζώδεις μορφές που επικρατεί το δίκαιο του ισχυρότερου. Η οικογένεια που αποτελεί τον δέκτη, όλων αυτών των βιολογικών και κοινωνικών σημάτων, δημιουργεί μια μη «περιρρέουσα» οικογενειακή ατμόσφαιρα που επηρεάζει καθοριστικά τον ψυχισμό του παιδιού στα πρώτα χρόνια της ζωής του. Η μεγάλη συμβολή της ψυχαναλυτικής σχολής βοήθησε να καθορίσουμε - συμβολικά- τρία συστήματα στον ψυχισμό ανθρώπου.

α) - Το προεγώ όπου εδράζονται οι βιολογικές ανάγκες επιθυμίες.

β) - Το υπερεγώ που είναι έδρα των ηθικών απαγορεύσεων

γ) - Το εγώ (την συνειδητή προσωπικότητα μας) που είναι το πεδίο όπου οι επιθυμίες και απαγορεύσεις συγκρούονται και το άτομο αποφασίζει για την τελική έκβαση. Στο εγώ βρίσκεται δηλαδή η δυνατότητα της ελεύθερης εκλογής. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι μικρό μέρος του προεγώ και υπερεγώ είναι συνειδητά, ενώ μεγάλο μέρος τους είναι ασυνείδητο. Άρα και η ελευθερία εκλογής επηρεάζεται σημαντικά, δεν είναι πάντα ελεύθερη, μια συνειδητή δηλαδή επιλογή.

Έτσι αν οι επιθυμίες του προεγώ νικήσουν, τότε συχνά εμφανίζονται ηθικές «προεκλίσεις» από την νόρμα του καταστημένου. Αφήνονται λοιπόν οι επιθυμίες και ένστικτα να πραγματοποιηθούν χωρίς κανένα απολύτως εμπόδιο. Οι παρεκκλίσεις αυτές υπάρχουν αλά σαν τέτοιες χωρίς αναφορές που θα καθορίζουν παραδεκτές - ομαλές - φυσιολογικές ή απαράδεκτες - αφύσικες. Απλά διαφέρουν από τις εντολές του

υπερεγώ, που κατά κανόνα ορίζει ότι π.χ. το άτομο πρέπει να είναι ετεροφυλοφιλικό. Από που όμως το υπερεγώ παίρνει τις ηθικές επιταγές; Το εξουσιαστικό υπερσύστημα στην οικογένεια είναι το γονεϊκό και αυτό με μια πολύπλοκη διαδικασία καθορίζει την ταυτότητα του ατομικού υπερεγώ. Με την σειρά της όμως η δομή του γονεϊκού υπερεγώ καθορίζεται από την επίδραση των ισχυρότερων ιεραρχικών κοινωνικών υπερσυστημάτων, όπως είναι το πολιτικό - κοινωνικό - οικονομικό κατεστημένο και των αντιθέτων ως προς σ' αυτό άλλων κοινωνικών συστημάτων. Αναφερόμαστε και στα αντίθετα προς το κατεστημένο κοινωνικά συστήματα γιατί η θέση με την αντίθεση οδηγεί στην σύνθεση που με την σειρά της είναι η αυριανή θέση, το , εν δυνάμει κατεστημένο. Ένας κύκλος ζωής των αξιών που εμφανίζουν την ιδεολογική υπόσταση, όταν είναι η αντίθεση και που το τέλος τους είναι ξεκάθαρο όταν σαν θέση δέχονται τα πυρά της καινούργιας γενιάς των απόγεων, όλη αυτή η διαδικασία βέβαια κατανοείται σαν συνεχή ροή και όχι σαν αποσπασματική κίνηση.

Αν δηλαδή το κοινωνικό καταστημένο ορίζει σαν ιδανικό την ετεροφυλοφιλία, τότε αυτό μπαίνει στο οικογενειακό υπερεγώ και στο οικογενειακό ιδανικό εγώ και επιβάλλεται στα μέλη της έτσι ώστε να αντιδρούν με σχέσεις ετεροφυλόφιλες.

Το παραπάνω σχήμα δημιουργεί τα εξής ερωτήματα.

Αν το κατεστημένο είναι ετεροφυλοφιλικό γιατί υπάρχουν ομοφυλόφιλοι σε διάφορες οικογένειες; Τι ρόλο παίζει η ιδιοτυπία του ατόμου; Υπάρχει ή όχι εγγενής ομοφυλοφιλία - όπως ισχυρίζονται

ορισμένοι θεωρητικοί του κινήματος- η ομοφυλοφιλία και εν γένει η σεξουαλικότητα είναι αποτέλεσμα επιδράσεων μέσα στην οικογένεια, που και σ' αυτή δέχεται τις κοινωνικοπολιτικές επιδράσεις του κατεστημένου;

Η απάντηση μπορεί να είναι σχετική, και όχι απόλυτη και αναγκαστικά αμφιλεγόμενη. Η σεξουαλική επιθυμία είναι ένα ποτάμι που αρχικά δεν έχει συγκεκριμένη πορεία είναι δηλαδή αμφισεξουαλική και αδιαφοροποίητη. Ίσως ορισμένες γονιδιακές η οργανικές επιδράσεις παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην τελική διαμόρφωση. Αρχικά στα πρώτα χρόνια η σεξουαλικότητα δεν είναι απόλυτα καθορισμένη. Τότε επεμβαίνουν οικογενειακοί παράγοντες και μπορεί να την διαμορφώσουν προς την μια ή προς την άλλη κατεύθυνση.

Θα πρέπει να δεχθούμε ότι για την μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων η τελική διαμόρφωση είναι ετεροφυλοφιλική από βιολογική αναγκαιότητα. Είναι δυνατόν να υποστηριχθεί ότι αν η σεξουαλικότητα του ανθρώπου αφεδεί ελεύθερη από οικογενειακές επιδράσεις, και κοινωνικές επιβολές θα διαμορφωθεί με βάση τους ενστικτώδεις νόμους, σε βασικά ετεροφυλόφιλους με πρόσληψη ομοφυλοφίλων στοιχείων και άλλων μορφών ικανοποίησης. Δηλαδή θα είναι μια πολύμορφη εκφρασμένη σεξουαλικότητα κινούμενη στα απόλυτα όρια της ηδονικής παρόρμησης και διαιώνισης του είδους. Για άλλα άτομα όμως είναι δυνατόν η διαφοροποίηση αυτή να είναι κατά βάση ομοφυλοφιλική. Δεν έχουν βρεθεί επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία - γονίδια, ορμονικές εκκρίσεις, κληρονομικότητα που να στηρίζουν την αυτοδύναμη μορφή σεξουαλικής επιθυμίας. Το οιδιπόδειο σύμπλεγμα δημιουργεί μια

κατάσταση στην οικογένεια όπου οι μορφές εξουσίας επικρατούν σ' αυτήν, επεμβαίνουν καθοριστικά στην εξέλιξη της σεξουαλικότητας με συνειδητούς αλλά κυρίως με ασυνείδητους μηχανισμούς. Η ικανοποίηση της σεξουαλικότητας μένει έξω απ' αυτήν την ικανοποίηση. Ο πατέρας έχει την πλήρη και αποκλειστική νομή - κατοχή της μητέρας σαν σεξουαλικού αντικειμένου η οιδιποδειακή σχέση είναι καθαρά πολιτική σχέση με την εξουσία και τα σεξουαλικά προνόμια μαζεμένα στο πρόσωπο του πατέρα ιδιαίτερα σε μια πατριαρχική κοινωνία. Το τελικό αποτέλεσμα μπορεί να έχει δύο εκβάσεις.

- Να πιέσει ένα βασικό ομοφυλόφιλο άτομο να δεχθεί συνειδητά ή ασυνείδητα την ετεροφυλοφιλία λανθάνουσα ομοφυλοφιλία με όλα τα καταστρεπτικά συνεπακόλουθα που θα έχει αυτό στον ψυχισμό του και στην σεξουαλική του ικανοποίηση.

- Να πιέσει ένα βασικά ετεροφυλόφιλο άτομο να γίνει ομοφυλοφιλικό με εξίσου καταστρεπτικό αποτέλεσμα. Η πρώτη έκβαση είναι αυτονόητη μια και οι περισσότερες κοινωνίες προβάλλουν σαν κοινωνικά - παραδεκτή και όχι μόνο σαν βιολογική - ανάγκη το ιδανικό της ετεροφυλοφιλίας. Η δεύτερη έκβαση οφείλεται σε οικογενειακούς μηχανισμούς και γίνεται με ασυνήθιστο τρόπο. Οφείλεται όπως ήδη ειπώθηκε στο οιδιποδειακό σύμπλεγμα και στο άγχος που δημιουργεί η αναγκαστική άνιση κατανομή εξουσίας στην οικογένεια.

Το άγχος που δημιουργούν οι προσδοκίες των γονιών για το φύλο του παιδιού, η διαταραγμένη σχέση μεταξύ των συζύγων, είναι οι βασικοί καθοριστικοί παράγοντες που συχνά διαμορφώνουν πειστικά την

σεξουαλική ταυτότητα των παιδιών, προς μια κατεύθυνση που δεν ανταποκρίνεται στις ουσιαστικές επιθυμίες των παιδιών.

Η σεξουαλική επιθυμία τότε καταπιέζεται ολοκληρωτικά π.χ. σεξουαλική γυγχρότητα ή άλλου είδους ικανοποίησης, π.χ. φετιχισμός κ.λ.π. που ουσιαστικά δεν ικανοποιούν το άτομο, αλλά γίνονται αναγκαστικά αποδεκτές μια και η βασική γι' αυτό το άτομο μορφή ικανοποίησης της σεξουαλικής επιθυμίας είναι ουσιαστικά και ασυνείδητα απαγορευμένη λόγω των ενδοοικογενειακών σχέσεων. Στην πρώτη παιδική ηλικία θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι

α) Ορισμένες οικογένειες καταπιέζουν ένα βασικά ομοφυλοφιλικό άτομο και προσπαθούν να το κάνουν ετεροφυλόφιλο. Οι λόγοι εδώ είναι κοινωνικοί και συγκεντρώνονται στα πυρά του ομοφυλοφιλικού κινήματος για την απελευθέρωση της σεξουαλικής επιθυμίας.

β) Άλλες οικογένειες εμποδίζουν ένα βασικά ετεροφυλόφιλο άτομο να γίνει ομοφυλόφιλο και τα ωθούν με ασυνείδητους μηχανισμούς στην ομοφυλοφιλία ή σε άλλου είδους σεξουαλικές ικανοποιήσεις σαν μόνη διέξοδο από το φόβο της τιμωρίας.

Και στις δύο περιπτώσεις έχουμε καταπίεση. Στην πρώτη η ομοφυλοφιλική επιθυμία καταπιέζεται από την οικογένεια συνειδητά για κοινωνικούς λόγους και στην δεύτερη η ετεροφυλόφιλη επιθυμία καταπιέζεται από την οικογένεια συνειδητά για διάφορους ψυχολογικούς λόγους. Και στις δύο περιπτώσεις ο αγώνας πρέπει να επικεντρώνεται στην απελευθέρωση της πραγματικής επιθυμίας.

Μέσα από την πατριαρχική δομή της οικογένειας είναι σκόπιμο να εξετάσουμε την σχέση του είδους της οικογένειας με το κοινωνικό κατεστημένο της δεδομένης ιστορικής περιόδου. Η ανθρώπινη πολιτιστική πορεία χαρακτηρίζεται βασικά από την πάλη των ερωτικών ενορμήσεων πόδου αποβλέπουν στην αναπαραγωγή και στην διαιώνιση της ζωής, αλλά και στην ηδονική ικανοποίηση και απόλαυση - και των επιθετικών ενορμήσεων που στοχεύουν στην καταστροφή και τελικά στον θάνατο. Η αντιθετική και διαλεκτική αυτή αναμέτρηση πήρε στον Freud κυρίως μια βιολογική μορφή, ένστικτα έρωτα, θανάτου, ενώ στο Marx πήρε τη μορφή της πάλης των τάξεων για οικονομικά κυρίως αγαθά. Η σχολή της Φραγκφούρτης Η. Marcuse καθώς και νεώτεροι στοχαστές όπως ο Erich Fromm προσπάθησαν να συνδυάσουν τις δύο αυτές κοσμοθεωρίες που καθόρισαν τον 20ο αιώνα. Η θεωρία των γενικών συστημάτων συνδυάζει τόσο την μηχανάλυση όσο και τον μαρξισμό κατά την γνώμη μας και αυτό γιατί δεν υπάρχει ουσιαστική αντίφαση μεταξύ τους, παρά την διαφορετική εκτίμηση της βαρύτητας ορισμένων σημαντικών στοιχείων. (1975, Erich Fromm)

Το πολιτικό - οικονομικό - κοινωνικό κατεστημένο έχει συμφέρον να καταπιέσει την σεξουαλικότητα και να την στρέψει προς κατευθύνσεις που το εξυπηρετούν και που είναι τρεις:

- Μετουσίωση της σεξουαλικότητας υψηλής μορφής, όπως είναι η δημιουργική απολαυστική εργασία.

- Καταπίεση πλευράς της σεξουαλικότητας, όπως είναι η πολύμορφη σεξουαλικότητα, το σεξουαλικό παιχνίδι, ώστε η μερική ματαίωση να

οδηγήσει σε αυξημένη ικανότητα για παραγωγικότητα π.χ. κοινή βιομηχανική εργασία που ευνοεί κυρίως την άρχουσα τάξη με την συσσώρευση αγαθών.

- Καταπίεση, γενικότερα, της σεξουαλικότητας και της απόλαυσης.

Η γενικότερη ματαίωση οδηγεί εδώ σε αύξηση της επιθετικότητας που εξυπηρετεί τις πολεμικές ιμπεριαλιστικές ανάγκες του κατεστημένου με σκοπό πάλι τον πλουτισμό της άρχουσας τάξης σε έδαφος, οικονομικά αγαθά, ή πολιτική δύναμη. Αυτό μπορεί να αφορά χώρες με διαφορετικό πολιτικό σύστημα, που έχουν όμως στην ουσία ολοκληρωτικές μορφές εξουσίας που εξυπηρετούν συμφέροντα μιας ορισμένης τάξης ή ενός ορισμένου κράτους στο σύνολο.

Στις βιομηχανικές χώρες, αρχικά ενισχύθηκε η μετουσίωση, στις ανώτερες τάξεις και η καταπίεση της σεξουαλικότητας στις κατώτερες με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας σε κοινή βιομηχανική εργασία. Δεν είναι τυχαίο ότι η άνοδος του προτεστατικού πουριτανισμού στην Αγγλία του 19^{ου} αιώνα συμπίπτει με την βιομηχανική επανάσταση. Ή ότι στη Σοβιετική Ένωση, ενώ στην αρχή της επανάστασης διακήρυσσε την σεξουαλική απελευθέρωση, αναγκάστηκε πολύ σύντομα, όσο πιεστική ήταν η ανάγκη για γρήγορη εκβιομηχάνιση, να καλύψει την χώρα μ' ένα πέπλο πουριτανισμού από το οποίο ακόμη δεν έχει απελευθερωθεί.

Στη Βικτωριανή Αγγλία ο μόνος έρωτας που προωθείται κοινωνικά και από την εκκλησία είναι ο σύντομος καθαρά ετεροφυλοφιλικός και καθαρά γενετησιακός, που δεν καταναλώνει πολύ χρόνο και ενέργεια

και που θα δημιουργήσει πολλά παιδιά ώστε να εξυπηρετηθούν οι οικονομικές και ιμπεριαλιστικές ανάγκες του κατεστημένου σε εργάτες και στρατιώτες.

Το ιδανικό του άντρα που προβάλλεται στις κοινωνίες αυτές είναι κυρίως του άντρα που ασχολείται με τον πόλεμο ή την εργασία και όχι με την πολύπλευρη άσκηση και απόλαυση της σεξουαλικότητας και της ζωής γενικά. Η γυναίκα παρουσιάζεται άλλοτε τελείως ρομαντική και εξαπλωμένη και άλλοτε σαν δοχείο εκσπερμάτωσης των ανδρικών ορμών που συχνά παίρνουν σαδιστική μορφή λόγω έξαρσης της επιθετικότητας εξαιτίας της ματαίωσης της πολύπλευρης σεξουαλικότητας. Ορισμένες κινηματογραφικές ταινίες τύπου James Bond και η έξαρση των πορνογραφικών φιλμ βίας είναι σχετικά παραδείγματα.

Η αυταρχική εξουσία πετυχαίνει την επιβολή των αρχών αυτών που εξυπηρετούν τα συμφέροντα της είτε με προπαγανδιστική πλύση εγκεφάλου είτε βίαια με την εξιδανίκευση της επιθετικότητας ως πατριωτισμού, την προσωπολατρία των αλάνθαστου αρχηγού (Hitler), και την εξιδανίκευση της συσσώρευσης καταναλωτικών αγαθών, που προβάλλονται σαν υποκατάστατα της ερωτικής απόλαυσης και των ουσιαστικών διαπροσωπικών σχέσεων. Οι αρχές αυτές επιβάλλονται στους νέους ανθρώπους με την δεσποϊκή της οικογένειας και του πατρικού συστήματος εξουσίας πάνω στα παιδιά και την καταπίεση της οποίας μορφής της σεξουαλικότητάς τους.

Ο άνθρωπος έρχεται στον κόσμο μ' ένα σύστημα βιολογικών αναγκών όπου η ανάγκη για μια ολοκληρωμένη διαπροσωπική σχέση που εξασφαλίζει το εσωτερικό ασφαλείας, είναι βασική. Η σχέση αυτή εμπλέκεται ταυτόχρονα και με τη σεξουαλική ανάγκη, κι έτσι η πορεία της σχέσης αυτής θα ακολουθήσει τον δρόμο που θα της επιτρέψει να ικανοποιηθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια. Η οικογένεια με το πολύπλοκο σύστημα συνειδητών και ασυνείδητων αναγκών της και τις μορφές εξουσίας, που αναπτύσσονται εξαιτίας αυτού θα διαμορφώσει καθοριστικά την πορεία αυτή και τη δημιουργία μιας σεξουαλικής ταυτότητας που θα εξασφαλίζει την ικανοποίηση της ερωτικής επιθυμίας σε συνδυασμό με την εσωτερική ασφάλεια. Και τελικά ο κοινωνικός περίγυρος με τις ποικίλες δυνάμεις που δρουν σ' αυτόν και τον διαμορφώνουν θα επιδράσει αποφασιστικά πάνω στην οικογένεια.

2. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

Γυρνάμε πάρα πολύ πίσω στο δυτικό Μεσαίωνα, του οποίου ένας κοινός τύπος όχι λιγότερο επίμονος, δημιουργεί μια εποχή αφιερωμένη στον σκοταδισμό και την καταπίεση! Και εδώ τίθεται το ερώτημα από που προήλθε η εχθρότητα των χριστιανών ενάντια στους ομοφυλόφιλους. Πότε δηλαδή άρχισε; Εκπληκτικές αποκαλύψεις αναφέρονται στο βιβλίο του αμερικάνικου ιστορικού Τζων Μπόσγουελ, οι οποίες θα ρίξουν φως στο θέμα μας. Στον ειδωλολατρικό κόσμος της Αρχαίας Ρώμης, αντιμετώπιζαν τα σεξουαλικά θέματα με εξαιρετική απουσία πάδους. Κάθε αρσενικός ενήλικος ήταν ελεύθερος να έχει σχέσεις με το ένα ή το άλλο φύλο. Η εξιδανίκευση μιας δημοκρατικής

Ρώμης, αγνής σε ήδη σε σχέση με μια ηδονιστική και διεφθαρμένη αυτοκρατορία είναι ένα στερεότυπο που δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Η δημοκρατική λογοτεχνία αντιμετωπίζει την ομοφυλοφιλία με μια απόλυτη ηθική αδιαφορία. Οι δύο πρώτοι αιώνες της αυτοκρατορίας στο απόγειο της ρωμαϊκής δύναμης χαρακτηρίζονται από την ίδια ανοχή. Η ομοφυλοφιλία παραδεκτή για όλους τους ανθρώπους δεν αποτελούσε αιτία ούτε φόβου ούτε υπερφάνειας. Αντικείμενο αποδοκίμασίας αποτελούσαν μόνο δύο συγκεκριμένες κατηγορίες: οι ενήλικοι πολίτες που κρατούσαν σεξουαλικό ρόλο παθητικό και οι πολίτες που εκπορνεύονταν. Γιατί ρωτάει ο ιστορικός Μπόσγουελ, μετά την εξέταση της κατάστασης στη Ρώμη, την εποχή των αρχών του χριστιανισμού, γιατί οι σύγχρονοι λαοί που κληρονόμησαν από την ρωμαϊκή κοινωνία σχεδόν όλες τις απόψεις της κουλτούρας και της οργάνωσης της, απέκλεισαν την αδιαφορία απέναντι στην ομοφυλοφιλία;

Κατά τον Μπόσγουελ τίποτα, ούτε στο Λεβιτικό ούτε στον Άγιο Παύλο δεν θα συνεπάγονταν καταδίκη στις ομοφυλοφιλίας.

Το πολύ πολύ να θεωρούνταν σαν «τυπικό αμάρτημα». Ο Άγιος Παύλος δεν θα ήταν επιφυλακτικός παρά μονάχα απέναντι στους κινδύνους ενός υπέρμετρου αισθησιασμού. Το να του αποδίδουν ότι θέλησε να επιβάλει μια ριζική απαγόρευση θα ήταν μια αναιτιολόγητη κατηγορία. Θα υποστηρίζουμε ότι επικρίσεις του και της μέθης συνεπάγονται ολοκληρωτική εχθρότητα προς χρήση του άκου;

Δεν μπορεί λοιπόν κανείς να μεγαλοποιεί το ρόλο των Γραφών. Ο Μπόσγουελ εδώ, υποθέτουμε παρασυρόμενος από τη θέση του θέλει να

υποστηρίζει, ελαχιστοποιεί τα αναθέματα που περιέχονται στην Παλαιά Διαθήκη και στις Επιστολές του Αγίου Παύλου. Ας δεχτούμε απλώς και είναι ήδη μια ριγοκίνδυνη πρόταση σε σχέση με τις τρέχουσες αντιλήψεις πάνω στο θέμα ότι η μισαλλοδοξία απέναντι στην ομοφυλοφιλία, όπως αναπτύχθηκε στους σύγχρονους καιρούς, δεν έχει αποκλειστική ούτε ίσως και καμία πηγή της, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις.

Κατά την διάρκεια του πρώιμου Μεσαίωνα πάντως επικρατούσε η πιο πλατιά ανοχή, πράγμα για το οποίο ο Μπόσγουελ προσκομίζει αναμφισβήτητες αποδείξεις. Ο Άγιος Παυλίνος, επίσκοπος της Νώλας, αντάλλασσε με τον Φλοσσόνιο, στον Δ αιώνα, στίχους που εξέφραζαν με την πιο έξοχη τρυφερότητα, το πάθος που έδενε τους δύο άντρες. Ο Χρυσόστομος, ο Λακτάνιος, ο Άγιος Αυγουστίνος εξεδήλωσαν, είναι αλήθεια, την απέχθεια τους για την ομοφυλόφιλη πρακτική, αλλά μάλλον από μισογυνισμό παρά από ομοφυλοφοβία γι' αυτό όπως έλεγαν το να επιτρέπει κανείς να χρησιμοποιείται το στόμα το «όπως το στόμα μιας γυναίκας» είναι ανάξιο ενός άντρα.

Ο χριστιανισμός ήταν θρησκεία του κράτους πάνω από δύο αιώνες όταν ο αυτοκράτωρ Ιουστινιανός δημοσίευσε το 553 τους πρώτους κατασταλτικούς νόμους για λίγους όχι θρησκευτικούς αλλά κοινωνικούς (π.χ. εξομοίωση των ομοφυλόφιλων σχέσεων με την μοιχεία). Οι φλογερές φιλίες συνέχισαν να ανθούν τόσο στο πλαίσιο του κλήρου όσο και μεταξύ των λαϊκών. Η σχετική ηθική αδιαφορία των χριστιανών κατά τον πρώιμο Μεσαίωνα σχετίζεται με την ακουσία κάθε κεντρικής

εξουσίας: η προσωπική ζωή του καθενός δεν εξαρτιόταν παρά μόνο από την θέληση του.

Από τον ΙΑ αιώνα και μετά, η ανάπτυξη των πόλεων και η επέκταση των ατομικών ελευθεριών ευνόητα, στην άνθηση μας η πλούσια ομοφυλόφιλης κουλτούρας. Μια απίστευτη ποσότητα των έργων γραμμένος για να δοξάσουν τον έρωτα μεταξύ αντρών, βγήκαν από την πένα των κληρικών. Ένα ρεύμα που αρχίζει από τον έντονο αισθησιασμό και φτάνει μέχρι την θεϊκή εξιδανίκευση γνώρισε εξαιρετική άνθηση. Ορισμένοι από τους πιο μεγάλους στοχαστές του χριστιανισμού πρόσφεραν την εγγύηση τους. (Άγιος Φλισεέλμος, αρχιεπίσκοπος του Καπερναούμ, ο πιο αξιόλογος διανοητής της εποχής του, εγκαινίασε την παράδοση της φλογερής φιλίας μεταξύ μοναχών Γράμματα που απευθύνονται συχνά σε έναν «πολυαγαπημένο εραστή», αποπνέουν ένα βαρύ ερωτικό άρωμα. Σκοπός του ήταν να ενσωματώσει στη χριστιανική πνευματικότητα τη μυστική ένωση των σωμάτων.

Ο Άγιος Φίλρε του Ριβώ έγραψε πραγματείες που έδειξαν τις αντρικές φιλίες σε τέτοιο σημείο ώστε αποτέλεσαν τελικά το βάσιμη της μοναστικής ζωής και το μέσο για την προσέγγιση της θείας αγάπης. Όλη την άλλη πλευρά των λαϊκών, ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος ο βασιλός των σταροφοριών, θεωρείτο σαν υπόδειγμα των ιπποτικών αρετών παρ' όλο που οι σεξουαλικές τους κλίσεις δεν αποτελούσαν μυστήριο για κανέναν. Σαν ένδειξη του καλόπιστου ενδιαφέροντος που έδειχναν και οι ίδιοι οι ετερόφυλοι μπορεί κανείς να παραθέσει ένα ωραίο ποίημα για τον Ιωνάθαν και τον Δαυίδ του Πιέρ Αβελάρ.

·Στο ΙΒ αιώνα εμφανίζεται μια μαζική ομοφυλόφιλη λογοτεχνία η άνοια όμως απότομα θα διακοπεί από το ΙΓ΄ αιώνα. Η μειοψηφία που εκφραζόταν τόσο ελεύθερα έπαυε να ακούγεται. Μια σιωπή που είχε διάρκεια περίπου έξι αιώνες και την οποία ο Μπάσγουελ εξηγεί με έναν τρόπο απόλυτα πειστικό στα δύο αποφασιστικά κεφάλαια που τιτλοφορούνται: «Ένα καινούργιο κοινωνικό τοπίο» και «ένα καινούργιο πνευματικό τοπίο».

Η ενίσχυση της εξουσίας στα διάφορα κράτη, ο διαρκής αυξανόμενος συγκεντρωτισμός, η ομοιορφοποίηση πνευμάτων και δεσμών, αυτοί οι βασικοί λόγοι είναι που έβαλαν τέλος, στην ανοχή. Αν η θεολογία κατέληξε σε συστηματικούς κανόνες, αν η Ιερά εξέταση ιδρύθηκε με σκοπό να εξαλείψει τα ασυνάρτητα στοιχεία της σκέψης και να υποχρεώσει σε σιωπή τις αποκλίνουσες αντιλήψεις, αυτό έγινε για λόγους πολιτικούς και όχι θρησκευτικούς. Όλες οι μειονότητες, όλοι οι διαφωνούντες παρακολουθούνταν και καταδιώκονταν. Οι Εβραίοι εκδιώχθηκαν από τη Γαλλία, την Αγγλία, την Ισπανία, το τάγμα των Ιπποτών του ναού του Σολομώντος διαλύθηκε. Οι αιρετικοί προσάγονταν άλλοτε με τους μουσουλμάνους, δηλ. με τους πιο επικίνδυνους εχθρούς της Ευρώπης και άλλοτε με τους αιρετικούς. Θύματα και αυτοί της λαϊκής αντιπάθειας μέσα όλα αυτά για να εκδέσουν τους σεξουαλικά διαφωνούντες στα μάτια της κοινής γνώμης και να τους παραπέμψουν στην δικαιοσύνη. Αυτά υπήρξαν στα στάδια του μεγάλου εγκλεισμού που απομόνωσε σε ένα γκέτο όλους εκείνους που δεν συμμορφωνόντουσαν με την κυρίαρχη αντίληψη.

Ακολουθεί η καταδίκη των ομοφυλόφιλων, οι οποίοι είναι ύματα μιας σειράς από ποινές που τους επιβλήθηκαν και που τους κόστιζαν και την ίδια τους τη ζωή.

Τρία αποσπάσματα της Θεολογικής σύνοδου του Αγίου Θωμά του Αιάνα (πέθανε το 1274) είχαν συμπληρώσει την πολιτική καταδίκη με μια καταδίκη θεολογική. Ο γιατρός της Εκκλησίας κατατάσσεται στις «Έλξεις εναντίον της φύσεως» τον αυνανισμό, τις διαστροφές, τις ομοφυλόφιλες σχέσεις και την ετεροφυλόφιλη ερωτική πράξη που δεν αποσκοπεί στην αναπαραγωγή, άποψη που έκτοτε διατηρεί το κύρος της μεταξύ των καθολικών και εμπνέει ακόμα και σήμερα, τις εκτιμήσεις που εξαπολύουν οι πάπες κατά των πιστών. Ο Άγιος Θωμάς όμως, κατά τον Μπόσγουελ, δεν είχε ο ίδιος αυτές τις έννοιες αλλά τις δανείστηκε από τις επίσημες καινούργιες θεωρίες. Η αρχαιότητα και ο Μεσαίωνας αγνούσαν τελείως την έννοια της «φύσης». Η τελευταία αυτή εμφανίστηκε πρώτη φορά κατά το ΙΓ΄ αιώνα, σαν συνέπεια της νέας λατρείας της γονιμότητας, που προήλθε από την ιμπεριαλιστική και ενθνικιστική πολιτική των κρατών. Η εχθρότητα προς την ομοφυλοφιλία πήρε μια επίσημη καθιέρωση μέσα στα θωμιστικά κείμενα αλλά και εδώ ακόμα, θα ήταν εσφαλμένο να αποδώσουμε σε θρησκευτικές πεποιθήσεις μα σε απαγόρευση δεσμών από την εξουσία.

Το γεγονός ότι στις μέρες μας ακόμα υπάρχει μια αντίθεση στην ομοφυλοφιλία αυτό είναι στενά συνδεδεμένο με τη φύση της θρησκευτικής μας κληρονομιάς. Η χριστιανική εκκλησία θεωρεί από παράδοση την ομοφυλοφιλία σαν αμάρτημα, ένα αμάρτημα που πρέπει να τιμωρείται τόσο σε αυτόν όσο και στον άλλο κόσμο. Χαρακτηριστική

είναι η στάση της καθολικής Εκκλησίας. Η κυρίαρχη έννοια, σύμφωνα με αυτήν φαίνεται να είναι ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί μια κατάσταση για την οποία το άτομο δεν είναι υπεύθυνο και κατά συνέπεια ο ομοφυλόφιλος δεν είναι μοιραία ένας αμαρτωλός. Το αμάρτημα συνίσταται στο να ενδώσει κανείς στις ομοφυλοφιλικές παρορμήσεις. Απαιτεί από τους ομοφυλόφιλους εγκράτεια και τους διαβεβαιώνει ότι με την βοήθεια της Θέλησης τους και της θείας χάριτος μπορούν να γνωρίσουν μια γόνιμη, άξια επαίνου και ευτυχισμένη ζωή. Αυτό αφορά, ιδιαίτερα μια γενική αντίληψη για τη σεξουαλικότητα από μέρους της καθολικής Εκκλησίας η οποία πράγματι απαιτεί από όλους την εγκράτεια έξω από το γάμο. Έτος και η ορθόδοξη εκκλησία έχει μάθει να αμύνεται σε οτιδήποτε διαφεύγει από τις παραδοσιακές πράξεις και αξίες και γιατί «παρέκκλιση» θεωρείται αίρεση από τον θείο νόμο. Η συντηρητική θρησκευτική ιδεολογία προσφέρει συγκεκριμένους ρόλους στον άντρα και στη γυναίκα. Ο Έρωτας έχει σκοπό την αναπαραγωγή. Γύρω από αυτήν την νομική θεώρηση του θεολογικού λόγου όπως αναφέρει και ο θεολόγος Σταμάτης Σακελίων αναπτύχθηκε μια ηθική που συνοδεύει και την υπόθεση του γάμου αλλά και της αναπαραγωγής. Από πολλούς εκπροσώπους που εκφράζουν τον επίσημο εκκλησιαστικό λόγο, ο γάμος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένος με την αναπαραγωγή του είδους, πράγμα που έρχεται να στηρίξει μια παλιά θεώρηση η οποία έλεγε ότι ο γάμος είναι νόμιμη πορνεία ή σε πιο ήπια μορφή, παραχώρηση στην ανθρώπινη αδυναμία.

Η ηδονή, η οποία συνοδεύει τα άτομα, ήταν μέχρι πρόσφατα αμαρτία της σάρκας και η ομοφυλοφιλία παρέπεμπε ως φαινόμενο στα Σόδομα

και τα Γόμορα, δημιουργώντας αποτρόπαιες εικόνες στη φαντασία των πιστών και παραπέμποντας στην τιμωρία, δηλ. στην κόλαση. Έτσι, για την Ελληνική Εκκλησία καμία ομοφυλοφιλική επιθυμία δεν μπορεί να νομιμοποιηθεί και κατά συνέπεια τα παραγγέλματα της δεν είναι τίποτε άλλο από ολόκληρη καταπίεση ανέφερε ο Σ. Σακελίων. Τέλος τη στιγμή που δεν πληρεί την αδιαίρετη σχέση σεξουαλικότητα, γάμος και τεκνοποίηση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. (Σταμάτης Σακελίων, σελ. 13-14).

Ομοφυλοφιλικός Γάμος, Εκφυλισμός ή ίση μεταχείριση;

Τι λέει η ελληνική κοινωνία για τον ομοφυλοφιλικό γάμο;

Στο ελληνικό δίκαιο οι συμβάσεις των ομοφυλοφίλων ακόμα καταχωρημένες, αντίκεινται στην Ελληνική δημόσια τάξη και δεν είναι δυνατή ούτε η αναγνώριση συμβιώσεων που έγιναν στο εξωτερικό, είτε αφορούν έλληνες πολίτες είτε μόνο αλλοδαπούς. Τι ισχύει τελικά στην Ελλάδα και κατά πόσο γίνεται αποδεκτή η συμβίωση δύο ομοφυλοφίλων, αυτά τα ερωτήματα θα προσπαθήσουμε σε αυτές τα μικρά κεφάλαια να εξετάσουμε ανατρέχοντας στο ελληνικό δίκαιο.

1. Το ισχύον ελληνικό δίκαιο

Το ισχύον ελληνικό οικογενειακό δίκαιο είναι άγνωστη όχι μόνο η ομοφυλοφιλική συμβίωση αλλά και η συμβίωση των ετεροφυλόφιλων, εκτός από την περίπτωση στέρσης διατροφής.

Ο γάμος θεωρείται ένωση ενός άντρα και μιας γυναίκας, μέριμνα των παιδιών μπορεί να ασκείται από τους δύο γονείς από τους οποίους

μπορεί να αφαιρεθεί αν δεν ασκείται προς το συμφέρον του ανηλίκου. Η υιοθεσία μπορεί να γίνει και από ένα μόνο πρόσωπο άνδρα ή γυναίκα, εφόσον κριθεί κατάλληλος για γονέας.

2. Η κοινοτική νομοθεσία

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έχει εκδώσει οδηγία για την ίση μεταχείριση των ομοφυλόφιλων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όμως εξέδωσε γύφισμα που καλεί την επιτροπή να επιμεληθεί την έκδοση τέτοιας οδηγίας με σκοπό την πραγματική επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Συνθήκης. Ως περιεχόμενο της οδηγίας προβλέπεται και η κατάργηση του αποκλεισμού των ομοφυλόφιλων από το δεσμό του γάμου ή από άλλο ισότιμο νομικό πλαίσιο καθώς και ο περιορισμός να γίνουν γονείς, να ασκήσουν τη γονική μέριμνα ή να υιοθετήσουν.

3. Νομοδότες άλλων ευρωπαϊκών κρατών

Τις νομοθεσίες των άλλων κρατών τις διακρίνουμε σε αυτές που έχουν ήδη αναγνωρίσει την καταχώρηση της συμβίωσης των ομοφυλόφιλων, αυτές που βρίσκονται σε αυτή την κατεύθυνση ή έχουν σε κάποιο τρόπο προχωρήσει στην κατάργηση αυτής της διακριτικής μεταχείρισης και σε εκείνες που με τις αποφάσεις των ανώτατων δικαστηρίων τους κρίνουν ως νεοσυνταγματικές τους διατάξεις.

3.1. Στα κράτη που αναγνωρίζουν ρητά την έγγαμη συμβίωση και δέχονται την καταχώρηση της σε δημόσια βιβλία πρέπει να αναφερθεί η Δανία. Ως χρονικά πρώτη, η Νορβηγία και η Γροιλανδία. Ενώ νομοσχέδιο για γύφιση έχει καταθέσει η Ολλανδική Κυβέρνηση και το Σουηδικό Κοινοβούλιο μελετά το θέμα.

3.2. Άλλα κράτη με ανεκτική νομοθεσία, όπως η Γερμανία, περιέχουν στα συντάγματα των κρατιδίων τους διατάξεις με τις οποίες προστατεύεται η ελεύθερη επιλογή των σεξουαλικών προτιμήσεων και επιλογών.

3.3. Τέλος άλλη κατηγορία κρατών ή ομοσπονδία κρατιδίων είναι αυτή που με τις αποφάσεις των ανωτάτων δικαστηρίων της επισημαίνουν την αντισυνταγματικότητα των σχετικών διατάξεων

4. Περιεχόμενο της αναγνώρισης της ομοφυλοφιλικής συμβίωσης

Η αναγνώριση της ομοφυλοφιλικής συμβίωσης δεν έχει το ίδιο περιεχόμενο σε όλα τα κράτη σε ότι αφορά την εξομοίωση της με το γάμο και τις υποχρεώσεις των συμβάντων.

4.1. Σχέση με το γάμο και την έγγαμη συμβίωση των ετερόφυλων. Η καταχώρηση της συμβίωσης δεν σημαίνει εξομοίωση της με γάμο ούτε απαιτεί τύπο ανάλογο. Συνεπάγεται αναλογική εφαρμογή στους συμβιούντες των διατάξεων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συζύγων από το γάμο, χωρίς η ίδια η σχέση να συνιστά γάμο.

Όσο τυπική είναι η σύσταση περίπου το ίδιο τυπική είναι η λύση συμβίωσης.

4.2. Σχέσεις συμβιούντων με τα παιδιά. Τα δικαιώματα των συμβιούντων με τα παιδιά της ίδρυση τη συγγένεια και της γονικής μέριμνας δεν περιέχουν πάντα απόλυτη εξομοίωση με τα δικαιώματα των συζύγων στο γάμο ούτε των συμβιούντων στην ετεροφυλοφιλική σχέση.

Πρόταση

Η ύπαρξη στην Ελλάδα ομοφυλοφιλικών ζευγαριών οδηγεί στην μεταρρύθμιση των διατάξεων του νόμου που περιέχουν διακριτική μεταχείριση των ομοφυλόφιλων έναντι των ετερόφυλων αφού με βάση την αρχή του άρθρου 4παρ1 του συντάγματος όλοι οι Έλληνες είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και για το λόγο αυτό πρέπει να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα και να έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις. Παράλληλα το σύνταγμα εγγυάται την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και της συμμετοχής των πολιτών στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, επιταγές στις οποίες έρχονται σε αντίθεση οι διακριτικές κατά των ομοφυλόφιλων νομοθετικές διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας και των κλάδων του δικαίου.

Οι παραπάνω πληροφορίες είναι από τις σημειώσεις της Θεοφανώ Παπαζήση, Επίκουρος καθηγήτρια του τμήματος Νομικής Σχολής Ν.Ο.Ε./Α/Π.Θ.

3. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Θα αναφερθούμε αρχικά σε μια κοινωνία σαν τη δική μας όπου υπάρχει η άρνηση ή απόρριψη της οποίας μορφής σεξουαλικότητας που δεν αναγνωρίζεται και δεν καθορίζεται ως κανονική.

Καθορίζοντας σαν αρχή τον όρο «σεξουαλική μειονότητα» διαπιστώνουμε ότι στην κοινωνία μας υπάρχει διάχυτος ο ρατσισμός με πράξεις, λόγια και σκέψεις, επειδή αυτός ο άλλος έχει άλλα βιολογικά χαρακτηριστικά, άλλες προτιμήσεις από αυτές που ορίζει η κοινωνία. Συνεπώς ο όρος «σεξουαλική μειονότητα» σημαίνει καταγγελία ενός

τρόπου σύλληψης των άλλων σεξουαλικών προτιμήσεων που δεν έχουν σχέση με την «κανονική» σεξουαλικότητα.

Ο όρος αυτός «σεξουαλική μειονότητα» δεν αναφέρεται βέβαια μόνο στο χώρο της ομοφυλόφιλης σεξουαλικότητας. Συμπεριλαμβάνει και άλλες κατηγορίες ατόμων που τείνουν να είναι στο περιθώριο, π.χ. οι πόρνες, κ.α.

Έτσι οι σεξουαλικές μειονότητες μπορούμε να πούμε ότι ανήκουν σ' έναν ευρύτερο χώρο, όπου υπάρχουν κι άλλες βιοκοινωνικές μειονότητες και συνεπώς μπορούμε να χωρίσουμε ολόκληρο τον κοινωνικό μας χώρο, σ' έναν χώρο στατιστικά κανονικό και σ' έναν άλλο χώρο μειονοτικό, όπου οι σεξουαλικές μειονότητες είναι ένα κομμάτι (Ν. Παρασκευόπουλος, 1979, σελ. 172-3).

Όλα αυτά τα αναφέρουμε για να τονίσουμε ότι το πρόβλημα των σεξουαλικοτήτων είναι διαλεκτικά δεμένο με πολλά άλλα επίπεδα, εντάσσεται σε έναν ευρύτερο χώρο, εξαρτάται απ' αυτόν.

Η παρουσία του σε σχέση με την οικογένεια θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε το πρόβλημα των σεξουαλικοτήτων σε συνεξάρτηση με το συγκεκριμένο παράδειγμα του υπερθεσμού.

Από τη στιγμή που διαπιστώνεται, σε μια κοινωνία η ύπαρξη σεξουαλικής μειονότητας, είτε αυτές είναι οι γυναίκες, είτε αυτή αφορά μια ομοφυλοφιλική σχέση, οφείλουμε να δούμε γιατί όλες αυτές οι κατηγορίες έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά και ποιες είναι ακριβώς οι συνέπειες αυτών των χαρακτηριστικών.

Πρώτα απ' όλα διαπιστώνουμε, ότι από τη στιγμή που ανήκουν τα άτομα σε μια σεξουαλική κατηγορία που δεν είναι κανονική, υπάρχει για το μέλλον τους μια πολιτισμική αναδίπλωση. Τα άτομα ντρέπονται ως προς το ποιόν τους, γι' αυτό που μπορεί να είναι ή να επιθυμούν να είναι. Αισθάνονται ανασφάλεια και απειλή από τον εξωτερικό κόσμο, απομακρύνονται από αυτόν και απομονώνονται στον σίγουρο γι' αυτούς φοβισμένο εαυτό τους. Αναπτύσσουν σιγά-σιγά τη δική τους επικοινωνιακή γλώσσα, ένα μειονοτικό κώδικα, τις οποίες συνέπειες επωμίζονται τα άτομα. Στην πραγματικότητα τα άτομα αμύνονται σε σχέση με τον άλλο χώρο της κανονικής, παραδεκτής σεξουαλικότητας (Παρασκευόπουλος 1979, σελ. 111).

Υπάρχει δηλ. ένα πρόβλημα άμυνας που εκφράζεται μέσα από τη δημιουργία μιας τοπικής σεξουαλικής γλώσσας, που είναι η γλώσσα της συγκεκριμένης Α, Β, Γ, ... Ν σεξουαλικότητας. Ένα άλλο στοιχείο που θα μπορούσαμε να δούμε είναι ότι αναπτύσσεται μια ιδιαίτερη αμυντική διαδικασία ομάδας, έτσι ώστε να έχουμε μια μορφή ιδιωτικοποίησης μιας ζωής, ενός τρόπου κοινωνικών εκδηλώσεων, σε σχέση με την υπόλοιπη κοινωνία.

Απόρροια του παραπάνω είναι κάποιες αμεσότερες συνέπειες της παραπάνω διαπίστωσης. Όσοι ανήκουν σ' αυτές τις κατηγορίες της σεξουαλικής μειονότητας στη δική μας κοινωνία έχουν περιορισμένη ουσιαστική και τυπική προστασία. Η τυπική προστασία δεν είναι μόνο η ποινική και η ουσιαστική, που είναι περιορισμένη, είναι ότι από τη στιγμή που θα υπάρξει ο χαρακτηρισμός, έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια νοοτροπία. Συνεπώς, ο κοινωνικός έλεγχος που ασκείται πάνω στο

γεγονός ότι ανήκει κάποιος σ' αυτήν την κατηγορία, δημιουργεί ένα μεγάλο πρόβλημα. Και αυτό γιατί ο κοινωνικός έλεγχος είναι εξουθενωτικός με τα πολλά συνεπακόλουθά του.

Κάθε κοινωνία έχει ανάγκη να κατασκευάζει κάποιο στόχο, στον οποίο διοχετεύει τα προβλήματά της. Να λειτουργεί δηλ. αυτός ο στόχος σαν χώρος παροχής ευθυνών και αυτό δεν αφορά μόνο τις σεξουαλικές μειονότητες, μπορεί να αφορά ηλικιακές μειονότητες κ.α. Διάφορες φράσεις του τύπου «αυτοί είναι υπεύθυνοι» λειτουργούν και χτυπούν άσχημα στην κοινωνία.

Το θέμα επομένως του «αποδιοπομπαίου τράγου» χαρακτηρίζει κάθε σεξουαλική μειονότητα και πολλές κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις (Βιταμίνη Ο, Τεύχος 8, 1997).

Η επιβίωση μιας κοινωνίας π.χ. σαν την ελληνική βασίζεται στην κυριαρχική μορφή των γνωστών δίπολων καλό-κακό, άσπρο-μαύρο, επιτρεπτό-απαγορευμένο. Με αυτό προσπαθεί να ασκήσει έλεγχο στη ζωή του κάθε ατόμου- μέλους αυτής της κοινωνίας. Έτσι στον τομέα της σεξουαλικότητας το γνωστό και κυριαρχικό δίπολο καθορίζει δύο μορφές σεξουαλικότητας παραδεκτές και νόμιμα κατοχυρωμένες: Ανδρική-γυναικεία. Αυτό είναι ένα γεγονός που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση. Είναι δηλ. από τη φύση του το αυταρχικό μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης κατά αυτήν την έννοια οι ενδιάμεσες σεξουαλικότητες καθορίζουν με την ύπαρξή τους ένα είδος καθολικότητας, κάμπουν αυτόν τον απόλυτο χαρακτήρα και δημιουργούν την αίσθηση της

επικοινωνίας ανάμεσα σε ένα δωρικό τύπο που έχουμε μάθει ότι κατά κύριο λόγο είναι ανδρικός και σ' ένα ιωνικό τύπο που είναι γυναικείος.

Αλλά ανάμεσα στα ευθύγραμμα σχήματα και στα καμπύλα θα πρέπει να υπάρχει αυτός ο σύνδεσμος ο οποίος θα δώσει τη δυνατότητα μιας καθολικότερης προσέγγισης του προβλήματος.

Αυτό δεν θα μπορούσε να είναι «δικαιολογία» για την ύπαρξη της ομοφυλόφιλης σεξουαλικότητας, αλλά αποτελεί απλά μια λειτουργία της ομοφυλόφιλης σεξουαλικότητας μέσα σ' αυτό το δίπολο και σαφώς καθορίζει το δικαίωμα επιλογής της σεξουαλικότητας που - πέρα από τις διαδικασίες μάθησης - έχει το άτομο, αποσκοπώντας στην προσωπική πληρότητα και στην ολοκληρωμένη και ελεύθερη σεξουαλικότητα.

Βέβαια οι επιχειρήσεις αρετή ή νομική ανισότητα, ο στιγματισμός, και η κοινωνική αποδοκιμασία έρχονται να συμπληρώσουν αυτή την ιδιαιτερότητα, τονίζοντας την αντίθεση του κανονικού που ορίζει η κοινωνία, με το μη παραδεκτό που αναγκάζεται να κινηθεί παράνομα, παράτυπα και έξω από τα όρια του κοινωνικά παραδεκτού, με τους δικούς του νόμους και κανόνες. Το γεγονός ότι μια περιθωριακή ομάδα δεν έχει πρόσβαση σε μέσα και μηχανισμούς εξουσίας - από άποψη - της κατοχής και νόμιμης χρήσης, την καθιστά αυτόματα σαν ένα μηχανισμό κρίσης και λόγου προς το κοινωνικό κατεστημένο. Και ίσως γι' αυτό βλέπουμε την αγριότητα και τη βία που χρησιμοποιεί το κράτος με το όργανο επιβολής του νόμου και της τάξης απέναντι σ' αυτές τις σεξουαλικές μειονότητες που εγείρουν το κοινό αίσθημα και

εκφράζονται ως συνείδηση της μιζέριας και πνευματικής υποτέλειας της έννομης μάζας.

Αν σε μια ευνομούμενη και δημοκρατική κοινωνία η άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και η άρση των διακρίσεων ενάντια σε οποιονδήποτε θεωρείται διαφορετική θα ήταν το ζητούμενο, στην ελληνική κοινωνία όσο και στην εκπαίδευση (που θα δούμε παρακάτω) δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο ούτε σε επίπεδο στόχων, ούτε όμως και στην καθημερινή πρακτική.

4. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

(Απόσπασμα από την εισήγηση που έκανε η κυρ. Μαρία Παπαδοπούλου Δρ. εφαρμοσμένης γλωσσολογίας (26 Ιουνίου, 1995).

Η εκπαίδευση σε μια καπιταλιστική κοινωνία, αποσκοπεί στην δημιουργία ενός κοινωνικού προτύπου. Σκοπός της είναι να οδηγήσει στη διαμόρφωση ενός προτύπου ηθικής, αξιών, στάσεων και συμπεριφοράς στο οποίο θα προσδώσει την αξία του μοναδικού και παράλληλα θα εξοβελίσει, θα απορρίψει και θα στιγματίσει οτιδήποτε δεν εγγράφεται στο πλαίσιο αυτού του κυρίαρχου προτύπου. Μιλάμε για στιγματισμό, καθώς αυτό ακριβώς βιώνουν τα άτομα των ομάδων που θεωρούνται διαφορετικά από τα υπόλοιπα. Στιγματισμένες είναι όλες εκείνες οι ομάδες των ατόμων που διαφέρουν από το κυρίαρχο πρότυπο ως προς τις κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές ή θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Και εδώ τίθεται το εύλογο ερώτημα, ποια είναι η θέση της εκπαίδευσης για την άρση των διακρίσεων αν η ίδια η κοινωνία δημιουργεί στιγματισμένες ομάδες; Ο μεγαλύτερος μύθος, όπως λέει η

γλωσσολόγος κ. Παπαδοπούλου που διαπερνά την εκπαίδευση είναι ο μύθος για την ουδετερότητά της. Πίσω από αυτήν την αντίληψη συγκαλύπτονται όλες οι επιλογές του Κράτους.

Η εκπαίδευση δεν είναι απλά ο καθρέπτης της κοινωνίας. Είναι μια ενεργός δύναμη για τη νομιμοποίηση και εμπέδωση οικονομικών και κοινωνικών μορφών και ιδεολογιών με ταυτόχρονο αποκλεισμό και περιθωριοποίηση όλων των άλλων. Η εκπαίδευση ενεργεί πάνω στην κοινωνία και δικαιώνει μορφές εξουσίας και συμπεριφοράς. Το κοινωνικό πρότυπο που προβάλλει προτείνεται ως μοναδικό στην κοινωνία.

Σ' αυτό το πλαίσιο ερμηνεύεται και η στάση της ελληνικής εκ/σης απέναντι στο ζήτημα της ομοφυλοφιλίας αλλά και ευρύτερα της σεξουαλικής συμπεριφοράς. Βασικά πρέπει να τονίσουμε τη στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην εκπ/ση και την «ελληνο-ορθόδοξη χριστιανική αγωγή».

Ο στενός εναγκαλισμός της Εκκλησίας και της εκ/σης οδηγεί στην ακόμα μεγαλύτερη ενοχοποίηση της ομοφυλόφιλης επιθυμίας. Γενικότερα, όμως, ζητήματα σεξουαλικής συμπεριφοράς, δεν αναφέρονται μέσα στα σχολικά βιβλία, ούτε καν στις μεγαλύτερες τάξεις του Λυκείου. Το συνολικό ζήτημα των σχέσεων καλύπτεται από την πρόταση της οικογένειας, η οποία επίσης είναι αυστηρά καθορισμένη. Αποτελείται από έναν άντρα, μια γυναίκα και δύο παιδιά, κατά προτίμηση αγόρι και κορίτσι. Αυτό είναι το πρότυπο που προβάλλεται με ταυτόχρονη απαξίωση οποιαδήποτε άλλης μορφής. Καθώς ακόμα και οι

χωρισμένοι γονείς αποκλείονται (παρότι αποτελούν μια ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα), είναι εύκολο να αντιληφθούμε τη θέση των ομοφυλόφιλων ζευγαριών. Στα σχολικά βιβλία η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως το κύτταρο του σύγχρονου κράτους, ο πυρήνας του. Είναι σαφές ότι οποιαδήποτε ανατροπή αυτού του μοντέλου οδηγεί σε αμφισβήτηση όχι μόνο τις οικογενειακές σχέσεις αλλά και ευρύτερα την κοινωνική ευταξία.

Όπως προαναφέρθηκε, το ζήτημα της σεξουαλικότητας δεν αναφέρεται στα σχολικά βιβλία. Στην ελάχιστη αναφορά που γίνεται σε βιβλίο του δημοτικού για τη γνωριμία του παιδιού με το σώμα του παρουσιάζονται σκιτσαρισμένα, ένα αγοράκι και ένα κοριτσάκι που δεν διαφοροποιούνται σε κανένα χαρακτηριστικό φυσιολογίας εκτός του ότι το κοριτσάκι έχει μακριά μαλλιά (ως διάκριση των δύο φύλων είναι μάλλον ασθενές επιχείρημα). Στην παρουσίαση των οργάνων του σώματος αναφέρονται τα μάτια, η μύτη, το στόμα, δύο χέρια, δύο πόδια και εκεί τελειώνει η περιγραφή. Δεν υπάρχει καμιά αναφορά των σεξουαλικών οργάνων, ούτε καν της διαδικασίας τεκνοποίησης, ούτε φυσικά, της σεξουαλικότητας ακόμα και στο επίπεδο προστασίας και προφύλαξης από τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της σεξουαλικής συμπεριφοράς.

Πέρα από τα ελληνικά σχολεία, σημαντική είναι και η στάση του διδακτικού προσωπικού είτε πρόκειται για δασκάλους, είτε για καθηγητές, το οποίο συχνά αποδεικνύεται απληροφόρητο και ανεκπαίδευτο στην ανοχή και αποδοχή του διαφορετικού καθώς και τους τρόπους συμπεριφοράς με τους οποίους πρέπει να αντιμετωπίζεται

καθένας και κάθε τι που διαφέρει. Η μόνη προσέγγιση που ενίοτε συναντάται είναι αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «φιλάνθρωπη προσέγγιση» που επίσης τοποθετείται σε ένα αρνητικό πλαίσιο «ο καημένος τι του ἴτυχε», η οποία δεν βοηθάει να ξεπερνιούνται τα προβλήματα, ούτε να αναπτύσσεται μια διαφορετική στάση στα ζητήματα αρνητικών διακρίσεων (Μαρία Παπαδοπούλου, 26 Ιουνίου, 1995).

ΜΕΡΟΣ IV

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Τα Ομοφυλοφιλικά Κινήματα και η ιδεολογία που τα σημαδεύει συμβολίζουν τις ενέργειες των Ομοφυλοφίλων, διεκδικώντας πάντα την ελευθερία αποδοχής και αναγνώρισης.

Ύστερα από μια φάση επανειλημμένων διεκδικήσεων του δικαιώματος στη διαφορά, οι ομοφυλόφιλοι αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο που τους διατρέχει, έναν κίνδυνο που οδηγούσε στο στιγματισμό, στην απομόνωση και στην καταστροφή της ίδιας της προσωπικότητας. Έτσι πλέον οι ομοφυλόφιλοι δεν διεκδικούν τη διαφορά αλλά το δικαίωμα στην αδιαφορία.

Ένα δικαίωμα που κόστισε τη ζωή των ομοφυλόφιλων που θυσιάζονταν και θυσιάζονται ακόμη για να αποβάλλουν τις προκαταλήψεις και να αντιμετωπιστούν οι ίδιοι ως ίσοι πολίτες. Παρακάτω θα δούμε μερικά από αυτά, ποια ήταν η πορεία τους και ποια από αυτά κατόρθωσαν να αντέξουν μια αβάσταχτη καταπίεση και ανισότητα.

1. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Ανατρέχουμε στο σκοτεινό παρελθόν της Γερμανίας. Συγκεκριμένα στο 1860. Η Γερμανία προχωρεί για την ενοποίησή της γύρω από τη ρωσική μοναρχία. Όλα τα κράτη που θα αποτελέσουν τη γερμανική Αυτοκρατορία βρίσκονται στη διαδικασία υιοθέτησης ενός ενιαίου

ποινικού κώδικα που είναι σημαντικός σταθμός για τη διαμόρφωση αυτού του κράτους. Αυτός όμως ο καινούριος ποινικός κώδικας εισάγει με την 175 παράγραφο του την τιμωρία από τη δικαιοσύνη για τις «παρά φύσιν» πράξεις μεταξύ των αντρών (με την εποχή του ναζισμού οι γυναίκες δεν θα υπολογίζονται). Πρέπει να τονίσουμε πως το άρθρο 175 θα παραμένει σε ισχύ μέχρι την δεκαετία του '60. Με την υιοθέτηση αυτού του άρθρου αρχίζει το κυνηγητό με τους ομοφυλόφιλους. Πολλοί διώκονται δικαστικά, πολλοί σκοτώνονται γιατί είχαν την ιδιότητα να είναι ομοφυλόφιλοι. Ο νόμος στη συνέχεια ψυχιατροποιείται, παραιτείται από την αξίωση μιας καθολικής γνώσης για να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές μιας ιατρικής επιστήμης, που λέει που αρχίζει το παθολογικό, το «ασελγές» της μόνης ικανής να το εξηγήσει με την πραγματογνωμοσύνη του υποκειμένου. Βεβαιώνει πως τιμωρεί τις πράξεις μόνο, αλλά προσδιορίζει βάσει της νομολογίας τη των αναφορών της αστυνομίας, των προανακρίσεων έναν τύπο ομοφυλοφιλίας ή τύπους ομοφυλοφιλίας, των οποίων οι πράξεις που επιδέχονται δικαστική κύρωση δεν είναι παρά η ακριβής αντανάκλαση. Ακολουθούν δίκες που φέρνουν στο φως της δημοσιότητας την ομοφυλοφιλία. Οι κατηγορούμενοι ανήκουν όλοι στην «υψηλή κοινωνία» και τους προσάπτουν τόσο κατηγορία για τα ήθη τους, όσο για τις ξεστρατισμένες κοινωνικά (ταξικά) προτιμήσεις τους για τους νέους. Διαμορφώνεται αργά η ιδέα ότι αποτελούν ένα «κοινωνικό κίνδυνο», μια αιτία διατάραξης της ισορροπίας. Αυτές οι μεγάλες δίκες οδηγούν για μερικά χρόνια πάλι στη δίωξη των ομοφυλόφιλων που φαίνεται αν όχι

να κόβει, τουλάχιστον να στιγματίζει δυνατά την πορεία του γεννώμενου ομοφυλόφιλου κινήματος.

Το 1897, την περίοδο αυτή, δημιουργείται η πρώτη στρατευμένη ομοφυλόφιλη οργάνωση στον κόσμο, η «Ανθρωπιστική και Επιστημονική Επιτροπή» ή αλλιώς W. H. K., που συγκεντρώνει γύρω από τον Δρ. Μάγκνους Χιρσφελντ, τον εκδότη του Μαξ Σπορ, και τον Άντολφ Μράντ, διευθυντή της πρώτης γερμανικής ομοφυλόφιλης εφημερίδας που είχε αρχίσει να εκδίδεται επίσης το 1896 (*der Eigene*). Το 1899 ο Σπορ είχε ήδη εκδώσει 23 έργα πάνω στην ομοφυλοφιλία και το 1900 η οργάνωση περιλάμβανε 70 μέλη. Η δημιουργία της Ανθρωπιστικής και Επιστημονικής Επιτροπής W. H. K. πρέπει να επανατοποθετηθεί στο κέντρο των πολλαπλών κοινωνικών πειραματισμών που εμφανίζονται στην μεσοαστική τάξη της Γερμανίας. Την ίδια εποχή γίνονται μια σειρά από άλλες κινήσεις γύρω από τον τύπο. Εκδίδονται φυλλάδια από εφημερίδες. Το 1905 τυπώνονταν 320 εκδόσεις για ομοφυλόφιλους στη Γερμανία. Ο Χιρσφελντ πάνω σ' αυτήν την περίοδο έκρηξης οργανώνει μια καμπάνια ώστε να προκαλέσει αναστάτωση και να καταργήσει το νόμο 175. Μοιράζει αντίτυπα, μαζεύει υπογραφές και το 1903 αποφασίζει να αρχίσει την πρώτη εθνική έρευνα πάνω στην ομοφυλοφιλία. Η απήχηση της έρευνας ήταν τρομερή. Για πρώτη φορά γίνεται φανερό πως δεν πρόκειται για μερικά απομονωμένα «τέρατα» αλλά για μια υπαρκτή μειονότητα, ένα άτομο στα σαράντα.

Η δικαιοσύνη εξοργίζεται και άτομα διώκονται πάλι. Το 1907 γίνεται μια μεγάλη εκδήλωση για την κατάργηση του άρθρου στην οποία μετείχαν πάρα πολλά άτομα. Τα σκάνδαλα που βγήκαν στο φως της

δημοσιότητας και ενοχοποιούσαν πολλούς στρατιώτες, επιστήμονες και άλλα πρότυπα, ανέκογαν από την ευθεία πορεία ένα κίνημα ήδη διαρθρωμένο. Βραχυπρόθεσμα όλες οι προσπάθειες της W. H. K. δεν κατέληξαν παρά σ' ένα μονάχα συγκεκριμένο αποτέλεσμα: μια πρόταση νόμου, που σκόπευε να επεκτείνει την ισχύ του άρθρου 175 και στις σχέσεις μεταξύ γυναικών. Και βέβαια όλα αυτά στο όνομα της ορθολογικοποίησης του κώδικα.

Η ροπή του κινήματος του Χιρσφελντ (W. H. K.) δεν υπήρξε ποτέ πιο ένδοξη. Παρόλο που δεν ήταν καθόλου μιλιταριστής ο Χιρσφελντ έγραφε το 1915: «Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να επαναλάβουμε τις κινήσεις μας, μόλις επέλθει αυτό που ελπίζουμε σαν γρήγορη νίκη». Η γίνει μια διεθνής οργάνωση. Δημιουργεί παραρτήματα στο Άμστερνταμ, στη Βιέννη, στο Λονδίνο. Το κίνημα στη συνέχεια κινείται σε πιο ριζοσπαστικές βάσεις. Τα μέλη της συμμετέχουν σε διαδηλώσεις, συγκεντρώσεις με επικεφαλή τον Χιρσφελντ. Το 1919 μετά από μια συμφωνία, οι ποινές που προβλέπονται από το άρθρο 175 ελαττώνονται. Η W. H. K. στην Γερμανία προσθέτει στη δραστηριότητά της, τα μέσα της ματαίωσης της προπαγάνδας. Γυρίζει το πρώτο φιλμ ομοφυλόφιλης προπαγάνδας «Διαφορετικός από τους άλλους», με τον Κόντραντ Βάιντ, τη φήμη ως βεντέτα του φιλμ «Το εργαστήρι του δόκτορα Καλιγκάρι». Το φιλμ είναι μια σκοτεινή ιστορία αντιομοφυλόφιλου εκβιασμού, όπου ο Χιρσφελντ παίζει τον ίδιο του τον εαυτό. Τον Ιούνιο του 1916 είναι τα εγκαίνια του Ινστιτούτου των Σεξουαλικών Επιστημών, ένα παλιό όνειρο του Χιρσφελντ.

Το Ινστιτούτο, επιχορηγούμενο από το κράτος, είναι η επιστημονική έκφραση της W. H. K. και ενώ μετά από τις αλλεπάλληλες προσπάθειες κατάργησης του νόμου 175, η κοινοβουλευτική επιτροπή είναι στα πρόθυρα να την αποσύρει, ο ναζισμός γίνεται ξαφνικά απειλητικός. Η προοπτική κατάργησης του άρθρου εξαφανίζεται στη δίνη των γεγονότων. Η αποτυχία του γερμανικού κινήματος, σταματημένου ακριβώς τη στιγμή της πλήρους ανάπτυξής του, δεν μπορεί να μην οδηγήσει τη συνείδηση μπροστά σε μια ιστορική κατάσταση ιδιαίτερα ξεχωριστή. Χωρίς να γενικοποιούμε, φαίνεται καθαρά πως η καθυστέρηση του ίδιου του «ομοφυλόφιλου ζητήματος» απόβηκε μοιραία για το κίνημα τις περισσότερες φορές. Δεν φτάνει σε πλήρη ισχύ, παρά ύστερα από όλα τα άλλα κινήματα μεταρρύθμισης της καθημερινότητας (π.χ. το φεμινιστικό) και είναι το πρώτο δύμα του πολιτικού αντίκτυπου, που ακολουθούν τις εποχές της «παρακμής».

(Θεωρήσαμε σκόπιμο να βάλουμε τα πρώτα απελευθερωτικά κινήματα της Γερμανίας, γιατί στη Γερμανία, ερευνητές, οι ίδιοι ομοφυλόφιλοι, συνδέτουν τους καινούριους επιστημονικούς ορισμούς και δίνουν βάσεις για τα πρώτα ομοφυλοφιλικά κινήματα).

2. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Τα στοιχεία αυτά έχουν συλλεγεί από άρθρα του περιοδικού ΑΜΦΙ)

Το πρώτο Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλοφίλων Ελλάδος, ιδρύθηκε το 1978. Με αφορμή το σχέδιο «Περί αφροδισίων νόσων» κινητοποιήθηκε μέσα σε γρήγορα πλαίσια, για την κατάργηση αυτού του νόμου, που τότε η κυβέρνηση είχε υψώσει.

Οι ομοφυλόφιλοι αντιδρώντας σθεναρά σ' αυτό το σχέδιο Νόμου κατάφεραν να ματαιώσουν την γήφισή του σε συνεργασία με άλλους φορείς από το εξωτερικό και να υλοποιηθεί κατά αυτόν τον τρόπο η ιδέα ίδρυσης του ΑΚΟΕ. Τα μέλη του που συνέλαβαν στην ιδέα της ίδρυσης και το περιοδικό ΑΜΦΙ. Σκοπός αυτού του περιοδικού ήταν να ακούγεται δημόσια η ομοφυλόφιλη επιθυμία από όπου και από όποιον λέγεται δίχως πολλούς φραγμούς. Μέσα στις προσπάθειες του ΑΚΟΕ ήταν η δημιουργία μιας τηλεφωνικής γραμμής που μπορούσε ο καθένας να καλεί είτε είναι ομοφυλόφιλος, είτε είναι ετεροφυλόφιλος. Ήταν δηλαδή ένα είδος τηλεφωνικής συμβουλευτικής υπηρεσίας που παρείχε πληροφορίες και συμβουλές. Παράλληλα συνεργαζόταν με άλλες ομοφυλοφιλικές οργανώσεις του εξωτερικού. Σκοπός του ΑΚΟΕ ήταν να πετύχει μια άμεση συνεργασία με προοδευτικά κόμματα ώστε κατά αυτόν τον τρόπο να επιτυγχανόταν και η απελευθέρωση της σεξουαλικότητας του κάθε ανθρώπου δίχως καταπιέσεις και στερήσεις.

Με βάση τις αναφορές στο περιοδικό ΑΜΦΙ, τεύχος 3-4, (εκδ. 1979) οι αρχές και οι στόχοι του ΑΚΟΕ καθορίζονται ως εξής:

«Το απελευθερωτικό κίνημα ομοφυλοφίλων Ελλάδος, θέλοντας να διευκρινίσει το ρόλο του και να καθορίσει τη φυσιογνωμία του μέσα στη σύγχρονη προβληματική της σεξουαλικής απελευθέρωσης και του επιστημονικού της χαρακτήρα για καθολική απαλλαγή του ανθρώπινου προσώπου από τις κάθε μορφής αλλοτροιώσεις και καταπιέσεις, που υφίσταται μέσα στα δοσμένα πλαίσια της πατριαρχικής κοινωνίας και ιδεολογίας, δίνει στη δημοσιότητα ένα σχέδιο πολιτικής πλατφόρμας. Το σχέδιο αυτό συντάχθηκε από ειδική επιτροπή του ΑΚΟΕ, η οποία έλαβε

υπόψην της τα ανάλογα κείμενα των ομοφυλόφιλων οργανώσεων της Ευρώπης και συζητήθηκε και υψίστηκε κατ' άρθρον από τη Συνέλευση των μελών του ΑΚΟΕ. Πιο συγκεκριμένα, οι βασικές αρχές του ΑΚΟΕ ήταν:

α) Να αγωνίζεται ενάντια στο Σύστημα και ειδικότερα ενάντια στη δεσμοποιημένη αντίληψη ότι το ετεροφυλόφιλο ζευγάρι, ο γάμος και η αναπαραγωγή αποτελούν το μοναδικό σκοπό της σεξουαλικότητας.

β) Αγωνίζεται για να καταργηθούν οι διακρίσεις που γίνονται για σεξουαλικούς λόγους ώστε να αντιμετωπιστεί και η καταπίεση που έβγαινε, ώστε να αναγνωριστεί κάθε πλευρά της ομοφυλόφιλης επιθυμίας.

γ) Να ανατρέψει την ιδεολογία που επικρατεί για μια κοινωνία ανδροκρατούμενη η οποία δημιουργεί έτσι μια καταπιεστική ανδροκρατική ηθική, η οποία θέλει τον άνδρα σ' ένα συγκεκριμένο ρόλο. Κατά αυτόν τον τρόπο μια σεξουαλική επανάσταση θα καταργήσει τα πατριαρχικά ήθη και ταμπού.

δ) Τέλος πίστευε πως μια σεξουαλική επανάσταση θα μπορούσε να ολοκληρωθεί παρά μόνο μέσα στο πλαίσιο μιας κοινωνικής επανάστασης που θα ανατρέψει τις παρούσες οικονομικοπολιτικές και ηθικοκοινωνικές δομές της κοινωνίας, που θα επιτρέψει την απελευθέρωση όλων των σεξουαλικών καταπιεζόμενων ανθρώπων και ειδικότερα των σεξουαλικών μειονοτήτων. Αυτό θα επιτευχθεί όπως πίστευαν τα μέλη της ΑΚΟΕ με τη συνειδητοποίηση ότι οι ετεροφυλόφιλοι όσο και οι ομοφυλόφιλοι καταπιέζονται σε τελική

ανάλυση από τις ίδιες τις δομές και θα απαιτήσει τη συνένωση στον ιδεολογικό πολιτικοοικονομικό αγώνα όλων των καταπιεζόμενων κοινωνικών ομάδων, με σκοπό μια ελεύθερη σεξουαλικότητα μέσα σε μια πραγματικά ελεύθερη ταξική κοινωνία (ΑΜΦΙ, Τεύχος 3-4, 1979).

Είχε πάρει θέση σχεδόν σε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν την σεξουαλική καταπίεση των ομοφυλοφίλων και των ετεροφυλόφιλων, την απελευθέρωση των ηθών, την κατάργηση νόμων με κριτήριο το σεξ, την αποποινικοποίηση της πορνείας και άλλα πολλά θέματα. Αυτό που πρέπει να πούμε είναι ότι το ΑΚΟΕ έπαγε εδώ και αρκετά χρόνια να λειτουργεί. Αρκετά από τα μέλη του υποχώρησαν, χάνοντας σιγά-σιγά την αρχική μορφή του. Έγινε μια προσπάθεια αναδέρμανσης από την πλευρά των μελών, αλλά όπως φάνηκε δεν είχε γερά δεμέλια για να ξανά λειτουργήσει δυναμικά.

(Τα στοιχεία που θα ακολουθήσουν έχουν συλλεγεί από φυλλάδια ενημερωτικά της «Σύμπραξης»).

Στις αρχές της δεκαετίας του '80 εμφανίζεται η πρώτη συλλογική αλλά στιγμιαία παρέμβαση με το ΑΜΟΘ. Μετά από ορισμένες δημόσιες εκδηλώσεις του ΑΜΟΘ, οι οποίες λειτούργησαν ως εξομολογητικές πράξεις και ενέργειες εξωτερίκευσης της ερωτικής ταυτότητας των μελών, ίσως και μέσα από μια επαναστατική-αυτοσαρκαστική προσέγγιση της ομοφυλοφιλίας, χαρακτηριστικός είναι ο τίτλος του εντύπου του ΑΜΟΘ: «Μπανάνα». Η οργάνωση αυτή εξαφανίζεται από τη Θεσ/νίκη και τα μέλη της, σε γενικές γραμμές δεν ξαναδραστηριοποιούνται.

Μερικά χρόνια αργότερα, το 1987 στη Θεσ/νίκη ιδού μια νέα οργάνωση, η ΟΠΟΘ. Αυτή η οργάνωση συστάθηκε μέσα από την αξιοποίηση της προσωπικής εμπειρίας του ιδρυτή της στο γερμανικό ομοφυλοφιλικό κίνημα και της ελληνικής αντιομοφυλοφιλικής οργανωτικής και θεωρητικής γνώσης.

Η ΟΠΟΘ δραστηριοποιήθηκε μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες σύμφωνα με το ρητό: «αφήστε χίλια λουλούδια (ιδέες και συμπεριφορές) να ανθίσουν». Καθιέρωσε για 7 χρόνια ραδιοφωνική εκπομπή σε μη εμπορικό σταθμό και το φυλλάδιο «ο Πόθος», το οποίο φιλοδόξησε να αποτελέσει το δημόσιο πρόσωπο αυτοέκφρασης των μελών της. Συγχρόνως μέσα από επαφές με πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς της πόλης προσπάθησε να φέρει στο προσκήνιο τη συζήτηση για την ομοφυλοφιλία.

Η οργάνωση αυτή πέραν του συνδικαλιστικού χαρακτήρα είχε έντονο τον χαρακτήρα της «φωλιάς», όπου τα μέλη έβρισκαν συντροφικότητα και την αποδοχή της κρυφής τους κοινωνικά απαγορευμένης ομοφυλοφιλικής ταυτότητας. Αυτός όμως ο χαρακτήρας την εμπόδισε στην επαφή με την υπόλοιπη κοινωνία.

Έτσι, η ΟΠΟΘ, ως σύνολο δεν μπορούσε να αποτολμήσει και να επιτρέψει νέες στρατηγικές που απαιτούσαν οι καιροί, σταματάει την λειτουργία της.

Παράλληλα αυτή η ενδυνάμωση των μελών της ΟΠΟΘ και μιας κοινωνίας όπως ήταν η Θεσ/νίκη δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την σύσταση ενός κοινωνικά πιο ώριμου ομοφυλοφιλικού κινήματος με την

ονομασία «Σύμπραξη Κατά της Ομοφυλοφιλίας», το Σεπτέμβριο του 1996 με στόχο τη συνεργασία με κάθε προοδευτική κοινωνική δύναμη της πόλης.

Η Σύμπραξη παίρνει τον χαρακτήρα του πολέμιου αντιομοφυλοφιλικού ρατσισμού, ώστε ως αποτέλεσμα να προκύψει η ισότητα των πολιτών: ομοφυλοφίλων, αμφιφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων.

Η Σύμπραξη συμμετέχει ενεργά στην Τοπική Επιτροπή Θεσ/νίκης κατά του Ρατσισμού, συσπειρώνει όσες κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις της πόλης μπορεί. Παρεμβαίνει στη Θεσ/νίκη και στην επαρχία, ώστε να στηθεί ένα δίκτυο αλληλεγγύης μεταξύ των κοινωνικά μειονεκτούντων ομάδων.

Συνεργάζεται δεσμοδετημένα με συνδικαλιστές των Αθηνών, συγκεκριμένα με την Ελληνική Ομοφυλοφιλική Κοινότητα, η οποία ιδρύθηκε στην Πρωτεύουσα το 1988. Σκοπός θα είναι να στήνουν από κοινού για πρώτη φορά μια πανελλαδική οργάνωση. Γι' αυτό θα υπάρξει μια συνεργασία με άλλες οργανώσεις εσωτερικού και εξωτερικού, με οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα εκδώσει περιοδικό ευρείας κυκλοφορίας με τον τίτλο «Όμικρον» και γενικά με οποιοδήποτε μέσο θα κρίνει η Οργάνωση ότι μπορεί να συμβάλλει στην προώθηση του σκοπού.

Παρά τις πολλές δραστηριότητές της η Σύμπραξη φροντίζει για τη στελέχωση της οργάνωσης, με μέλη πρόθυμα για δράση και πρωτοβουλίες και ως εκ τούτου ζητάει, αλλά και δέχεται τη Σύμπραξη του κάθε πολίτη.

3. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ

Ποια είναι σήμερα όμως η κατάσταση στον υπόλοιπο κόσμο θα δούμε παρακάτω.

Το 1987, η Μάργκαρετ Θάτσερ, στις 7 Δεκεμβρίου, δήλωσε στο τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων ότι: «Η κυβέρνηση θα απαγορεύσει την προαγωγή της ομοφυλοφιλίας στα σχολεία και θα πάγει κάθε διδασκαλία που θα παρουσιάζει την ομοφυλοφιλία ως αποδεκτή». Έτσι στην περίπτωση που ένας νέος είχε ομοφυλοφιλικές τάσεις και ζητούσε βοήθεια από έναν καθηγητή του, δεν μπορούσε να βοηθηθεί γιατί ενδεχομένως να κατηγορηθεί για διαφήμιση και προαγωγή της ομοφυλοφιλίας (Κ. Τσαρούχας, σελ. 291).

Στη γαλλική εφημερίδα «Liberation» στις 2 Ιουνίου 1993 γράφτηκε πως ο Γέλτσιν και το Κοινοβούλιο της Ρωσίας αποφάσισαν να αποποινικοποιήσουν την ομοφυλοφιλία, η οποία μέχρι τότε ήταν αιτία καταδίκης μέχρι και πέντε χρόνων.

Στις 25 Ιουνίου 1993 στην ίδια εφημερίδα γράφτηκε: «Το Ιρλανδικό Κοινοβούλιο νομιμοποιεί την ομοφυλοφιλία». Οι Ιρλανδοί βουλευτές γύφισαν ένα σχέδιο νόμου που επιτρέπει κάθε ομοφυλοφιλική δραστηριότητα από την ηλικία των 17 χρόνων. «Μια απόφαση που ακούγεται ως μια μίνι επανάσταση στη χώρα όπου οι ομοφυλόφιλοι καταδικάζονταν ισόβια με βάση ένα νόμο του 19^{ου} αιώνα, παρόλο που η εκκλησία αντιτίθεται».

Ο ισραηλινός στρατός άνοιξε τις πύλες του στους ομοφυλόφιλους το 1993 (Liberation, 15 Ιουνίου 1993). «Δεν υπάρχει κανένας λόγος να

εμποδίσουμε τους ομοφυλόφιλους να φτάσουν ως τις «ευαίσθητες» θέσεις του στρατού αφού δεν παρουσιάζουν μεγαλύτερο κίνδυνο από εκείνον των ετεροφυλόφιλων, για την ασφάλεια του κράτους, ειδικά όταν αναλαμβάνουν εντελώς την ευθύνη της διαφοράς τους», δήλωσε ένας αξιωματικός.

Η εφημερίδα «La Republique Du Gentre» στις 20 Ιουλίου 1993 ενημέρωσε για την απόφαση του Μπίλ Κλίντον να επιτρέψει στους ομοφυλόφιλους να πάνε στο στρατό, αλλά απαγορεύοντας οποιαδήποτε ερώτηση σε σχέση με τη σεξουαλικότητά τους και κάθε ομοφυλοφιλική εκδήλωση. Φυσικά αυτή η πολιτική Κλίντον απέχει αρκετά μέχρι το σημείο πραγματοποίησής της γράφει ο Κ. Τσαρούχας στο βιβλίο του.

Στις 12 Δεκεμβρίου 1994 η εφημερίδα «Liberation» δημοσίευσε: «Οι Ομοφυλόφιλοι της Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας είναι επιτέλους ίσοι μπροστά στο νόμο. Τριάντα χρόνια μετά την ένωση, το Κοινοβούλιο «έδωσε» στη Δυτική Γερμανία την ελευθερία να έχουν ομοφυλοφιλικές σχέσεις, οι νέοι πάνω από 16 χρονών». Η ίδια εφημερίδα: «Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα: Η αστυνομία συνέλαβε 12 άτομα με την υποψία πως ήταν ομοφυλόφιλα στο Charah - 7 Άραβες, 4 Φιλιππινέζοι και ένας Πακιστανός». Η ομοφυλοφιλία είναι αυστηρά απαγορευμένη στις άλλες μοναρχίες του Κόλπου. Παράνομη είναι επίσης στην Τυνησία.

Η Διεθνής Αμνηστία, ως οργάνωση, ασχολείται με τις περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ως τέτοια θεωρεί και τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, αναφέρει δε μερικές περιπτώσεις όπου

αυταδύγονται (Extraits des documents d' action d' Amnesty International).

Συγκεκριμένα: Αυστραλία

Τη Διεθνή Αμνηστία απασχολούν κάποια άρθρα του ποινικού κώδικα της Τασμανίας του 1924 (τροποποιημένα το 1987) που παραπέμπουν στο κακουργιοδικείο όλες τις αρσενικές ομοφυλοφιλικές πράξεις που εκτελούνται ιδιωτικά ακόμη και ανάμεσα σε πρόσωπα που το αποδέχονται. Η Διεθνής Αμνηστία θεωρεί τους ομοφυλόφιλους που φυλακίστηκαν με την εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας ως φυλακισμένους λόγω άπουης.

Το άρθρο 122 ορίζει ότι «κάθε πρόσωπο που έχει σεξουαλικές σχέσεις αντίθετες με τη φύση με οποιαδήποτε άλλο πρόσωπο» (παράγραφος α) και κάθε πρόσωπο (άντρας ή γυναίκα) που «συγκατατίθεται στο να έχει ένα πρόσωπο φύλου αρσενικού, σχέσεις αντίθετες με τη φύση μαζί με αυτό» (παράγραφος γ) «είναι ένοχος ενός εγκλήματος» και μπορεί να κατηγορηθεί για «σεξουαλικές σχέσεις αντίθετες με τη φύση».

Αυτός ο νόμος επιτρέπει τη δίωξη όλων των ενήλικων ομοφυλοφίλων. Στις μέρες μας η τελευταία δίωξη ήταν το 1977 (Κ. Τσαρούχας, σελ. 293).

Βραζιλία

Τη Διεθνή Αμνηστία απασχολεί η περίπτωση του Renildo Jose dos Santos. Τη νύχτα της 14^{ης} Μαρτίου 1993 μια ομάδα ενόπλων άγνωστων αντρών μπήκαν στο σπίτι του και τον δολοφόνησαν γυχρά και βίαια. Ο

Ομοφυλοφιλία

dos Santos είχε τολμήσει να μιλήσει για την ομοφυλοφιλία του στο ραδιόφωνο κι έτσι έγινε δύμα απειλών, από το 1989. Απ' όσα γνωρίζει η Διεθνής Αμνηστία κανένας δεν συνελήφθη για την απαγωγή και το θάνατο του dos Santos.

Εσθονία

Το Μάιο του 1992 η Οργάνωση έγγραψε στον Υπουργό Δικαιοσύνης για να του ζητήσει την επιβεβαίωση της ακύρωσης του άρθρου 118 του Ποινικού Κώδικα. Κατά το άρθρο αυτό οι ομοφυλοφιλικές πράξεις ανάμεσα σε ενήλικες που το αποδέχονται αποτελούν ποινική παράβαση και τιμωρούνται με φυλάκιση. Ως το τέλος του 1994 καμία απάντηση δεν είχε δοθεί.

Καζακσάν

Το πρώτο μέρος του άρθρου 104 του Ποινικού Κώδικα απαγορεύει τις ομοφυλοφιλικές πράξεις ανάμεσα σε ενήλικες που το αποδέχονται. Εάν αυτές οι πράξεις γίνονται ιδιωτικά δεν τιμωρούνται δηλώθηκε στη Διεθνή Αμνηστία.

Κιργισία

Το πρώτο μέρος του άρθρου 112 του Ποινικού Κώδικα καταδικάζει τις ομοφυλοφιλικές πράξεις ανάμεσα σε ενήλικες. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης δήλωσε πως κατά την αναθεώρηση του άρθρου η ομοφυλοφιλία θα έπαυε να είναι καταδικάσιμη. Επίσης δήλωσε πως από το 1991 κανένας δεν καταδιώχθηκε από αυτό το άρθρο. Δυστυχώς όμως υπήρξαν καταδίκες το 1990 σύμφωνα με τις δηλώσεις της Δ. Αμνηστίας.

Ρουμανία

Στη Ρουμανία, όπως και σε μεγάλο μέρος των ευρωπαϊκών κρατών της Κεντρικής Ευρώπης, ο Ποινικός Κώδικας δεν έχει ακόμα αλλάξει σε αυτό το σημείο. Αν και μερικά άρθρα καταργήθηκαν από το 1989, το άρθρο 200 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα καταδικάζει με ποινή κάθειρξης ενός ως πέντε χρόνων κάθε άτομο που έχει «σεξουαλικές σχέσεις με ένα άτομο του ίδιου φύλου».

Τον Ιούλιο του 1992 οι αρχές της Ρουμανίας δήλωσαν στους αντιπροσώπους της Διεθνούς Αμνηστίας πως κανένας δεν καταδικάστηκε.

Τουρκία

Στην Τουρκία, οι ομοφυλόφιλοι, άνδρες και γυναίκες, που μάχονται για τα δικαιώματά τους, φυλακίζονται και πέφτουν θύματα κακής μεταχείρισης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της αντιμετώπισης είναι το παράδειγμα τριών ατόμων και 28 αντιπροσώπων που ήρθαν προς υπεράσπισή τους από το εξωτερικό. Τα άτομα αυτά όπως δήλωσε στο έγγραφο της Διεθνούς Αμνηστίας, συνελήφθησαν γιατί υπερασπίζονταν την ισότητα των δικαιωμάτων για τους ομοφυλόφιλους και την συμπεριφορά τους. Κάποια από αυτά τα 28 άτομα δέχτηκαν ταπεινωτική και εξευτελιστική συμπεριφορά κατά την κράτησή τους. Τελικώς μόνο δύο αφέθηκαν ελεύθεροι. Κατά την Οργάνωση, αυτές οι συλλήψεις παρουσιάζουν μια σοβαρή υποβάθμιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όσον αφορά τους ομοφυλόφιλους στην Τουρκία και αυτούς που προσπαθούν να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.

Η πρώτη Σύνοδος, αλληλεγγύης για τους ομοφυλόφιλους θα γινόταν στην Κων/πολη από τις 2 έως τις 6 Ιουλίου του 1993. Το Υπουργείο Εσωτερικών την απαγόρευσε, γιατί θα ήταν αντίθετη στις «παραδοσιακές και ηθικές αξίες». Στις 3 Ιουλίου οι αντιπρόσωποι που είχαν κληθεί να βρεθούν στη Σύνοδο αποφάσισαν να δώσουν συνέντευξη Τύπου για να διαμαρτυρηθούν γι' αυτήν την απόφαση. Οι τρεις Τούρκοι αγωνιστές συνελήφθησαν κατά τη Συνέντευξη, ενώ οι περισσότεροι από τους ξένους αντιπροσώπους συνελήφθησαν πηγαίνοντας σ' αυτήν. Όλα έγιναν κατά την άπουη της Διεθνούς Αμνηστίας για να ταπεινωθούν αυτά τα άτομα και να εξευτελίσουν τις σεξουαλικές προτιμήσεις τους (Extrains des documents d' action d' Amnesty International).

Γαλλία

Το 1981 ο νόμος που αναφέρεται στα σεξουαλικά εγκλήματα αναγνώρισε ως νόμιμες τις σχέσεις μεταξύ ομοφυλοφίλων που συγκατατίθενται. Επίσης ορίστηκε ως ηλικία σεξουαλικής ενηλικίωσης αυτή των 15 χρόνων και για τους ομοφυλόφιλους. Την ίδια χρονιά, στις 4 Απριλίου, πάνω από 10.000 ομοφυλόφιλοι, διαδηλώνουν ελεύθερα στο Παρίσι αγωνιζόμενοι για τα δικαιώματά τους. Στην αρχή της πομπής προσωπικότητες του πνευματικού χώρου και της πολιτικής. Από τότε η Gay Pride γίνεται κάθε χρόνο. Μια «γιορτή», με τη μορφή διαδήλωσης, στους δρόμους του Παρισιού.

Βλέπουμε πως τα πράγματα για τη Γαλλία δείχνουν πιο αισιόδοξα σε σχέση με τις άλλες χώρες. Ίσως αυτό οφείλεται στους αλληπάλληλους αγώνες που έκαναν οι ομοφυλόφιλοι, προκειμένου να σπάσουν τον

κλειό των ηθικών αναστολών σε μια κοινωνία που εδώ και πολλά χρόνια έδειχνε να ελευθερώνεται από τα ταμπού και τις προκαταλήψεις της.

Πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι οι Γάλλοι αναγνωρίζουν πλέον στους ομοφυλόφιλους το δικαίωμα να αποκτήσουν παιδί αν το επιθυμούν και παρουσίασαν στην τηλεόραση, την άνοιξη του 1994, έναν άντρα ομοφυλόφιλο και μια γυναίκα ομοφυλόφιλη, η οποία ζει με τη φίλη της, που απέκτησαν ένα παιδί (Κ. Τσαρούχας, σελ. 299).

Αυτό που τελικά ίσως ενοχλεί την κοινωνία είναι ότι η ομοφυλοφιλία είναι κάτι που δεν μπορεί να ελέγξει ή να εμποδίσει. Με τους νόμους που θέτει, οι οποίοι σιγά-σιγά χάνουν και την ισχύ που είχαν κάνει το παράνομο γι' αυτήν πιο ενδιαφέρον και επιτρέπει κατά αυτόν τον τρόπο την οποιαδήποτε συμπεριφορά. Η διαδικασία του κοινωνικού στιγματισμού αποδυναμώνεται, βαδίζοντας σε μια κατεύθυνση όπου αξίες και ήθη χάνονται.

Αυτό που θα μπορούσαμε να δεχτούμε είναι ένας συνδυασμός διαφόρων παραγόντων ότι στα σίγουρα οι κοινωνικοί δεσμοί και η διαδικασία της μάθησης παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση της ομοφυλόφιλης σεξουαλικότητας που όμως η κατεύθυνση αυτή επηρεάζεται και από λόγους που είναι καθαρά προσωπικοί.

Ο συνδυασμός αυτός αγκαλιάζει πιο σφαιρικά τη γέννηση της ομοφυλόφιλης συμπεριφοράς. Αλλού η κρίση μας σταματά εδώ χωρίς να χαρακτηρίζει, χωρίς να γεννά ηθικές δεσμεύσεις και περιορισμούς.

Φτάνουμε σ' ένα σημείο που όλα γίνονται δεκτά, αρκεί να παραβιάζουν τις δικές μας προσωπικές ελευθερίες και επιλογές. Άρα αντιμετωπίζεται η ομοφυλοφιλία με αδιαφορία και μέχρι εδώ φτάνει η αποδοχή.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας αυτής έχουμε τους δεσμούς που διαμορφώνουν την σεξουαλικότητα του ανθρώπου.

Πρώτα απ' όλα ο υπερδεσμός της οικογένειας. Κατανοώντας την οικογένεια ως μια ομάδα κλειστής εσωτερικής αλληλεπίδρασης με δεσμούς εξαρτημένης ανάπτυξης και δράσης με τους υπόλοιπους κοινωνικούς δεσμούς, περιγράφουμε το σύστημα αναγκών μέσα στην οικογένεια, τον τρόπο ικανοποίησής τους, τις δυνάμεις εξουσίας που αναπτύσσονται λόγω της δυνατότητας ενδυνάμωσης ή καταπίεσης των επιθυμιών αυτών από τους γονείς σε σχέση με τον προσανατολισμό της σεξουαλικότητας.

Η ικανοποίηση της σεξουαλικότητας συμβαίνει αποκλειστικά μόνο στο γονεϊκό σύστημα, ενώ το σύστημα των παιδιών μένει έξω απ' αυτήν. Έτσι η οιδιποδιακή σχέση μεταβάλλεται σε σχέση καθαρά πολιτική με τα προνόμια μαζεμένα στο πρόσωπο του πατέρα-πατριαρχική οικογένεια. Έτσι, η οικογένεια, ενεργεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να επηρεάζει το άτομο. Μπορεί να πιέσει ένα βασικό ομοφυλοφιλικό άτομο να γίνει ετεροφυλόφιλο και να έχει καταστρεπτικές συνέπειες για το ίδιο.

Στην οικογένεια βλέπουμε και το φαινόμενο των συμπλεγμάτων. Μια διαδικασία αρκετά περίπλοκη, η οποία εξηγεί και τις σχέσεις μεταξύ των μελών μιας οικογένειας.

Ο δεσμός της θρησκείας επίσης ασκεί πιέσεις, καταδικάζοντας την ομοφυλόφιλη συμπεριφορά και οποιαδήποτε άλλη σεξουαλική προτίμηση. Πως γίνεται άλλωστε η Εκκλησία να δεχτεί την ομοφυλοφιλία όταν δεν δέχεται τις σχέσεις μεταξύ ετεροφυλόφιλων. Για να γίνει κάτι τέτοιο πρέπει να περάσει πάρα πολύς καιρός μέχρι να δεχτεί η ελληνική κοινωνία, η οποία είναι μια κατεξοχήν συντηρητική κοινωνία, την ομοφυλοφιλική συμπεριφορά. Οι κοινωνίες και ειδικά η ελληνική κοινωνία, έχει μάθει να αμύνεται σε οτιδήποτε διαφεύγει από τις παραδοσιακές πράξεις και αξίες, ειδικότερα αν εισέρχεται και το θρησκευτικό στοιχείο, ώστε η άμυνα είναι ισχυρότερη.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

•Φύλλο

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Γυναίκα	54	77,1%
Άντρας	16	22,9%

Στο σύνολο του δείγματος το 77,1% το αποτελούν γυναίκες και το 22,9% το αποτελούν άντρες.

•Εξάμηνο σπουδών

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Ε΄	27	38,6%
ΣΤ΄	22	31,4%
Επί πτυχίο	21	30,3%

Παρατηρούμε ότι το δείγμα της έρευνας είναι βρίσκεται μεταξύ Ε΄ εξαμήνου και Πτυχίου. Αλλά την πλειονότητα του δείγματος το 38,6% αποτελούν σπουδαστές του Ε΄ εξαμήνου.

•Πιστεύεται ότι η ομοφυλοφιλία είναι:

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Συμπεριφορά που οφείλεται σε βιολογικούς παράγοντες	22(31,4%)	48(68,6%)
Γενετική ανωμαλία	10(14,3%)	60(85,7%)
Ψυχολογική ιδιαιτερότητα	8(11,4%)	62(88,6%)
Ψυχική ασθένεια	70(100%)	0(0%)
Προσωπική επιλογή	46(65,7%)	24(34,3%)
Προσαρμογή σε κατά καιρούς ή σε υποομάδες κοινωνικά παραδεκτή συμπεριφορά	1(1,4%)	69(98,6)
Κάτι άλλο	1(1,4%)	69(98,6%)

Το σύνολο των σπουδαστών (100%) ανεξαρτήτως εξαμήνου, φύλου δέχεται την ομοφυλοφιλία ως ψυχική ασθένεια. Επίσης μεγάλο ποσοστό αυτών 98,6% υποστηρίζει ότι η ομοφυλοφιλία δεν αποτελεί προσαρμογή σε κατά καιρούς ή σε υποομάδες κοινωνικά παραδεκτή συμπεριφορά, ενώ το 88,6% δεν ορίζει την ομοφυλοφιλία σαν μια ψυχική ιδιαιτερότητα.

Ομοφυλοφιλία

• Το νομικό καθεστώς απέναντι στην ομοφυλοφιλία, στην Ελλάδα σήμερα είναι:

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοσπαία αναλογία (%)
Οι ομοφυλόφιλες σχέσεις είναι επιτρεπτές μετά την συμπλήρωση του 16 έτους της ηλικίας	4	5,7%
Συνιστούν κολάσιμο αδίκημα	16	21,4%
Είναι απλό πλημμέλημα	2	2,9%
Είναι νομικό κώλυμα	4	5,7%
Δεν γνωρίζω	44	62,9%

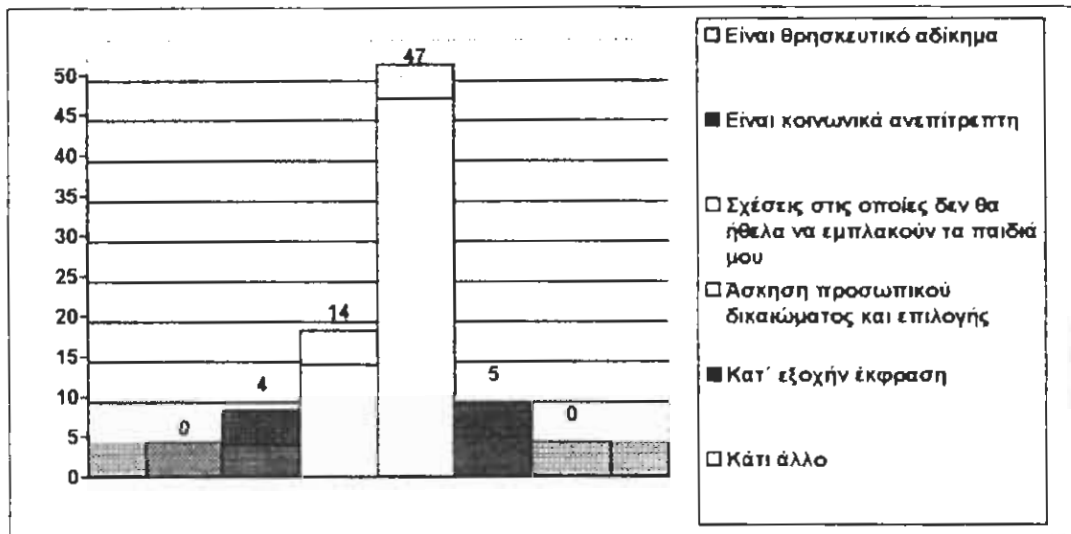
Η πλειοψηφία των σπουδαστών του δείγματος το 62,9% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει, ενώ το 21,4% υποστηρίζει ότι οι ομοφυλόφιλες σχέσεις συνιστούν κολάσιμο αδίκημα.

Ομοφυλοφιλία

•Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την προσωπική στάση, άποψη των σπουδαστών απέναντι στις ομοφυλόφιλες σχέσεις.

Ομοφυλόφιλες σχέσεις	Αριθμός Σπουδαστών n	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Είναι θρησκευτικό αδίκημα	0	0%
Είναι κοινωνικά ανεπίτρεπτη	4	5,7%
Σχέσεις στις οποίες δεν θα ήθελα να εμπλακούν τα παιδιά μου	14	20,0%
Άσκηση προσωπικού δικαιώματος και επιλογής	47	67,1%
Κατ' εξοχήν έκφραση	5	7,1%
Κάτι άλλο	0	0%

Παρατηρούμε ότι το 67,1% του δείγματος υποστηρίζει ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί άσκηση προσωπικού δικαιώματος και επιλογής ένα ποσοστό 20% δεν θα ήθελε σε αυτές τις σχέσεις να εμπλακούν τα παιδιά τους, ενώ κανένας σπουδαστής δεν τοποθετεί τις ομοφυλόφιλες σχέσεις σαν θρησκευτικό αδίκημα 0% (Σχήμα 1).

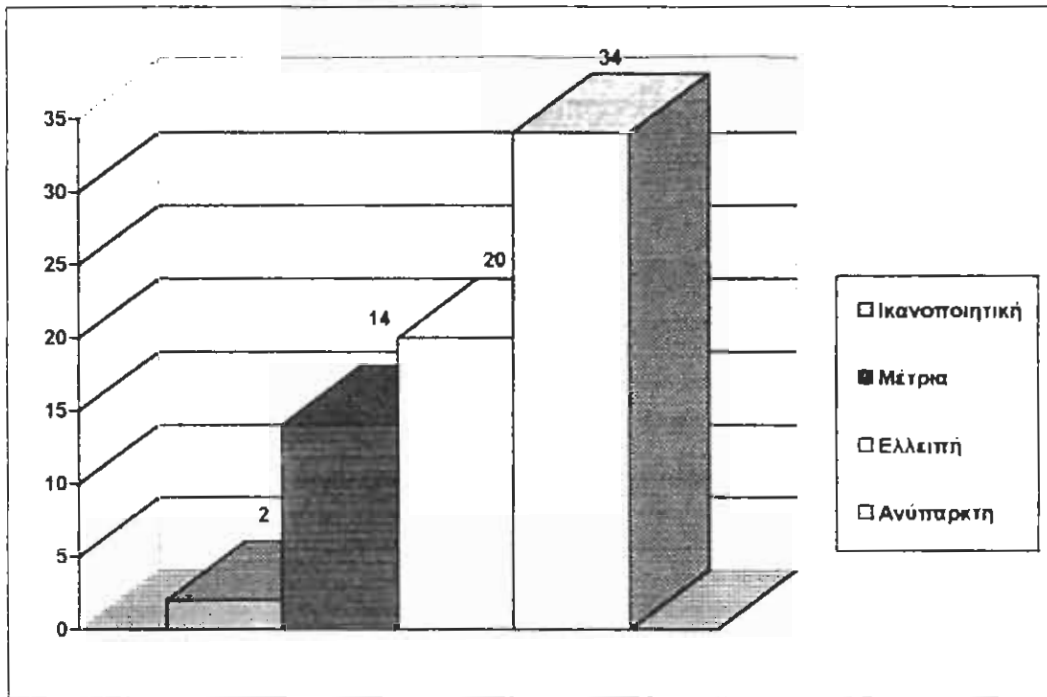

Σχήμα 1. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με την προσωπική τους άποψη απέναντι στις ομοφυλόφιλες σχέσεις.

- Χαρακτηρίζετε την ενημέρωση που οι εκπαιδευτικοί κατά την διάρκεια των σπουδών σας στο τμήμα κοινωνικής εργασίας έχουν δώσει γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας;

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Πολύ καλή	0	0%
Ικανοποιητική	2	2,9%
Μέτρια	14	20%
Ελλιπή	20	28,6%
Ανύπαρκτη	34	48,6%

Το 48,6% χαρακτηρίζει την ενημέρωση του από τους εκπαιδευτικούς φορείς ανύπαρκτη, το 28,6% ελλιπή, ενώ κανένας σπουδαστής δεν χαρακτηρίζει την ενημέρωση που δίνεται όσο αφορά την ομοφυλοφιλία πολύ καλή 0% (Σχήμα 2).

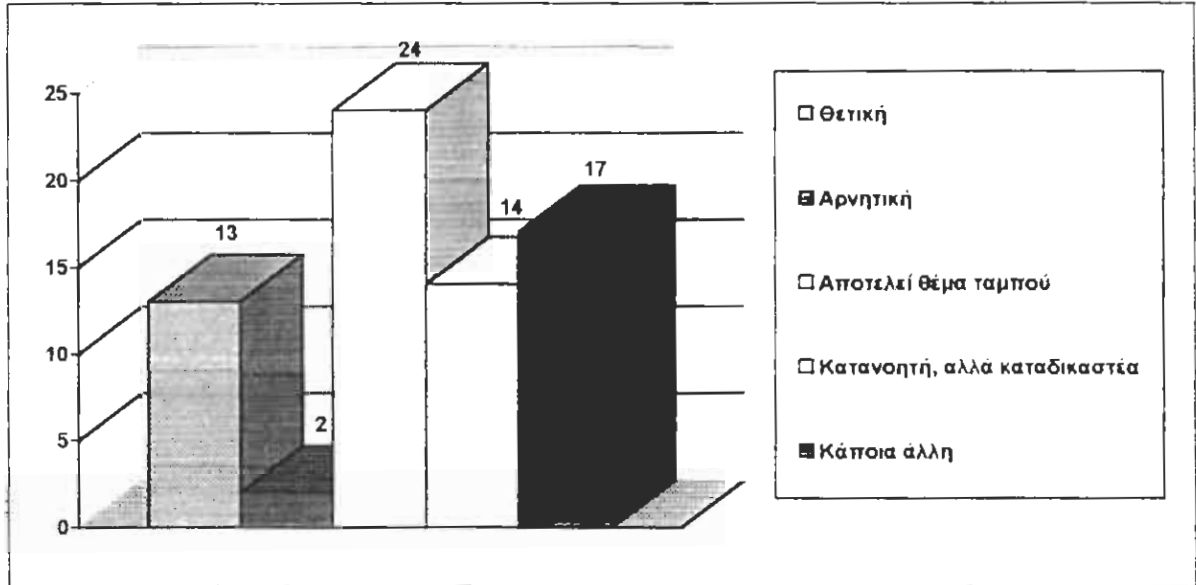

Σχήμα 2. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με το πως χαρακτηρίζουν την ενημέρωσή τους από τους εκπαιδευτικούς κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο τμήμα κοινωνικής εργασίας γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας.

•Πιστεύεται ότι μέσα από τα μαθήματα της κοινωνικής εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση:

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Θετική	13	18,6%
Αρνητική	2	2,9%
Αποτελεί θέμα ταμπού	24	34,3%
Κατανοητή, αλλά καταδικαστέα	14	20,0%
Κάποια άλλη	17	24,3%

Το 2,9% μόνο των σπουδαστών πιστεύει ότι εκφράζεται στάση αρνητική, το 18,6% στάση θετική ενώ το 34,3% ότι αποτελεί θέμα ταμπού (Σχήμα 3)

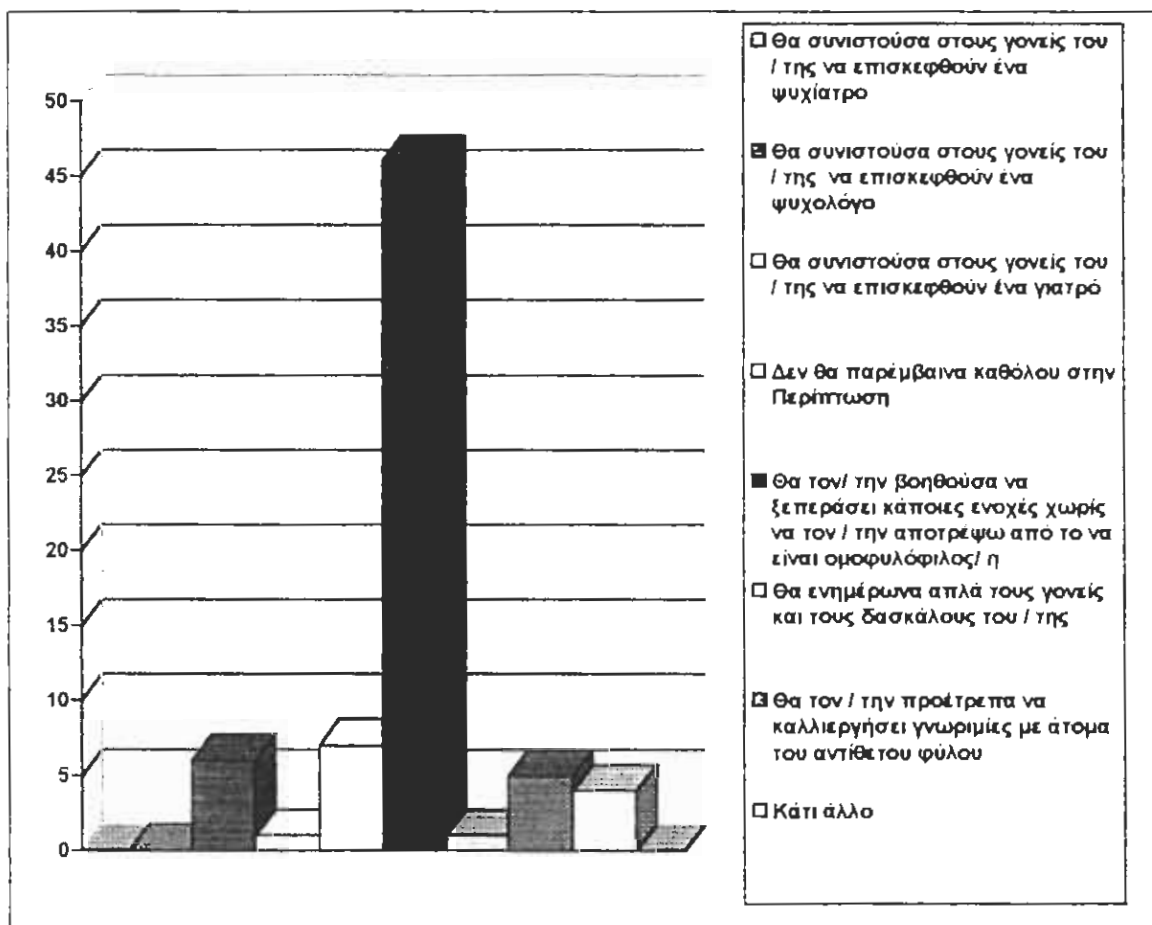
Σχήμα 3. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με την στάση που πιστεύουν ότι εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία μέσα από τα μαθήματα της κοινωνικής εργασίας.

•Εργάζεστε σαν κοινωνικό λειτουργός στην εκπαίδευση και παρατηρείς ένα - μία νέο - νέα που εκφράζει ομοφυλόφιλες προτιμήσεις. Πως θα αντιμετωπίζατε την κατάσταση;

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Θα συνηγορούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν ένα ψυχίατρο	0	0%
Θα συνηγορούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν ένα ψυχολόγο	6	8,6%
Θα συνηγορούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν ένα γιατρό	1	1,4%
Δεν θα παρέμβαινα καθόλου στην Περίπτωση	7	10,0%
Θα τον/ την βοηθούσα να ξεπεράσει κάποιες ενοχές χωρίς να τον / την αποτρέψω από το να είναι ομοφυλόφιλος/ η	46	65,7%
Θα ενημέρωνα απλά τους γονείς και τους δασκάλους του / της	1	1,4%
Θα τον / την προέτρεπα να καλλιεργήσει γνωριμίες με άτομα του αντίθετου φύλου	5	7,1%
Κάτι άλλο	4	5,7%

Παρατηρούμε ότι η πλειονότητα των σπουδαστών 65,7% θα τον/την βοηθούσε να ξεπεράσει κάποιες ενοχές χωρίς να τον/ την αποτρέψω από το να είναι ομοφυλόφιλος/η, ενώ ένα μικρό ποσοστό 1,4% θα

ενημέρωνε τους γονείς και τους δασκάλους του/της και συνάμα ένα αντίστοιχο ποσοστό θα συνιστούσε στους γονείς του / της να επισκεφθούν έναν γιατρό.

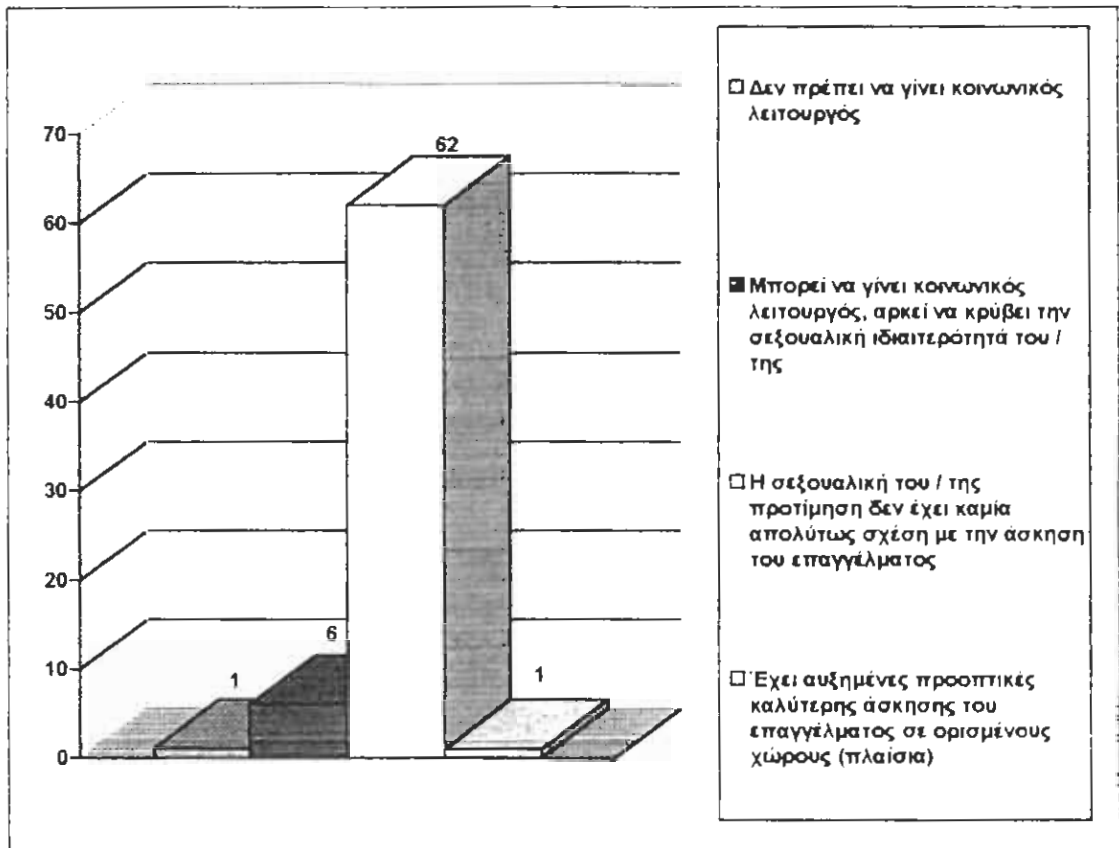
Σχήμα 4. Κατανομή των σπουδαστών σε σχέση με το πως θα αντιμετώπιζαν ένα - μία, νέο - νέα που εκφράζει ομοφυλόφιλες προτιμήσεις εάν εργάζονται σαν κοινωνικοί λειτουργοί στην εκπαίδευση.

Ομοφυλοφιλία

- Στη δεοντολογία του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού διδασκόμαστε ότι αυτός/ η πρέπει να είναι πρότυπο ηθικής. Σύμφωνα με αυτό πιστεύετε ότι ένας / μία ομοφυλόφιλος / η

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Δεν πρέπει να γίνει κοινωνικός λειτουργός	1	1,4%
Μπορεί να γίνει κοινωνικός λειτουργός, αρκεί να κρύβει την σεξουαλική ιδιαιτερότητά του / της	6	8,6%
Η σεξουαλική του / της προτίμηση δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την άσκηση του επαγγέλματος	62	88,6
Έχει αυξημένες προοπτικές καλύτερης άσκησης του επαγγέλματος σε ορισμένους χώρους (πλαίσια)	1	1,4%

Η πλειοψηφία των σπουδαστών 88,6% υποστηρίζουν ότι η σεξουαλική προτίμηση του / τη ομοφυλόφιλου δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την άσκηση του επαγγέλματος, ενώ ένα ποσοστό 1,4% υποστηρίζει ότι δεν πρέπει ένας /μία ομοφυλόφιλος να γίνει κοινωνικός λειτουργός. (Σχήμα 5).

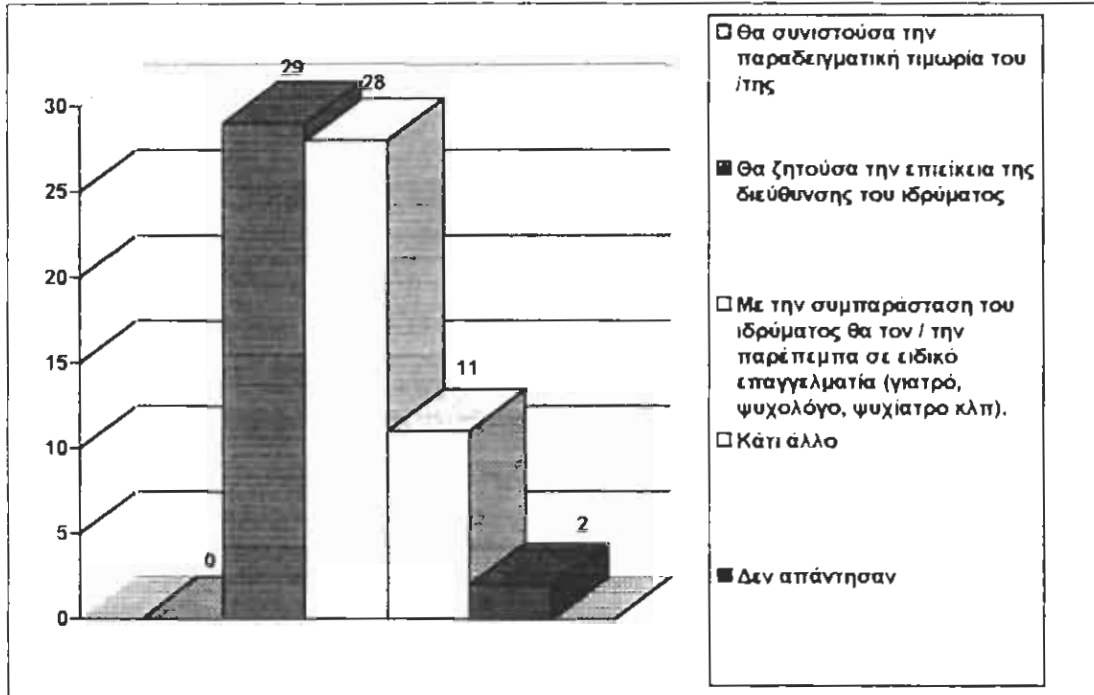

Σχήμα 5. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με το αν ένας - μία ομοφυλόφιλος θα μπορούσε να ασκήσει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού.

•Είστε εργαζόμενος / η κοινωνικός λειτουργός σε ένα ορφανοτροφείο. Ένας - μία από τους τροφίμους πρόκειται να παρουσιαστεί στη διεύθυνση του ιδρύματος αντιμετωπίζοντας κατηγορία για ομοφυλόφιλη σεξουαλική σχέση. Τι στάση θα κρατούσατε;

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Θα συνιστούσα την παραδειγματική τιμωρία του / της	0	0%
Θα ζητούσα την επιείκεια της διεύθυνσης του ιδρύματος	29	41,4%
Με την συμπαράσταση του ιδρύματος θα τον / την παρέπεμπα σε ειδικό επαγγελματία (γιατρό, ψυχολόγο, ψυχίατρο κλπ).	28	40%
Κάτι άλλο	11	15,7%
Δεν απάντησαν	2	2,9%

Παρατηρούμε ότι κανένας σπουδαστής δεν θα συνιστούσε την παραδειγματική τιμωρία του / της, ένα ποσοστό 41,4% θα ζητούσε την επιείκεια της διεύθυνσης του ιδρύματος, ενώ ένα 40% με την συμπαράσταση του ιδρύματος θα τον / την παρέπεμπε σε ειδικό επαγγελματία (γιατρό, ψυχολόγο, ψυχίατρο κλπ) (Σχήμα 6).

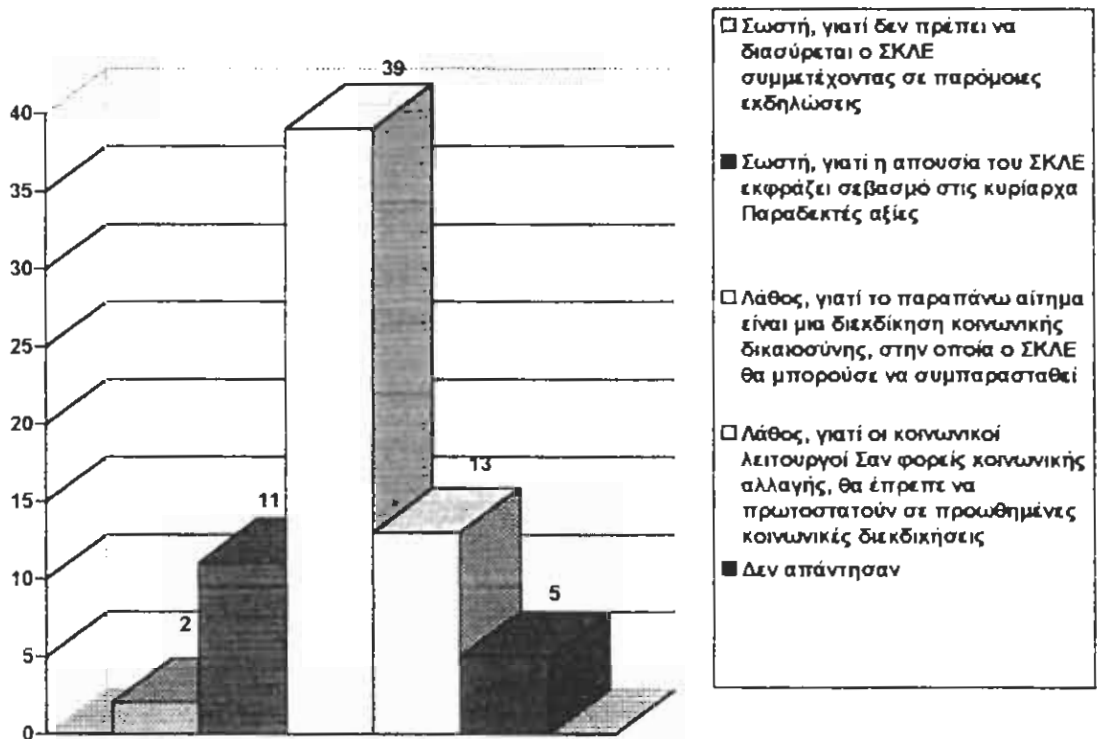
Σχήμα 6. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με την στάση που θα κρατούσαν στην περίπτωση να είναι εργαζόμενοι κοινωνικοί λειτουργοί και ένας / μία τρέφιμος να παρουσιαστεί στη διεύθυνση του ιδρύματος αντιμετωπίζοντας κατηγορία για ομοφυλόφιλες σεξουαλικές σχέσεις.

• Έγινε στο παρελθόν πορεία από ομάδες ομοφυλόφιλων με αίτημα της νομιμοποίησης της συμβίωσης των ομοφυλόφιλων (γάμος μεταξύ ομοφυλόφιλων) πως εσείς κρίνεται την απουσία αντιπροσωπείας συμπάραστασης του ΣΚΛΕ (Σύλλογος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας) από την εκδήλωση αυτή:

	Αριθμός Σπουδαστών	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Σωστή, γιατί δεν πρέπει να διασύρεται ο ΣΚΛΕ συμμετέχοντας σε παρόμοιες εκδηλώσεις	2	2,9%
Σωστή, γιατί η απουσία του ΣΚΛΕ εκφράζει σεβασμό στις κυρίαρχα Παραδεκτές αξίες	11	15,7%
Λάθος, γιατί το παραπάνω αίτημα είναι μια διεκδίκηση κοινωνικής δικαιοσύνης, στην οποία ο ΣΚΛΕ θα μπορούσε να συμπαρασταθεί	39	55,7%
Λάθος, γιατί οι κοινωνικοί λειτουργοί Σαν φορείς κοινωνικής αλλαγής, θα έπρεπε να πρωτοστατούν σε προωθημένες κοινωνικές διεκδικήσεις	13	18,6%
Δεν απάντησαν	5	7,1%

Η πλειοψηφία των σπουδαστών 55,7% κρίνει λάθος την απουσία του ΣΚΛΕ, γιατί το παραπάνω αίτημα είναι μια διεκδίκηση κοινωνικής δικαιοσύνης στην οποία ο ΣΚΛΕ θα μπορούσε να συμπαρασταθεί, ενώ η ελάχιστη μειονότητα 2,9% των σπουδαστών θεωρεί την στάση του

ΣΚΛΕ σωστή, γιατί δεν πρέπει να διασύρεται ο ΣΚΛΕ συμμετέχοντας σε παρόμοιες εκδηλώσεις. (Σχήμα 7)

Σχήμα 7. Κατανομή των σπουδαστών ανάλογα με την στάση τους απέναντι στην απουσία αντιπροσωπείας συμπαράστασης του ΣΚΛΕ στην πορεία από ομάδες ομοφυλόφιλων με αίτημα την νομιμοποίηση της συμβίωσης αυτών (γάμος μεταξύ ομοφυλόφιλων).

- Ποια η δική σου γνώμη για τις σχέσεις μεταξύ ομοφυλόφιλων

	<i>Γυναίκες</i>	<i>Ανδρες</i>	<i>(%)</i>
Είναι θρησκευτικό αδίκημα	0	0	0%
Είναι κοινωνικά ανεπίτρεπτη	4	0	5,7%
Σχέσεις στις οποίες δεν θα ήθελα να εμπλακούν τα παιδιά μου	12	2	20%
Άσκηση προσωπικού δικαιώματος και επιλογής	34	13	67,1%
Κατ' εξοχήν έκφραση	4	1	7,1%
Κάτι άλλο	0	0	0%

Παρατηρούμε ότι:

Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία είναι κοινωνικά ανεπίτρεπτη συμπεριφορά, ένα ποσοστό 5,7% των γυναικών υποστηρίζει αυτήν την άποψη σε αντίθεση με την πλήρη απουσία των αντρών.

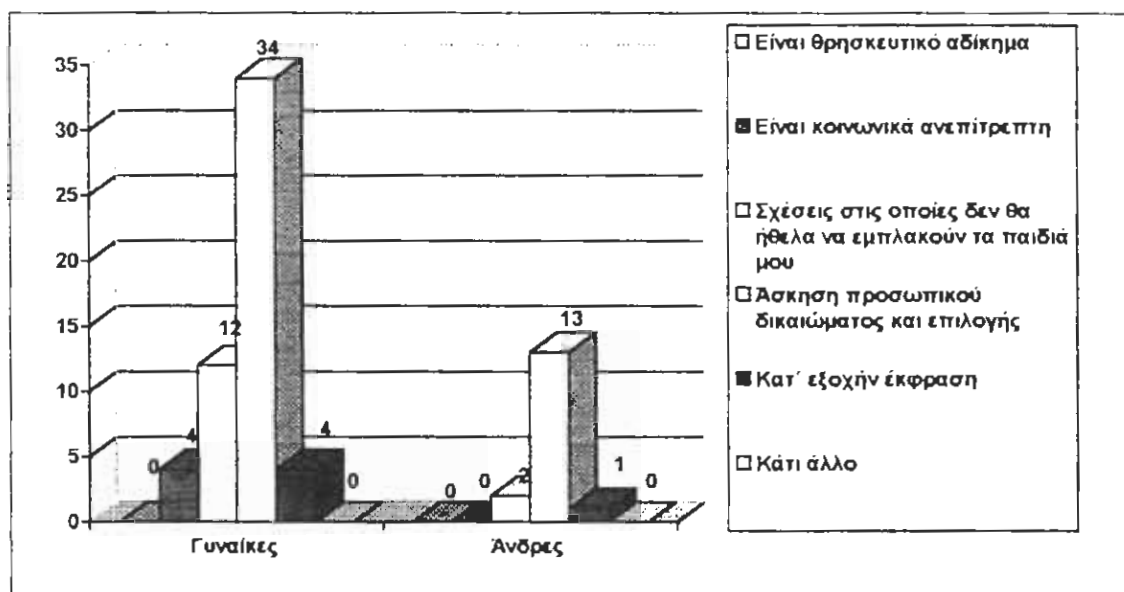
Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί άσκηση προσωπικού δικαιώματος και επιλογής 34 στις 54 γυναίκες (63%) υποστηρίζουν την άποψη αυτή σε αντίθεση με ένα ποσοστό 81% των αντρών 13 στους 16 άντρες.

Υπάρχει διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι στις ομοφυλοφιλικές σχέσεις δεν θα ήθελαν να εμπλακούν τα παιδιά τους. Ένα ποσοστό 22% των γυναικών 12 στις 54 γυναίκες υποστηρίζουν

αυτή την άποψη σε σχέση με ένα ποσοστό 12,5% των αντρών 2 στους 16 άντρες.

Δεν υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί κατ' εξοχήν έκφραση της σεξουαλικής απελευθέρωσης, 7,4% των γυναικών 4 στις 54 γυναίκες υποστηρίζουν αυτή την άποψη σε σχέση με ένα ποσοστό 6,2% των αντρών 1 στους 16 άντρες

Τέλος, βλέπουμε ότι και τα δύο φύλα είναι αντίθετα στην άποψη ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί θρησκευτικό αδίκημα.

Σχήμα 1. Συσχετισμός μεταξύ φύλου των σπουδαστών και της προσωπικής τους άποψης για τις σχέσεις μεταξύ ομοφυλόφιλων.

•Στη δεοντολογία του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού διδασκόμαστε ότι αυτός πρέπει να είναι πρότυπο ηθικής. Σύμφωνα με αυτό πιστεύεται ότι ένας / μία ομοφυλόφιλος /η:

	Γυναίκες	Άντρες	
Δεν πρέπει να γίνει κοινωνικός λειτουργός	1	0	1,4%
Μπορεί να γίνει κοινωνικός λειτουργός, αρκεί να κρύβει την σεξουαλική ιδιαιτερότητά του / της	6	0	8,6%
Η σεξουαλική του / της προτίμηση δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την άσκηση του επαγγέλματος	47	15	88,6%
Έχει αυξημένες προοπτικές καλύτερης άσκησης του επαγγέλματος σε ορισμένους χώρους (πλαίσια)	0	1	1,4%

Παρατηρούμε ότι:

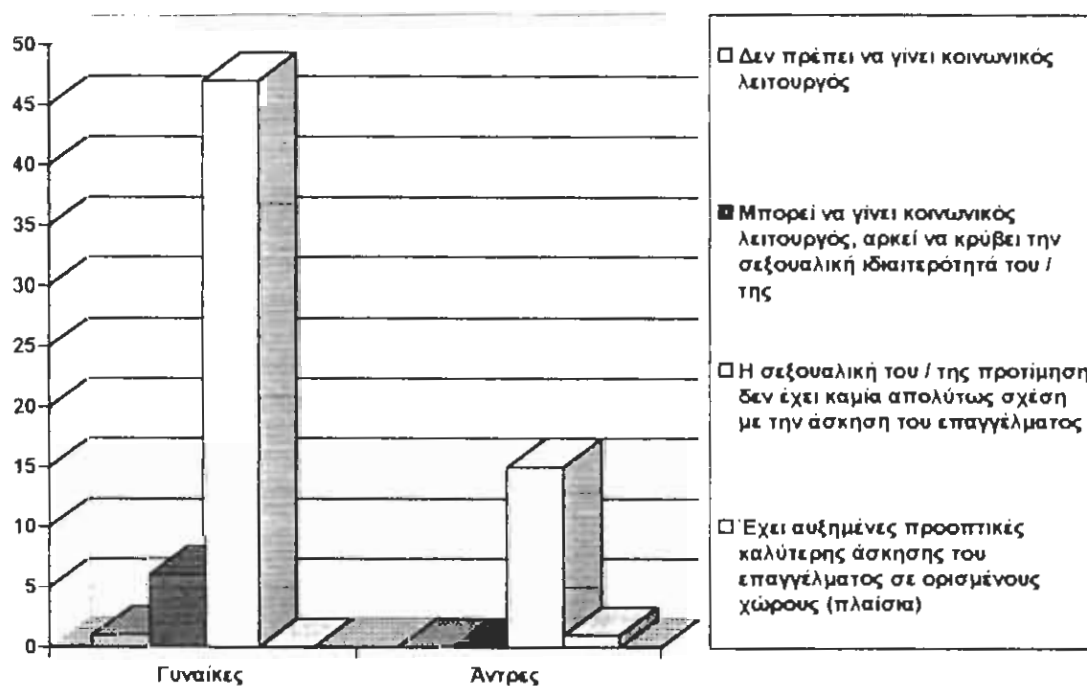
Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι ένας ομοφυλόφιλος δεν πρέπει να γίνει κοινωνικός λειτουργός. Οι άντρες είναι αντίθετοι σε αυτή την άποψη ενώ ένα ποσοστό 1,8% των γυναικών υποστηρίζει αυτή την άποψη.

Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι ένας ομοφυλόφιλος μπορεί να γίνει κοινωνικός λειτουργός, αρκεί να κρύβει την σεξουαλική του ιδιαιτερότητα. Οι άντρες δεν υποστηρίζουν την

άποψη αυτή σε αντίθεση με ένα ποσοστό 11% των γυναικών που είναι υπέρ αυτής της άποψης

Δεν υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι η σεξουαλική προτίμηση ενός / μίας ομοφυλόφιλου δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την άσκηση του επαγγέλματος.

Τέλος υπάρχει, σημαντική διαφορά μεταξύ φύλου και της άποψης ότι ένας ομοφυλόφιλος έχει αυξημένες προοπτικές καλύτερης άσκησης του επαγγέλματος σε ορισμένους χώρους (πλαίσια). Εδώ οι γυναίκες είναι αντίθετες σε αντίθεση με τους άντρες που υποστηρίζουν αυτή την άποψη κατά 6%.

Σχήμα 2. Συσχετισμός μεταξύ φύλου των σπουδαστών και της άποψης αν ένας/μία ομοφυλόφιλος μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού.

•Το νομικό καθεστώς απέναντι στην ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα σήμερα είναι:

	Ε΄	ΣΤ΄	ΠΤ΄	(%)
Οι ομοφυλόφιλες σχέσεις είναι επιτρεπτές μετά την συμπλήρωση του 16 έτους της ηλικίας	1	1	2	5,7%
Συνιστούν κολάσιμο αδίκημα	4	6	6	22,9%
Είναι απλό πλημμέλημα	2	0	0	2,9%
Είναι νομικό κώλυμα	1	1	2	5,7%
Δεν γνωρίζω	19	14	11	62,9%

Παρατηρούμε ότι:

Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία είναι απλό πλημμέλημα. Οι σπουδαστές του ΣΤ΄ εξαμήνου και πτυχίου δεν υποστηρίζουν αυτήν την άποψη σε αντίθεση με ένα ποσοστό 5% των σπουδαστών του Ε΄ εξαμήνου που είναι υπέρ αυτής της απόψεως.

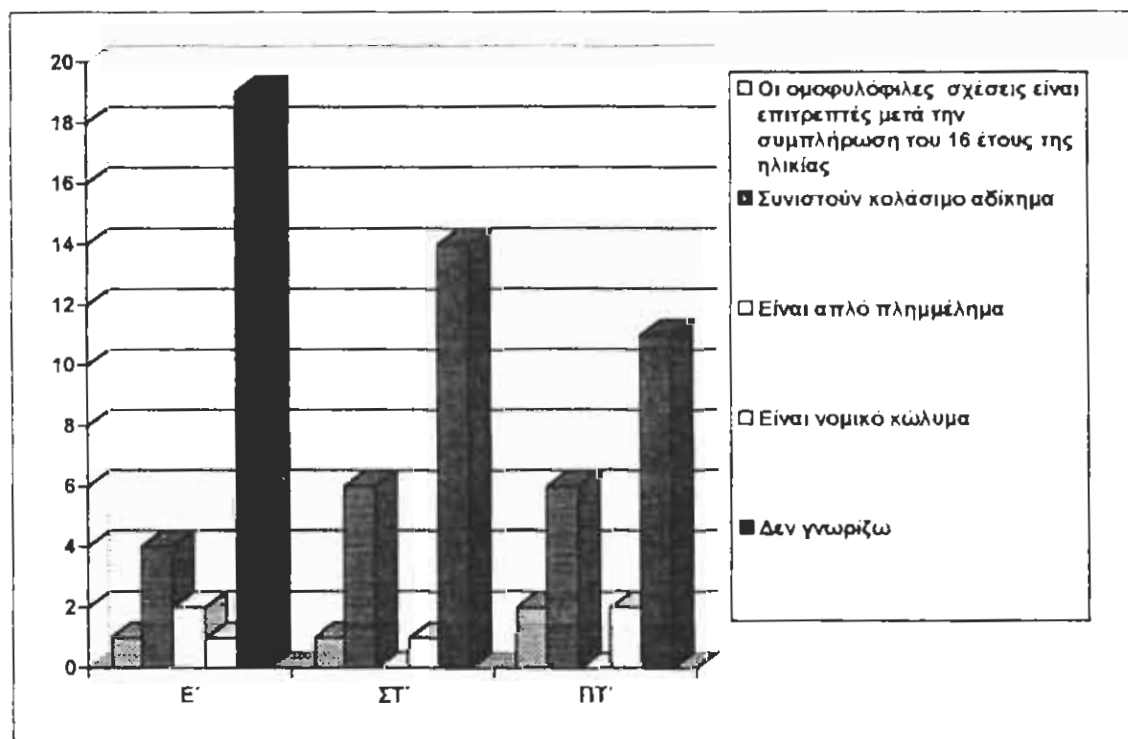
Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία στην Ελλάδα νομικά αποτελεί κολάσιμο αδίκημα. Περίπου το 20% των σπουδαστών του ΣΤ΄ εξαμήνου και των σπουδαστών επί πτυχίου υποστηρίζουν αυτή την άποψη σε σχέση με ένα ποσοστό 10,4% του Ε΄ εξαμήνου.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ Ε΄ και ΣΤ΄ και της άποψης ότι οι ομοφυλόφιλες σχέσεις είναι επιτρεπτές μετά την συμπλήρωσης του 16 έτους της ηλικίας. Από το Ε΄ εξάμηνο ένα

ποσοστό 2,6% υποστηρίζει αυτή την άποψη, από το ΣΤ' εξαμήνο το 3,2% ενώ αντίθετα από τους σπουδαστές επί πτυχίο έχουμε ένα ποσοστό 6,6% άρα εδώ υπάρχει σημαντική διαφορά σε σχέση με το Ε' εξαμήνο και ΣΤ' εξαμήνο.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί νομικό κώλυμα για κατάληψη θέσης στο δημόσιο.

Τέλος, υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι δεν γνωρίζουν οι σπουδαστές το νομικό καθεστώς που επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα απέναντι στην ομοφυλοφιλία. Από το Ε' εξαμήνο ένα ποσοστό 49,2% υποστηρίζει αυτή την άποψη από το ΣΤ' εξαμήνο το 44,6% ενώ από τους σπουδαστές επί πτυχίο το 36,6%.

Σχήμα 3. Συσχετισμός μεταξύ εξαμήνου σπουδών και της άποψης για το πιο νομικό καθεστώς απέναντι στην ομοφυλοφιλία επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα.

•Χαρακτηρίζετε την ενημέρωση που οι εκπαιδευτικοί κατά την διάρκεια των σπουδών σας στο τμήμα της κοινωνικής εργασίας έχουν δώσει γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας:

	Ε΄	ΣΤ΄	ΠΤ΄	(%)
Πολύ καλή	0	0	0	0%
Ικανοποιητική	1	0	1	2,9%
Μέτρια	6	6	2	20%
Ελλιπή	8	6	6	28,6%
Ανύπαρκτη	12	10	12	48,6%

Παρατηρούμε ότι:

Όλοι οι σπουδαστές (Ε΄, Στ΄ εξαμήνου και επί πτυχίο) είναι αντίθετα στην άποψη ότι η ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς κατά την διάρκεια των σπουδών τους στο τμήμα κοινωνικής εργασίας γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας είναι πολύ καλή.

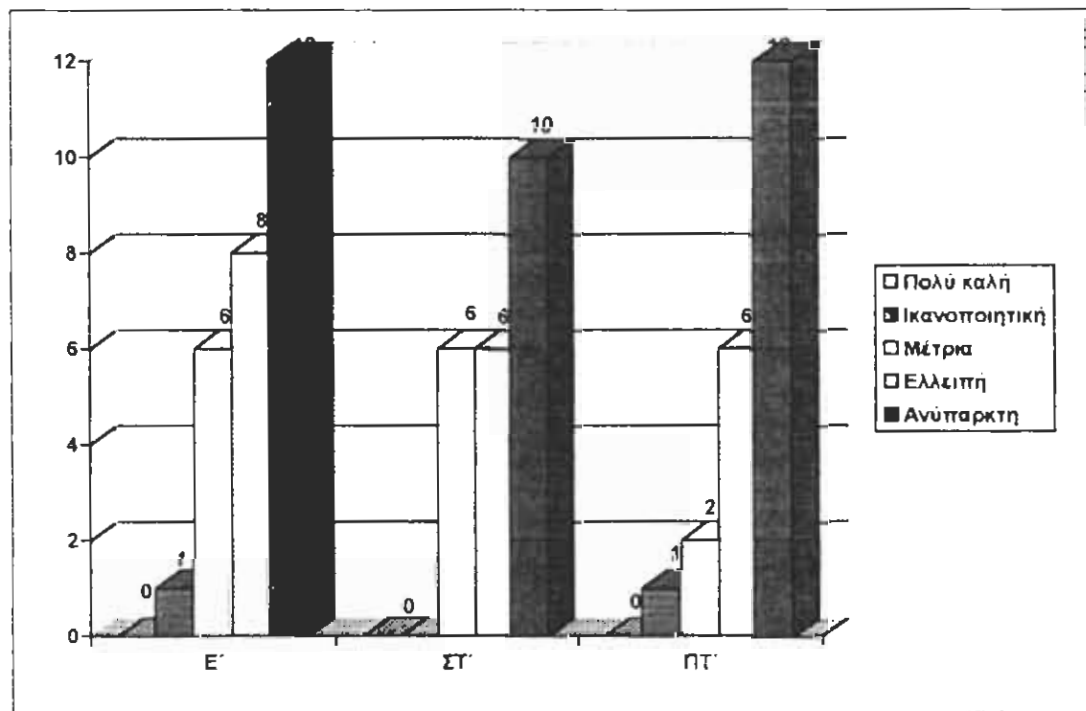
Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ σπουδαστών Ε΄ εξαμήνου και επί πτυχίου όσον αφορά την άποψη ότι η ενημέρωση τους από τους εκπαιδευτικούς κατά την διάρκεια των σπουδών τους στο τμήμα κοινωνικής εργασίας γύρω από την ομοφυλοφιλία είναι ικανοποιητική σε αντίθεση με τους σπουδαστές του Στ΄ εξαμήνου που δεν υποστηρίζουν καθόλου αυτήν την άποψη.

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι η ενημέρωση τους είναι μέτρια. Από το Ε΄ εξαμήνου ένα

15,5% υποστηρίζει αυτή την άποψη, από το Στ' εξαμήνου το 19% και από τους σπουδαστές επί πτυχίο το 6,6%.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου σπουδών και της άποψης ότι η ενημέρωσή τους είναι ελλιπής.

Τέλος, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ Ε' και ΣΤ' εξαμήνου και της άποψης ότι η ενημέρωσή τους είναι ανύπαρκτη (ένα ποσοστό 31% και ένα 31,8% αντίστοιχα) ενώ αντίθετα υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά με τους σπουδαστές επί πτυχίο που υποστηρίζουν αυτήν την άποψη κατά ένα ποσοστό 40%.

Σχήμα 4. Συσχετισμός μεταξύ εξαμήνου σπουδών σε σχέση με τον χαρακτηρισμό που δίνεται στην ενημέρωσή από τους εκπαιδευτικούς του τμήματος κοινωνικής εργασίας γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας.

•Πιστεύεται ότι μέσα από τα μαθήματα της κοινωνικής εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση:

	Ε΄	ΣΤ΄	ΠΤ΄	(%)
Θετική	8	2	3	18,6%
Αρνητική	1		1	2,9%
Αποτελεί θέμα ταμπού	5	11	8	34,3%
Κατανοητή, αλλά καταδικαστέα	6	3	5	20,0%
Κάποια άλλη	7	6	4	24,3%

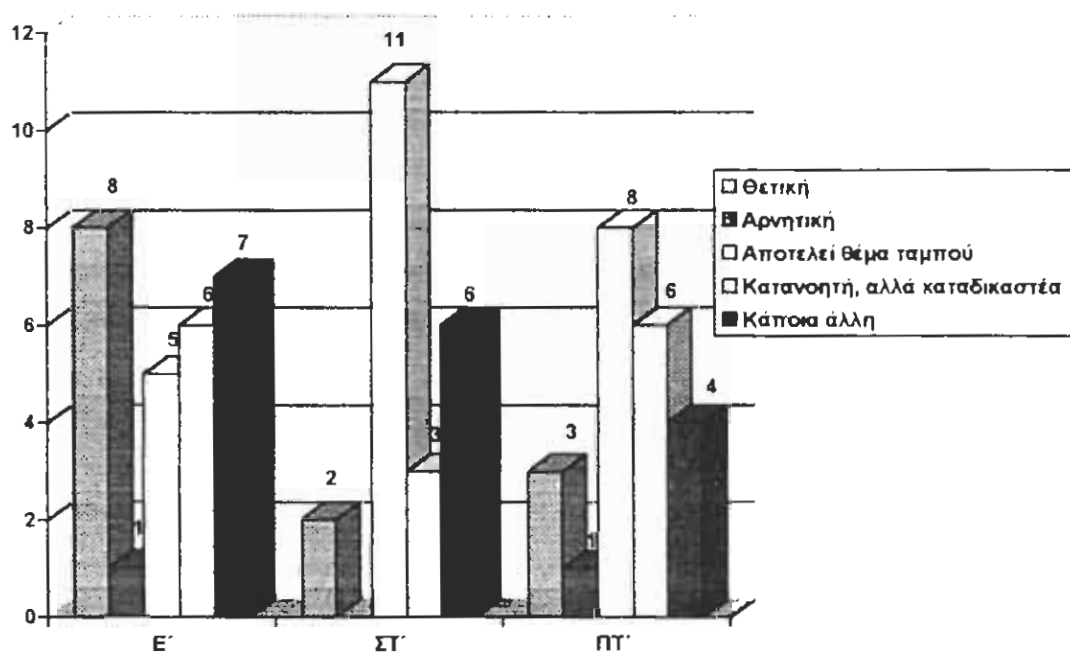
Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου σε σχέση με την άποψη ότι μέσα από τα μαθήματά της Κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση θετική. Από το Ε΄ εξαμ. Το 20,7% υποστηρίζει αυτή την άποψη, από το ΣΤ΄ εξαμ το 6,3% ενώ από τους σπουδαστές επί πτυχίο το 10%.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ Ε΄ εξαμ και σπουδαστών επί πτυχίο σε σχέση με την άποψη ότι μέσα από τα μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση αρνητική σε αντίθεση με τους σπουδαστές του ΣΤ΄εξαμ. που δεν υποστηρίζουν καθόλου αυτή την άποψη.

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ εξαμήνου και της άποψης ότι μέσα από τα μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση σύμφωνα με την οποία η ομοφυλοφιλία αποτελεί θέμα ταμπού. Από το Ε΄εξαμ. το 13% υποστηρίζει αυτή την άποψη, από το ΣΤ΄το 35%, ενώ από τους σπουδαστές επί πτυχίο το 26,6%.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ Ε΄ εξαμ. και σπουδαστών επί πτυχίου σε σχέση με την άποψη ότι μέσα από τα μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση κατανοητή αλλά καταδικαστέα (ένα ποσοστό 15,5% και ένα 16,6% αντίστοιχα) σε αντίθεση με τους σπουδαστές του ΣΤ΄ εξαμήνου που ένα ποσοστό 7,7% υποστηρίζει αυτή την άποψη.

Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ Ε΄ και ΣΤ΄ εξαμήνου σε σχέση με την άποψη ότι στα μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται κάποια άλλη στάση (ένα ποσοστό 18% και ένα 19% αντίστοιχα) σε αντίθεση με το 13,3% των σπουδαστών επί πτυχίο.

Σχήμα 5. Συσχετισμός μεταξύ εξαμήνου και της στάσης που πιστεύουν οι σπουδαστές ότι εκφράζεται μέσα από τα μαθήματα της κοινωνικής εργασίας απέναντι στην ομοφυλοφιλία.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετήσει το θέμα «Ομοφυλοφιλία» και να παρουσιάσει αφ' ενός μεν την εξήγηση και ερμηνεία διαφόρων αξιόλογων και γνωστών για την τότε εποχή επιστημόνων της ομοφυλόφιλης συμπεριφοράς και αφ' ετέρου να εξηγήσει ποιοι παράγοντες επιδρούν στη σεξουαλικότητα του ανθρώπου και την καθορίζουν. Αυτό έγινε με την παρουσίαση των δεσμών (οικογένεια, θρησκεία, παιδεία) που αποτελούν το βασικότερο πυρήνα μιας κοινωνίας.

Στο πρακτικό μέρος που περιλαμβάνει την έρευνα μετρήθηκε η στάση των σπουδαστών με ποσοστά πάνω στο θέμα ομοφυλοφιλίας.

Μελετώντας το πρώτο κεφάλαιο που αναφέρεται στην Ιστορική Αναδρομή βλέπουμε ότι η ομοφυλοφιλία στην Αρχαία Ελλάδα ήταν ένα φαινόμενο διαδεδομένο και παραδεκτό. Οι περιορισμοί που έθεταν, δεν αμφισβητούσαν το «φυσικό» χαρακτήρα της ομοφυλοφιλίας εξέφραζαν αντίθετα την πρόθεση να επιβληθούν όρια στην εξάπλωση ενός ενστίκτου που θεωρούσαν επικίνδυνα «φυσικό» και έπρεπε να τεθεί σε σοβαρό έλεγχο, όπως η ίδιοι έδειχναν από την άλλη.

Το παράξενο έως και το αξιόλογο είναι ότι ποτέ δεν μπλέχτηκαν με θεωρίες πολύπλοκες που έδιναν ξέφρενες εξηγήσεις γύρω από την ομοφυλοφιλία ή αλλιώς «θαυμασμό για το αντρικό φύλο». Δεν αναζήτησαν ποτέ «αιτίες» πράγμα που σημαίνει την θεωρούσαν τόσο

λίγο παράξενη όσο και την επιθυμία να πίνει κανείς, να τρώει και να γελάει.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στις θεωρίες που κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν για να εξηγήσουν την ύπαρξη της ομοφυλόφιλης συμπεριφοράς.

Η γενετική θεωρία γεννήθηκε σε εποχές που ήταν δύσκολο να γίνει κατανοητός ο ψυχικός κόσμος του ανθρώπου. Η βάση με την οποία εξηγούσαν φαινόμενα ήταν η σχέση αιτία - αποτέλεσμα που διέπει όλους του φυσικούς νόμους. Η ερμηνεία που δόθηκε για το φαινόμενο «ομοφυλοφιλία ήταν ότι είχε ως αιτία μερικά γονίδια ή ορισμένες ορμονικές διαταραχές οι οποίες δημιουργούσαν μια τέτοια συμπεριφορά.

Θεωρίες που ακόμη λέγονται και τώρα δίχως όμως να εξηγούν την αληθινή αιτία της ομοφυλοφιλίας, βγάζοντας από έξω προσωπικά βιώματα και άλλους εξωτερικούς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν μια συμπεριφορά.

Οι ψυχαναλυτικές θεωρίες κάνουν έναν συνδυασμό παραγόντων. Δέχοντας πως μπορεί να υπάρχει και γονίδιο που επηρεάζει την εξέλιξη του ατόμου, δέχονται δηλ. τον παράγοντα κληρονομικότητα αναγνωρίζοντας παράλληλα και την βαρύτητα που έχει ο κοινωνικός περίγυρος, πάνω στην διαμόρφωση μιας συμπεριφοράς.

Ο Φρόυντ, ο οποίος υπήρξε και ο επικεφαλής της ψυχανάλυσης, μας μίλησε για την ενστικτώδη τάση που έχει κάθε άτομο να ικανοποιήσει την λίμπιντο δηλ. τις σεξουαλικές του επιθυμίες. Μίλησε και για την

επιρροή που μπορούν να έχουν εξωτερικοί παράγοντες στον προσανατολισμό της σεξουαλικότητας.

Η κλασική τακτική που ακολουθούν είναι να ανατρέχουν στην παιδική ηλικία προκειμένου να βρούμε τις πιθανές αιτίες που συνέβαλαν σε μια συμπεριφορά ομοφυλοφιλική. Κάνουν λόγο για υπερβολική αγάπη προς την μητέρα, καταπιεστική μητέρα που δημιουργούν τραύματα προς το παιδί και άλλα πολλά. Το βάρος των ενοχών που του μεταβίβαζε η κοινή συνείδηση εσωτερικευόταν και φαινόταν σαν προσωπικό ατομικό πρόβλημα. Οι εξηγήσεις δίνονταν και σκοπό είχαν να εξαλείψουν την διαφοροποίηση, άσχετα με το αν ο ομοφυλόφιλος δεν ενοχλούσε κανέναν.

Σήμερα η γνώση έχει βοηθήσει κάπως τη θέση των ομοφυλοφίλων. Πολλές από τις παλιές θεωρίες αναθεωρήθηκαν με σκοπό πάντα να εξηγήσουν την αιτία της προέλευσής της.

Δυστυχώς όμως οι περισσότερες θεωρίες πέφτουν στο κενό γιατί ίσως πρόκειται για ένα αναπάντητο ερώτημα. Τι είναι τελικά η ομοφυλοφιλία; Ο καθένας δίνει την απάντηση που θέλει να δώσει επηρεασμένος από τα δικά του πιστεύω και τις εμπειρίες. Δεν μπορούμε να βάλουμε φραγμούς και να καταρρίψουμε όλες αυτές τις αρχές που έμαθε ο καθένας από τη δική του οικογένεια και την κοινωνία που ζει και μεγαλώνει. Θα έπρεπε όμως να τους βοηθήσουμε να κατανοήσουν μια συμπεριφορά δίχως να την κατακρίνουν. Εμείς ως Κ. Λειτουργοί θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε μια τέτοια προσπάθεια κατανόησης και αποδοχής των ομοφυλοφίλων. Πιστεύουμε ότι για να γίνει κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο να υπάρχει ένας Κοιν. Λειτουργός που θα βοηθήσει με τους κατάλληλους χειρισμούς, τις γνώσεις και την εμπειρία του .

Αυτό θα γίνει με την πληροφόρηση πάνω στο θέμα και με την άμεση επαφή με διάφορες κοιν. Ομάδες. Η άμεση επαφή με τις κοινωνικές ομάδες θα βοηθήσει τον πολίτη να έρθει πιο κοντά στην ομοφυλ. Και να αρχίσει να κατανοεί και να αποδέχεται στην πορεία τον ομοφυλόφιλο ως ισότιμο μέλος της κοινωνίας αναγνωρίζοντάς του το δικαίωμα για αποδοχή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Γκυ Οκενγκέμ, Ιστορική Εικόνα της Ομοφυλοφιλίας, (Μετάφραση Αντιγόνη Γώγου), Εκδόσεις Νεφέλη 1993.
- 2.Dominique Fernandez, Η αρπαγή του Γανυμήδη, (Μετάφραση Λουκάς Θεοδωρακόπουλος), Εκδόσεις Εξώντας 1995.
- 3.Σίγκμουτ Φρόντ, Τρεις μελέτες για την θεωρία της σεξουαλικότητας, Εκδόσεις Επίκουρος 1991.
- 4.Βίλχελμ Ράιχ, Η σεξουαλική Επανάσταση, Εκδόσεις Fischer, Μάιος 1971).
- 5.Χάβελον Έλλις, Σεξουαλική Μύηση και Ανωμαλία, Εκδόσεις Υμηττός, Αθήνα 1955
- 6.Παγκύπρια Εταιρεία Ψυχικής Υγιεινής, Ομιλίες και συζητήσεις από το σεμινάριο, 20-21 Μαρτίου 1982
- 7.Γεωργίου Κ. Ζουφάρι, Σεξουαλική Ορμή, Εκδόσεις Μέλισσα, 17 Μαρτίου 1988.
- 8.Elisabeth Badinter, Η ανδρική ταυτότητα, (Μετάφραση Λίνα Σταματιάδη), Εκδόσεις Κάτοπτρο 1994).
- 9.Κώστας Τσαρούχας, Ομοφυλοφιλία, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1995.
- 10.Γουδέλης Γιάννης, Η ερωτική φιλία των Αρχαίων Ελλήνων, Εκδόσεις Δίφρος 1992).

11. Δεδούσης & Κορδάτος Γ., Συμπόσιο του Πλάτωνα, Μετάφραση Δεδούσης, Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος
12. Georger Boutouille, Ερωτισμός, Εκδόσεις Ράππα 1980
13. Μισέλ Φουκώ, Ιστορία της Σεξουαλικότητας, Μετάφραση Γιώργος Κωνσταντινίδης, Εκδόσεις Ράππα, 1984
14. Εφημερίδα Liberation 2/6/93, 25/6/93, 15/6/93
15. Εφημερίδα La Republique du Gentre 20/7/93
16. Περιοδικό «Ο Πόθος», Οκτώβριος 1996
17. Περιοδικό «Βιταμίνη» τεύχος 5, Δεκέμβρης 1996
18. Περιοδικό «Δέον» τεύχος 1, Ιούνιος 1997
19. Πρακτικά της δημόσιας συζήτησης στην εκδήλωση της ΤΕΘΚ Τρ. Όλοι διαφορετικοί - όλοι ίσοι, 26 Ιουνίου, ημέρα ομοφυλοφιλίας, Θεσ/νίκη 1995

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α) Σπουδάστρια / της - εξάμηνο φοίτησης:

Ε΄....., ΣΤ....., Επί πτυχίο.....

1. Πιστεύεται ότι η ομοφυλοφιλία είναι:

- α) Συμπεριφορά που οφείλεται σε βιολογικούς παράγοντες.....
 - β) Γενετική ανωμαλία.....
 - γ) Ψυχολογική ιδιαιτερότητα.....
 - δ) Ψυχική ασθένεια.....
 - ε) Προσωπική επιλογή.....
 - στ) Προσαρμογή σε κατά καιρούς ή σε υποομάδες κοινωνικά παραδεκτή συμπεριφορά.....
 - ζ) Κάτι άλλο (καθόρισε τις στις επόμενες σειρές).
-
-
-

2. Το νομικό καθεστώς απέναντι στην ομοφυλοφιλία, στην Ελλάδα σήμερα, είναι:

- α) Οι ομοφυλόφιλες σχέσεις είναι επιτρεπτές μετά την συμπλήρωση του 16 έτους της ηλικίας.....
- β) Συνιστούν κολάσιμο αδίκημα.....
- γ) Είναι απλό πλημμέλημα.....
- δ) Είναι νομικό κώλυμα για κατάληψη θέσης στο δημόσιο.....
- ε) Δεν γνωρίζω

3. Ποια η δική σου γνώμη για τις σχέσεις μεταξύ ομοφυλόφιλων;

- α) Είναι θρησκευτικό αδίκημα.....
- β) Είναι κοινωνικά ανεπίτρεπτη συμπεριφορά.....
- γ) Σχέσεις στις οποίες δεν θα ήθελαν να εμπλακούν τα παιδιά μου.....
- δ) Άσκηση προσωπικού δικαιώματος και επιλογής.....
- ε) Κατ' εξοχήν έκφραση της σεξουαλικής απελευθέρωσης.....
- στ) Κάτι άλλο (καθόρισέ το στις επόμενες σειρές):
.....
.....
.....

4. Χαρακτηρίζετε την ενημέρωση που οι εκπαιδευτικοί κατά την διάρκεια των σπουδών σας στο τμήμα κοινωνικής εργασίας έχουν δώσει γύρω από το θέμα της ομοφυλοφιλίας;

- α) Πολύ καλή
- β) Ικανοποιητική
- γ) Μέτρια
- δ) Ελλιπή
- ε) Ανύπαρκτη.....

5. Πιστεύετε ότι μέσα από τα μαθήματα της κοινωνικής Εργασίας εκφράζεται απέναντι στην ομοφυλοφιλία στάση:

- α) Θετική
- β) Αρνητική
- γ) Αποτελεί θέμα ταμπού

δ) Κατανοητή, αλλά καταδικαστέα

ε) Κάποια άλλη (καθορίστε ποια στις επόμενες σειρές)

.....
.....
.....

6. Εργάζεστε σαν κοινωνικός λειτουργός στην εκπαίδευση και παρατηρείτε ένα - μία νέο - νέα που εκφράζει ομοφυλόφιλες προτιμήσεις. Πως θα αντιμετωπίζατε την κατάσταση;

α) Θα συνιστούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν ένα ψυχίατρο.....

β) Θα συνιστούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν ένα ψυχολόγο

γ) Θα συνιστούσα στους γονείς του / της να επισκεφθούν έναν γιατρό.....

δ) Δεν θα παρέμβαινα καθόλου στην περίπτωση.....

ε) Θα τον/ την βοηθούσα να ξεπεράσει κάποιες ενοχές χωρίς να τον / την αποτρέψω από το να είναι ομοφυλόφιλος/η.....

στ) Θα ενημέρωνα απλά τους γονείς και τους δασκάλους του/της.....

ζ) Θα τον / την προέτρεπα να καλλιεργήσει γνωριμίες με άτομα του αντίθετου φύλου.....

η) Κάτι άλλο (γράψε στις επόμενες σειρές τι):

.....
.....
.....

7. Στην δεοντολογία του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού διδασκόμαστε ότι αυτός /η πρέπει να είναι πρότυπο ηθικής. Σύμφωνα με αυτό, πιστεύετε ότι ένας /μία ομοφιλόφιλος / η.

α) Δεν πρέπει να γίνει κοινωνικός λειτουργός.....

β) Μπορεί να γίνει κοινωνικός λειτουργός, αρκεί να κρύβει την σεξουαλική ιδιαιτερότητά του / της.....

γ) Η σεξουαλική του/ της προτίμηση δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την άσκηση του επαγγέλματος

δ) Έχει αυξημένες προοπτικές καλύτερης άσκησης του επαγγέλματος σε ορισμένους χώρους (πλαίσια).

8. Είστε εργαζόμενος /η κοινωνικός λειτουργός σε ένα ορφανοτροφείο. Ένας - μία από τους τροφίμους πρόκειται να παρουσιαστεί στη διεύθυνση του ιδρύματος αντιμετωπίζοντας κατηγορία για ομοφυλόφιλη σεξουαλική σχέση. Τι στάση θα κρατούσατε;

α) Θα συνηγορούσα στην παραδειγματική τιμωρία του / της.....

β) Θα ζητούσα την επιείκεια της διεύθυνσης του ιδρύματος

γ) Με την συμπαράσταση του ιδρύματος θα τον / την παρέπεμπα σε ειδικό επαγγελματία (γιατρό, ψυχολόγο, ψυχίατρο, κ.λ.π.)

δ) Κάτι άλλο (ανέφερε τι στις επόμενες σειρές):

.....
.....
.....

9. Έγινε στο παρελθόν πορεία από ομάδες ομοφυλόφιλων με αίτημα της νομοποίησης της συμβίωσης των ομοφυλόφιλων (γάμος μεταξύ ομοφυλόφιλων) πως εσείς κρίνετε την απουσία αντιπροσωπείας συμπαράστασης του ΣΚΛΕ (Σύλλογος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας) από την εκδήλωση αυτή;

α) Σωστή, γιατί δεν πρέπει να διασύρεται ο ΣΚΛΕ συμμετέχοντας σε παρόμοιες εκδηλώσεις

β) Σωστή, γιατί η απουσία του ΣΚΛΕ εκφράζει σεβασμό στις κυρίαρχα παραδεκτές αξίες

γ) Λάθος, γιατί το παραπάνω αίτημα είναι μια διεκδίκηση κοινωνικής δικαιοσύνης, στην οποία ο Σ.Κ.Λ.Ε. θα μπορούσε να συμπαρασταθεί

δ) Λάθος, γιατί οι κοινωνικοί λειτουργοί σαν φορείς κοινωνικής αλλαγής, θα έπρεπε να πρωτοστατούν σε προωθημένες κοινωνικές διεκδικήσεις.....

Ελληνική Ομοφυλοφιλική Κοινότητα

Μέλος των
International Lesbian and Gay Association, International Gay and Lesbian Youth Organization,
Ελληνική Επιτροπή κατά του Ρατσισμού, Τοπική Επιτροπή Θεσσαλονίκης κατά του Ρατσισμού

Τμήμα Θεσσαλονίκης: *Σύμπραξη κατά της Ομοφυλοφοβίας*
Φιλίππου 51/1^{ος} ορόφος, 54631 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 051-249 846 fax: 051-284 772.
e-mail: diamond@compulink.gr. Internet: <http://www.compulink.gr/homophobia>

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΟΒΙΑΣ

Η οργάνωσή μας έχει στόχο να συμβάλει στην εξάλειψη της ομοφυλοφοβίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και σχέσεων των ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων αλλά και ετεροφυλόφιλων, ανδρών και γυναικών, της κοινωνία μας.

Σαν μέλη αυτής της κοινωνίας που φοβάται και απορρίπτει οτιδήποτε το διαφορετικό, που παρ' όλ' αυτά δίνει σημάδια προβληματισμού και αλληλεγγύης, ζητάμε τη σύμπραξη όλων των ανθρώπων (ατόμων, εταιριών, ομάδων, οργανώσεων) που είναι ευαισθητοποιημένοι στα θέματα κοινωνικού αποκλεισμού και περιθωριοποίησης των ομοφυλόφιλων και αμφιφυλόφιλων, για την πραγματοποίηση των παραπάνω στόχων.

Τα ζητήματα σεξουαλικότητας και διαφορετικών ερωτικών εκφράσεων στην πόλη αλλά περισσότερο στην επαρχία δε συζητούνται και η έκφρασή τους είναι ουσιαστικά αδύνατη γιατί συνεπάγεται την ειρωνεία, τον εξευτελισμό και την απομόνωση.

Πιστεύουμε πως και οι ετεροφυλόφιλοι έχουν να επωφεληθούν από την άρση της ομοφυλοφοβίας της κοινωνίας. Αποφεύγοντας το ρόλο του «δικαστή» ή του «αστυνόμου» της ιδιωτικής ζωής των αμφιφυλόφιλων και ομοφυλόφιλων δημιουργούν μια ποιότητα σχέσεων μαζί τους χωρίς να φθείρονται οι ίδιοι με ζητήματα ξένα προς την προσωπική τους ευτυχία.

Η ενημέρωση, λοιπόν, και η συζήτηση είναι το ζητούμενο σε μια κοινωνία που «δεν ξέρει».

Δραστηριότητες της Σύμπραξης Κατά της Ομοφυλοφοβίας

1. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

- ✓ Ουσιαστική συμμετοχή στην Τοπική Επιτροπή Κατά του Ρατσισμού της Ξενοφοβίας, του Αντισημιτισμού και της Μη Ανοχής με το σκεπτικό ότι η αλληλεπίδραση και αλληλεγγύη μεταξύ των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων είναι βασικά στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της καμπάνιας κατά του ρατσισμού
- ✓ Συνεργασία, θεσμοθετημένη, με συνδικαλιστές των Αθηνών (Ελληνική Ομοφυλοφιλική Κοινότητα, Τμήμα Αθήνας) με τους οποίους από κοινού στήνουμε για πρώτη φορά στη χώρα μας πανελλαδική οργάνωση

2. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ Δημόσια ανοιχτή συζήτηση για την ομοφυλοφιλία στο περίπτερο της πολιτιστικής πρωτεύουσας στις 26.6.'95 (Διεθνή ημέρα της ομοφυλοφιλίας) που οργάνωσε η Τοπική Επιτροπή Θεσσαλονίκης Κατά του Ρατσισμού με τη στήριξη μελών της Σύμπραξης.
Την ίδια ημέρα συμμετοχή Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ. και μέλους της «Σύμπραξης» σε συζήτηση με το ίδιο θέμα σε μεσημεριανή εκπομπή «Ήξεις-Αφίξεις» της δημοσιογράφου κ. Τουπαρλάκη στην ΕΤ3
- ✓ Παρουσίαση της οργάνωσής μας σε εκδήλωση παρουσίασης της Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ. στο δήμο Κουφαλίων στο ΚΑΠΗ της περιοχής, με παρουσία και των ηλικιωμένων
- ✓ Έκδοση διακήρυξης για την παγκόσμια ημέρα κατά του AIDS την 1^η Δεκέμβρη του 1995, η οποία στάλθηκε στον τύπο και μοιράστηκε στην πόλη.
- ✓ Παρουσίαση της οργάνωσης σε αντιρατσιστική εκδήλωση της Ομάδας Εθελοντικής Εργασίας Θεσσαλονίκης.

- ✓ Οργάνωση συζήτησης για τον ομοφυλοφιλικό γάμο στο Εργατούπαλληλικό Κέντρο Θεσσαλονίκης στις 7 03 '96 με μεγάλη συμμετοχή κοινού
- ✓ Παρεμβάσεις στον τύπο. Η Συμπράξη παρακολουθεί τα γραφόμενα στις εφημερίδες και τα περιοδικά και παρεμβαίνει σε περιπτώσεις που το θεωρεί αναγκαίο
- ✓ Η Σύμπραξη έχει σελίδα στο Αλφαβητάρι Κατά του Κοινωνικού Ρατσισμού και της Μη Ανοχής το οποίο εκδόθηκε από την Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ. με τη συνεργασία των ομάδων που την απαρτίζουν σε 2.000 αντίτυπα και το οποίο μοιράστηκε σε σχολεία και εκδηλώσεις για τον ρατσισμό.

3. ΕΚΠΟΜΠΗ ΣΤΟ «ΡΟΔΟΝ fm» ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Η εκπομπή στο ραδιοφωνικό σταθμό «ΡΟΔΟΝ fm» των Σερρών προέκυψε μετά από επαφές που είχαμε με δημοσιογράφους του «Ρόδον» κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων του σταθμού και της Πολιτιστικής Εταιρίας «Πράξις» με την Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ.

Η συνεργασία μας με το «Ρόδον» είναι μια σημαντική εμπειρία για μας και για τους ανθρώπους του ραδιοσταθμού

Η ωριαίες εκπομπές της Συμπράξης γίνονται από το Νοέμβρη του 1995 μία ώρα το μήνα και έχουν την παρακάτω θεματολογία:

- ✓ Ενημέρωση για τα πιο σημαντικό άρθρα που γράφονται στον τύπο σχετικά με την ομοφυλοφιλία, το ρατσισμό, το AIDS καθώς και σχόλια πάνω σ' αυτά.
- ✓ Ενημέρωση για ταινίες, θεατρικές παραστάσεις, εκδηλώσεις της Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ.
- ✓ Συζητήσεις για προβλήματα που αφορούν τους ομοφυλόφιλους (π.χ. με γονείς, στην εργασία), αλλά και γενικότερης φύσης προβλήματά τους. Συζήτηση με κατοίκους των Σερρών (π.χ. με την ψυχολόγο κ. Δ. Χουλιουμη, με θέμα «Σεξουαλικότητα και άτομα με ειδικές ανάγκες»), συνεντεύξεις από ηθοποιούς (Μαίρη Χρονοπούλου, Λάκη Λαζόπουλο).

4. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η τηλεφωνική αυτή γραμμή λειτουργεί σε 24ωρη βάση και έχει στόχο:

- Να καταγράφει προβλήματα και ανάγκες των ομοφυλόφιλων σήμερα.
- Να προσφέρει ηθική στήριξη σε ομοφυλόφιλους ή αμοιφυλόφιλους που έχουν προβλήματα. Να παραπεμπει σε κάποιους ειδικούς (ψυχολόγους, δικηγόρους κλπ) σε όσους τυχόν το ζητήσουν. Να δεχεται καταγγελίες αρνητικής διάκρισης.
- Να ενημερώσει όσους ενδιαφέρονται για την ομοφυλόφιλη ζωή της πόλης: διασκέδαση, εκδηλώσεις πολιτιστικά, ομάδες, έντυπα
- Να συγκεντρώσει άτομα που ενδιαφέρονται για την ενασχόληση με τα ζητήματα που αφορούν τους ομοφυλόφιλους.

5. ΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ INTERNET, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

- Η σελίδα στο Internet και η Συνδιάσκεψη στην CompuLink είναι μια μεγάλη καινοτομία καθώς προσφέρεται σε έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό χρηστών πλήθος πληροφοριών, οι οποίες συνεχώς αυξάνουν παράλληλα με τις δραστηριότητες και τα ενδιαφέροντα της οργάνωσής μας.
- Συζήτηση και επικοινωνία με όσους εισέρχονται στη συνδιάσκεψη. Σ' αυτή μπορούν να εκφράσουν τις αποψεις τους και να δώσουν ιδέες στην ομάδα, να κάνουν διάλογο ή να αποψουν ένα μήνυμα.

6. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η βιβλιοθήκη της Συμπράξης αριθμεί ήδη πάνω από 100 τίτλους βιβλίων (δοκίμια και λογοτεχνία) με θέμα την ομοφυλοφιλία και εμπλουτίζεται με δωρεές από βιβλιοπωλεία της πόλης. Επίσης υπάρχει ένα σημαντικό υλικό που αποτελείται από αποκόμματα εφημερίδων και περιοδικών, πρακτικά συζητήσεων, αφίσες, κάρτες.

Στη βιβλιοθήκη αυτή έχει πρόσβαση το κοινό και ήδη έχει χρησιμεύσει σε φοιτητές του Α.Π.Θ. για εργασίες και έρευνα σχετική με την θεματική της βιβλιοθήκης.

7. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Έκδοση πρακτικών συζήτησης (7.3.1996 στο Ε.Κ.Θ.) με θέμα «ομοφυλοφιλικός γάμος» (πωλείται στους ενδιαφερόμενους).

- Επιμέλεια έκδοσης της Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ. των πρακτικών συζήτησης με θέμα «όλοι διαφορετικοί-όλοι ίσοι. 26^η Ιούνη-ημέρα ομοφυλοφιλίας» (πωλείται στους ενδιαφερόμενους)
- Επιμέλεια έκδοσης της Τ.Ε.Θ.Κ.Ρ. «Αλφαβητάρι κατά του κοινωνικού ρατσισμού και της μη ανοχής» (διανέμεται δωρεάν στους ενδιαφερόμενους)

Ελληνική Ομοφυλοφιλική Κοινότητα

Μέλος των
International Lesbian and Gay Association, International Gay and Lesbian Youth Organization,
Εθνικής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού, Τοπικής Επιτροπής Θεσσαλονίκης κατά του Ρατσισμού

Τμήμα Θεσσαλονίκης: *Σύμπραξη κατά της Ομοφυλοφοβίας*
Φιλίππου 51, 1^{ος} όροφος, 54631 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 031-249 846 fax: 031-284 772.
e-mail: diamond@compulink.gr. Internet: <http://www.compulink.gr/homophobia/>

Τοποθετήσεις σχετικά με τα αιτήματα των ομοφυλόφιλων για

- θεσμοθέτηση της συμβίωσης,
- ίση μεταχείριση στο στρατό και
- το δικαίωμα στην υιοθεσία
- αποδοχή από την εκκλησία

Α. ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Η οργάνωσή μας είναι υπέρ της καθιέρωσης του ομοφυλοφιλικού γάμου (πολιτικού πρωτιστά), επειδή

α) η απαγόρευση του δημιουργεί μια γενικότερη κοινωνική απαξίωση της ομοφυλοφιλίας. Είναι ενδεικτική η αιτιολόγηση του Γάμου στη συζήτηση για το άρθρο 347 του ποινικού κώδικα. «Αν η διάταξις κατηργείτο, η δραστηριότης και η προπαγάνδα των ομοφυλόφιλων θα επεξεταίνετο, θα επεδίωκαν δε ούτοι και την κοινωνικήν αναγνώρισιν των πράξεών των »

β) Όσοι επιθυμούν να παντρευτούν (με κουμπάρο και δήμαρχο) έχουν αξιολογήσει, ότι γι' αυτούς προσωπικά ο γάμος «θα αποτελέσει έναν προστατευτικό μηχανισμό, θα τους βοηθήσει στην προσωπική τους ζωή, την προσωπική τους ισορροπία και ευτυχία, θα λειτουργήσει ως μηχανισμός αλληλοβοήθειας μέσα στην προσωπική τους εξέλιξη», (όπως ανέλυσε η ψυχολόγος Α. Στογιαννίδου σε σχετική ημερίδα που διοργανώσαμε). Γι' αυτό κι εμείς αισθανόμαστε ότι θα πρέπει να στηρίζουμε τα άτομα που κάνουν την επιλογή του γάμου, με την οποία δε βλάπτουν κανέναν τρίτο, ασχέτως αν οι δικές μας προσωπικές επιλογές και ιδεολογίες ταυτίζονται ή δεν ταυτίζονται με τις δικές τους.

Σε κάθε περίπτωση η νομιμοποίηση της σχέσης τους θα συμβάλλει «στην αποδοχή των ομοφυλόφιλων ζευγαριών, την ένταξή τους σε έναν κύκλο κοινωνικό, όπου θα ισχύουν οι ίδιοι κανόνες με αυτούς που ισχύουν για τα ετεροφυλοφιλικά ζευγάρια»

γ)) Οι ομοφυλόφιλοι πληρώνουν τους ίδιους φόρους με τους ετεροφυλόφιλους και γι' αυτό το λόγο δικαιούνται και τα ίδια προνόμια (φοροαπαλλαγές, μεταθέσεις για τους δημόσιους υπαλλήλους, αναγνώριση στο δικαστήριο, σε δημόσιες αρχές και στο νοσοκομείο, φτηνότερο εισιτήριο στην Ολυμπιακή («οικογενειακό ναύλο» που ισχύει για λίγους μήνες το χρόνο και προβλεπει έκπτωση στον/στην σύζυγο 25%), μειωμένη εισφορά στην ΕΛΠΑ (για τον/την σύζυγο μόνο 8.000δρχ/χρόνο), φτηνή μεταφορά τηλεφώνου από τον ΟΤΕ, δικαίωμα στην σύνταξη και στην υγειονομική ασφάλιση και άλλα πάρα πολλά). Και τέλος, η φοροαπαλλαγή δεν αντιστρατεύεται την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ατόμου.

B. ΥΙΟΘΕΣΙΑ - ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ

Ζητούμε το δικαίωμα κηδεμονίας παιδιών και υιοθεσίας, επειδή

- α) πολλοί αμφιφυλόφιλοι/-ες φοβούνται μήπως χάσουν το δικαίωμά τους στην μέριμνα των παιδιών τους, αν ο/η σύζυγός τους τους «κατηγορήσει» για ομοφυλοφιλία (δες πρόσφατη περίπτωση Δοξιάδη-Παναγωπούλου).
- β) οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να κάνουν τεχνητή γονιμοποίηση εάν δεν έχουν έναν άνδρα ο οποίος θα δηλώσει ότι αναλαμβάνει την πατρότητα του μέλλοντος εμβρύου-παιδιού,(δες οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), κατάσταση που θήγει ιδιαίτερα τις ομοφυλόφιλες γυναίκες που επιθυμούν να τεκνοποιήσουν
- γ) ομοφυλόφιλοι/-ες δεν ανατρέφουν χειρότερα τα παιδιά απ' ότι οι ετεροφυλόφιλοι, και επομένως, αν θεωρούν ότι μέσα από την ανατροφή παιδιών ολοκληρώνονται ως προσωπικότητες, τότε θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αναθρέψουν παιδιά

Γ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ

Οι ομοφυλόφιλοι/-ες θα οφεληθούν αν να σταματήσει η διγλωσσία της στρατιωτικής ηγεσίας που τότε τους/τις θέλει να έχουν το δικαίωμα να πάνε στρατό, τότε όχι σε κάθε περίπτωση όμως τους/τις κοιτάζει υποτιμητικά με το να μην αναγνωρίζει την προσωπική τους ζωή (όπως μη αναγνώριση του δικαιώματος διανυκτέρευσης των στρατιωτών στα σπίτια των συντρόφων τους). Αυτό το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση δεν το συνδέουμε με κάποια ιδεολογική τοποθέτηση σχετικά με τον ρόλο που παίζει ο στρατός ως κομμάτι του κρατικού μηχανισμού. Τουναντίον, πιστεύουμε ότι η ίση μεταχείριση των ομοφυλόφιλων εξασθενίζει τα κυρίαρχα παραδοσιακά και συντηρητικά ιδανικά που θέλουν τον στρατό να στηρίζεται στον εθνικισμό (υποτίμηση της διαφορετικότητας των άλλων λαών), στις πιο σκληρές και ανελέητες πτυχές του χριστιανισμού και στις παρωχημένες φαλλοκρατικές μορφές οικογένειας.

Αν μέσα από την αρνητική διάκριση των ομοφυλόφιλων μπορούσε να επιτευχθεί μια μείωση του επιθετικού ρόλου του στρατού και του αυταρχισμού του, εμείς ευχαρίστως θα δεχόμασταν να υποστούμε αρνητικές διακρίσεις.

Η ΕΟΚ-Σύμπραξη είναι αλληλέγγυα με τους αντιρρησίες συνείδησης (άλλωστε συστεγαζόμαστε με το περιοδικό «Αρνούμα»), αλλά συγχρόνως στηρίζουμε το δικαίωμα για ίση μεταχείριση τόσο για τους ομοφυλόφιλους που επιλέγουν να αρνηθούν τη στράτευση, όσο και για εκείνους που επιλέγουν να στρατευτούν (μονο κάποιιοι ψυχικά διεστραμμένοι θα επέλεξαν συνειδητά να πάνε στο στρατό για να δολοφονήσουν). Τασσόμαστε υπέρ της αποδοχής της πολιτισμικής, συνειδησιακής, ερωτικής, φυλετικής κ.λ.π. ιδιαιτερότητας.

Δ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Όσο για την επιθυμία ορισμένων ομοφυλόφιλων να δηλώνουν ανοιχτά τον ερωτικό τους προσανατολισμό και παρ' όλ' αυτά να γίνουν παπάδες και μητροπολίτες: πιστεύουμε, ότι η υλοποίηση ενός τέτοιου δικαιώματος.

α) θα απάλλασσε την εκκλησία της Ελλάδας και πολλούς ιερωμένους από μια αυστηρή αρνητική συμπεριφορά της εκκλησίας που συνειρμικά φέρνει στο μυαλό τον αμερικανό μαύρο δικαστή που είναι ιδιαίτερα αυστηρός προς τους μαύρους κατηγορούμενους.

- β) θα σταματούσε η παραφροσύνη, του να υποτιμά η εκκλησία όχι όσους συνάπτουν γενετήσιες σχέσεις που δεν έχουν ως σκοπό την έγγαμη τεκνοποιία (π.χ. εξωγαμιαίες γενετήσιες σχέσεις ή εντός γάμου γενετήσιες σχέσεις εκτός των γόνιμων για την γυναίκα ημερών ή με τον τρόπο του Αυνάν, με προφυλακτικό κ.λ.π.), αλλά τον προσανατολισμό του ερωτικού συναισθήματος. (Το να δηλώνε ένας ιερωμένος «είμαι ομοφυλόφιλος, αλλά δεν έχω γενετήσιες σχέσεις» θα προκαλούσε σήμερα σαλο), και
- γ) θα απάλλασσε από αγχη μια σειρά λαϊκών (αλλά και κληρικών), οι οποίοι καλώς ή κακώς πιστεύουν σε θεο και στην ορθοδοξία και οι οποίοι στέκονται μπροστά στον παραλογισμό, να βλέπουν την Εκκλησία κατά το μυστήριο του γάμου (των ετεροφυλόφιλων) να εύχεται πάνω απ' όλα για την αρμονική συμβίωση του ζευγαριού, να ευλογεί τα όπλα και τους στρατιώτες, τα κατοικίδια (κατσίκες, αγελάδες κλπ), τα κτήρια, να εύχεται στους αδελφοποιημένους άνδρες «να ζήσεν' αγαπημένοι ως το θάνατο» (όπως Αρχαιολογία, 41, Δεκ. 1991, σελ. 82) και να αρνείται να εύχηθεί σ' ένα ζευγάρι ομοφυλόφιλων να συζήσουν αρμονικά

Προετοιμασία για δημιουργία συλλόγου

Οργανωτικά

Ανώτατο όργανο του συλλόγου είναι η Γενική του Συνέλευση. Αυτή αποφασίζει για τις κατευθύνσεις της δράσης του συλλόγου στη βάση των επιθυμιών και δυνατοτήτων των Τμημάτων του Συλλόγου.

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για την τροποποίηση του καταστατικού και τη διάλυσή του.

Ο Σύλλογος διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υλοποιεί τις κατευθυντήριες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και συντονίζει τις δράσεις των Τμημάτων.

Ο Σύλλογος αποτελείται από Τμήματα. Αυτά έχουν δικό του εσωτερικό κανονισμό, προϋπολογισμό, έδρα και επιμέρους όνομα. Τρία ή περισσότερα άτομα μπορούν να ιδρύσουν Τμήμα. Η ομάδα μελών που επιθυμεί να αποτελέσει Τμήμα του Συλλόγου υποβάλλει σχετική αίτηση στο ΔΣ του Συλλόγου, το δε ΔΣ με αιτιολογημένη υήου των μελών του αποδέχεται ή απορρίπτει την αίτηση. Κάθε Τμήμα εκλέγει ένα τουλάχιστο μέλος του, το οποίο συμμετέχει στο ΔΣ, ως μέλος του.

ΜΕΛΗ

Ο Σύλλογος αποτελείται από τακτικά μέλη, φυσικά πρόσωπα. Κάθε τακτικό μέλος ανήκει σε ένα Τμήμα. Μειονομιανα άτομα γίνονται τακτικά μέλη του Συλλόγου με αίτηση τους σε υπάρχον Τμήμα της πόλης τους, ή, αν δεν υπάρχει Τμήμα στην πόλη τους, υποβάλλουν αίτηση επ' ευθείας στο Τμήμα που είναι κοννύτερα προς αυτά ή στο Τμήμα που τα υπουήοια μέλη επιθυμούν. Κάθε Τμήμα έχει τη δυνατότητα να έχει έκτακτα επίτιμα και μέλη-συναργάτες σύμφωνα με οσα ορίζονται στον Εσωτερικό του Κανονισμό.

Τακτικά μέλη γίνονται τα φυσικά πρόσωπα που αιτούνται σχετικά γραπτάς, αποδέχονται το καταστατικό του Συλλόγου και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Τμήματος που ανήκουν και πληρώνουν τις συνδρομές τους.

Διαγραφή τακτικού μέλους γίνεται όταν αυτό βλάπται με πράξεις του τον Σύλλογο. Η διαγραφή του γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος στο οποίο ανήκει με πλειοψηφία 3/4 των παρόντων τακτικών μελών του Τμήματος σε φανερή ψηφοφορία. Η ψήφος των μελών είναι αιτιολογημένη και τηρούνται πρακτικά. Το υπό διαγραφή μέλος καλείται έγκαιρα και γραπτά στη συνέλευση που θα εξετάσει την

αίτηση για διαγραφή. Αν δεν προσέλθει δύο φορές η διαδικασία διαγραφής γίνεται ερήμην του. Το μέλος για το οποίο υπάρχει θέμα διαγραφής δεν συμμετέχει ούτε στην σχετική ψηφοφορία, ούτε στον υπολογισμό της πλειονότητας των 3/4. Το πρακτικό της διαγραφής και η απόφαση της διαγραφής διαβιβάζεται στο ΔΣ το οποίο κάνει έλεγχο νομιμότητας των διαδικασιών, σε περίπτωση μη νόμιμων διαδικασιών επιστρέφει την υπόθεση στο Τμήμα για επανεξέταση.

Λόγος διαγραφής μέλους είναι η μη εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων για περισσότερα του ενός έτους.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ

Συμμετέχουν πλήρως στις Γενικές Συνελεύσεις του Συλλόγου και στις Συνελεύσεις του Τμήματός τους με δικαίωμα λόγου, του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Υποχρεούνται στην καταβολή των συνδρομών τους.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Συνέρχεται μια φορά το χρόνο στην έδρα κάθε Τμήματος εκ περιτροπής

Θέματα Ημερησίας Διατάξης είναι ο απολογισμός των πεπραγμένων, ο έλεγχος των οικονομικών του παρασπενου ετους και οι κατευθύνεις της κοινής δράσης των Τμημάτων, εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειονοτητα των παροντων τακτικών μελών Όσον αφορά την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου, αυτή γίνεται ως εξής, αποφασίζεται το πλήθος των μελών του, το οποίο είναι το πολύ διπλάσιο από το πλήθος των Τμημάτων του Συλλόγου. Τουλάχιστον ένας εκλεγμενος εκπρόσωπος του κάθε Τμήματος συμμετέχει αυτοδίκαια στο Διοικητικό Συμβούλιο και κατά το δυνατόν ίσο πλήθος εκλεγμενων εκπροσώπων από κάθε Τμήμα.

Η Γενική Συνέλευση συγκάλεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Εάν αυτό αδυνατεί, τότε τη συγκάλει τουλάχιστον το 1/3 των Τμημάτων αυτοδίκαια.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το εκλεγέν Διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται άμεσα μετά την εκλογή του και ψηφίζει με σχετική πλειονοψηφία των υπέρ Πρόεδρο, Αρμόδιο Δημοσίων Σχέσεων, Αρμόδιο Συντονισμού των Τμημάτων και Αρμόδιο Οικονομικών. Εάν για μια θέση υπάρχουν περισσότερες από μια υποψηφιότητες, τότε ο πρώτος σχετικά πλειοψηφών εκλέγεται ως Πρόεδρος, ο δεύτερος εκλέγεται ως Αρμόδιος Δημοσίων

Σχέσεων, σε νέα υιοθεσία ο πρώτος σχετικά πλειοψηφών εκλέγεται ως Αρμόδιος Συντονισμού των Τμημάτων, ο δεύτερος εκλέγεται ως Αρμόδιος Οικονομικών. Οι υπόλοιποι αποτελούν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστον μια φορά το δίμηνο με φυσικό ή ηλεκτρονικό τρόπο, προτείνει ημερήσια διάταξη και εισηγήσεις. Εάν ο Πρόεδρος αδυνατεί να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο, τότε το συγκαλεί ο Αρμόδιος Συντονισμού των Τμημάτων αυτοδικαίως.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ένα ιστορικό Ψήφισμα

Η Τρίτη 8 Φεβρουαρίου 1994 υπήρξε μια ξεχωριστή μέρα για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Με μια πλειοψηφία 159 υπέρ, 98 κατά και 18 αποχών ενέκρινε το ιστορικό Ψήφισμα σχετικά με την ίση μεταχείριση των ομοφυλόφιλων ατόμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που ακολουθεί.

Συγκεκριμένα, η επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών και Εσωτερικών Υποθέσεων, με εισηγήτρια τη γερμανίδα ευρωβουλευτή Claudia Roth, κατέθεσε από τις 26 Ιανουαρίου τη σχετική έκθεση-έρευνα μαζί με την πρόταση ψηφίσματος. Το πλήρες κείμενο του ψηφίσματος έχει ως εξής:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

A. λαμβάνοντας υπόψη τη θέση του για ίση μεταχείριση όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικών προτιμήσεων,

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ομοφυλόφιλα άτομα εκπλώνονται διαρκώς και πιο ανοιχτά στην κοινωνία, και ότι η ποιότητα τρόπων ζωής διαρκώς διευρύνεται

Γ. λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, εντούτοις, σε πολλούς τομείς της κοινωνίας τα ομοφυλόφιλα άτομα υφίστανται ακόμη και σήμερα, και μάλιστα από πολύ νεαρή ηλικία, γελοιοποίηση, εκφοβισμό, διακρίσεις, ακόμη και πράξεις βίας,

Δ. λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι κοινωνικές μεταβολές σε πολλά κράτη μέλη επιβάλλουν αντίστοιχη προσαρμογή των ισχυουσών αστικών, ποινικών και διοικητικών διατάξεων, προκειμένου να είναι δυνατή η άρση των διακρίσεων που οφείλονται σε σεξουαλικές προτιμήσεις, και ότι σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη πραγματοποιηθεί τέτοιου είδους προσαρμογές,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η εφαρμογή εκ μέρους των κρατών μελών νομικών διακρίσεων σε ορισμένους τομείς στους οποίους ισχύει το Κοινοτικό Δίκαιο συνιστά παράβαση των βασικών αρχών των Συνθηκών της ΕΚ και της Ευρωπαϊκής Ενιαίας Πράξης, ιδιαίτερα στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συνθήκης ΕΚ,

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη ευθύνη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για ισότιμη μεταχείριση όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικών προτιμήσεων, στο πλαίσιο της δραστηριότητας και των αρμοδιοτήτων της,

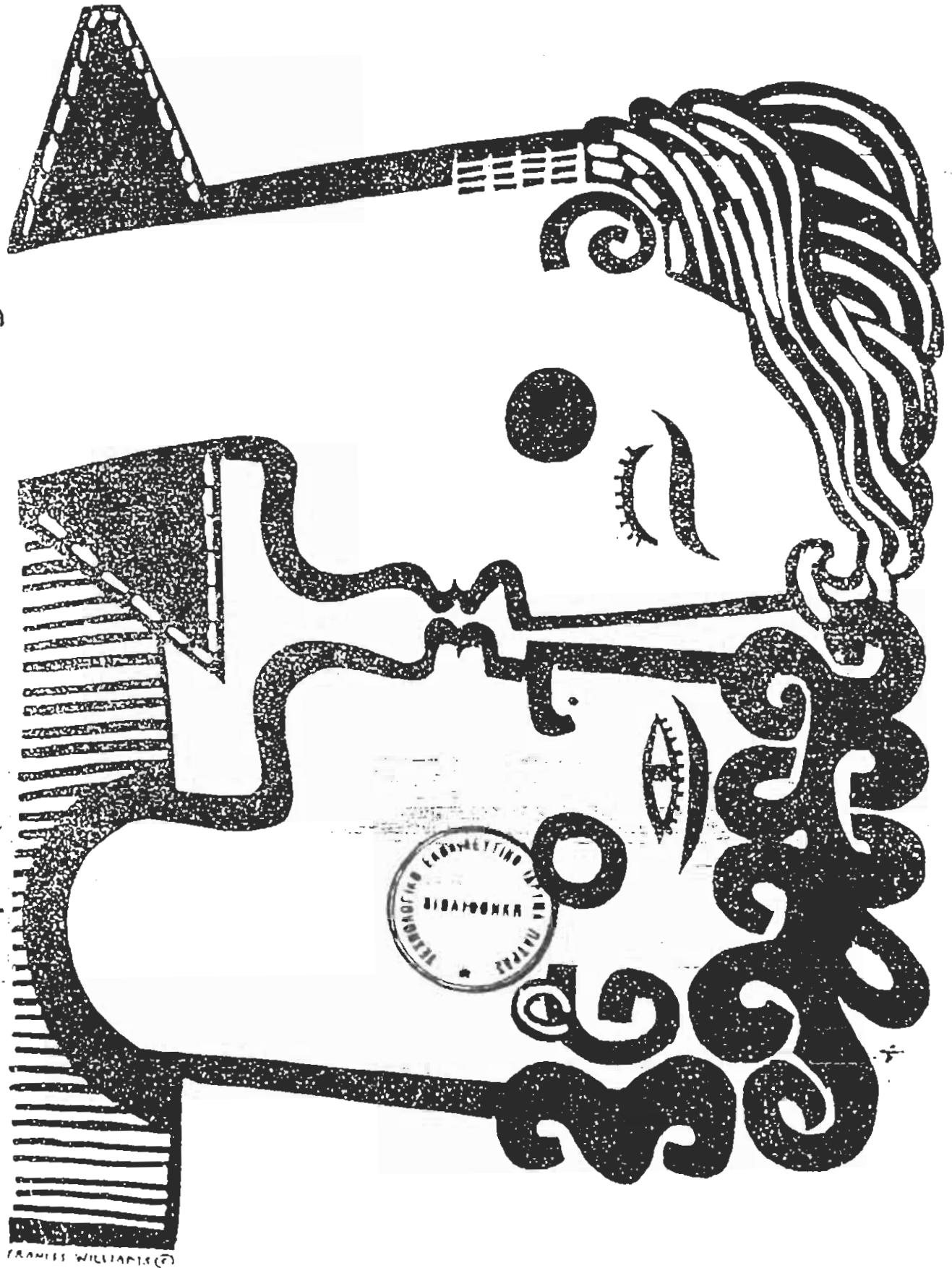
Γενικές προαποφάσεις

1. εμμένει στην πεποίθηση ότι όλοι οι πολίτες ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικών προτιμήσεων, πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα
2. φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει υποχρέωση, σε όλες τις ήδη υφιστάμενες ή τις μελλοντικές νομικές διατάξεις της να υλοποιεί τη βασική αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των πολιτών, ανεξαρτήτως σεξουαλικών προτιμήσεων
3. πιστεύει ακόμη, ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει να εκφραστεί σαφέστερα στις Συνθήκες της Κοινότητας, και ζητεί από τα κοινοτικά όργανα να ετοιμάσουν, στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης για το 1996 θεσμικής μεταρρύθμισης, τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη διασφάλιση της εφαρμογής της ισότιμης μεταχείρισης ανεξαρτήτως εθνικότητας, θρησκευτικής πίστης, χρώματος, φύλου, σεξουαλικών προτιμήσεων ή άλλων διαφορών
4. ζητεί από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, ως πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται στο Χρονοδιάγραμμα Εργασιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το 1990

Απευθυνόμενο προς τα κράτη μέλη

5. ζητεί από τα κράτη μέλη να καταργήσουν όλες τις νομικές διατάξεις που ποινικοποιούν και διακρίνουν αρνητικά τις σεξουαλικές επαφές μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου
6. ζητεί τη θέσπιση ίδιου ορίου ηλικίας αποπλάνησης για τις ομοφυλοφιλικές και τις ετεροφυλοφιλικές σχέσεις
7. ζητεί να μην υπάρχει άνιση μεταχείριση των προσώπων με ομοφυλοφιλικές προτιμήσεις στις νομικές και διοικητικές διατάξεις

AIDS η ανεπισκεπία σκοτώνει

Ο έρωτας αυχίτερώνει